Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (1371) 1976 GEGUŽĖS - MAY 13 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275 - 4672

Kova aikštėje

Jei vyresnioji išeivijos karta pasižymėjo daugiausia politinėje bei visuomeninėje kovoje, ypač savikovoje, tai jaunoji karta savo kovas perkėlė į sporto aikštes. Sportinė veikla, šalia tautinių šokių grupių, pasirodė gajausia ir patraukliausia jaunimui. Visose didesnėse kolonijose įsisteigė sporto klubai, vietomis net po du ar daugiau, ir tebegyvuoja iki šiol, nors baigia trečią dešimtį metų. O jie gyvuoja ne tik popieriuje, bet ir tikrovėje. Tai rodo kad ir žaidynės, surengtos Toronte gegužės 8-9 dienomis. Dalyvavo apie 600 sportinio jaunimo iš įvairių Š. Amerikos vietovių. Tiesa, dalis klubų sunyko, kiti pergyveno įvairius negalavimus, tačiau sportuojančio lietuvių jaunimo netrūksta ir dabar. Būna sunkumų sudaryti vadovybes, neišskiriant nė pačių viršūnių, bet pagaliau viską įveikia jaunimo entuziazmas sportui. Tas entuziazmas skatina ir vyresniuosius sporto veikėjus nerezignuoti sunkesniais momentais, nugalėti kliūtis ir žygiuoti kartu su jaunimu. Šie olimpiniai metai turėtų dar labiau paskatinti vyresniuosius sporto vadovus išlaikyti sportinį lietuvių jaunimo sąjūdį, kuriame plačioji visuomenė matytų savąją gyvenimo dalį. **Sportinės veiklos nusilpimas reikštų, kad lietuvių jaunimas nebesidomi savais klubais. Kol sportiniai mūsų klubai pajėgia telkti jaunimą, galime džiaugtis, nes tai vienas lietuvių išeivijos gyvybės ženklų.**

* * *

Žvelgiant į sportinę veiklą, kyla ne tik džiaugsmo bangelė, bet ir skeptinis klausimas: ar ji iš tikro pasitarnauja lietuvybei ugdyti? Šis klausimas kyla sekant jaunimo kovas sporto aikštėse, nes visur girdėti vien anglų kalba. Kartais susidaro įspūdis, kad žaidžia ne lietuviai, o kažkokie kitataučiai. Taip, visi norėtume, kad žaidėjai vartotų lietuvių kalbą, bet, matyt, yra pasiekta riba, už kurios prasideda gyvenamojo krašto kalba. Vadovai kaikur dar bando išlaikyti kiek galint daugiau lietuvių kalbos, bet tai pastangos prieš bendrąją srovę. Š. Amerikos lietuvių jaunimo savitarpio kalba jau yra anglų kalba. Kur tik susitelkia jaunimo būrys — sporto aikštėje, stovykloje, mokykloje, repeticijoje ar kitur, kalbasi angliškai. Bet ar tai jau reiškia nulietuvėjimą? Anaiptol! Šis jaunimas tebėra lietuviškas, telkiasi į tautinius sambūrius bei organizacijas, dalyvauja lietuviškoje veikloje ir kalba lietuviškai tam tikromis progomis, bet kasdienio gyvenimo kalba yra angliškoji, nes lietuviškoji sunkiau duodasi. **Sportinėse kovose toks jaunimas kietai gina lietuviškas spalvas, nesigėdi savo lietuviškumo, nors jo lietuviškoji kalba ir yra skurdesnė. Visdėlto sporto klubai neturėtų lengvai atsisakyti lietuvių kalbos. Priešingai — jie turėtų drąsinti savo žaidėjus vartoti lietuvių kalbą sportinėje veikloje.** Daug kas nedrįsta kalbėti lietuviškai, nors ir neblogai moka. Bendras paskatinimas gali įkvėpti drąsos. Sporto klubai, žinoma, nėra tiesioginė lietuvių kalbos mokykla, bet gali būti jos skatintoja.

* * *

Kova sporto aikštėje, t.y. rungtynės, kelia ir kitą klausimą, būtent, sportinės linkmės. Ar mūsų sporto klubai yra tik tam, kad rengtų sportinius kovūnus, kurių idealas rekordai? Jei taip būtų, sakytume, jog tai klaidingas kelias. Lietuviškos tradicijos sportas niekad toks nebuvo, reikia manyti toks nėra ir dabar. Tai rodo ir centrinės sporto organizacijos pavadinimas, būtent, Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga — ŠALFASS. Reiškia, mūsų sportinei veiklai pirmoje eilėje rūpi pedagoginė pusė — fizinis auklėjimas. Tai sveika linkmė, tik svarbu, kad neliktų tokia vien popieriuje. Kitaip sportas taptų grynai fizine technika, atsijusia nuo dvasinio prado. Žmogus yra psichofizinė būtybė, kurios fizinis auklėjimas vyksta lygiagrečiai su dvasiniu. **Sportinės veiklos pagunda yra atsiriboti nuo dvasinio ir net ignoruoti pastarąjį. Tai matyti įvairių sportinių žaidynių progomis, kai jaunimas, palikęs sporto aikštes, nerodo sportinio santūrumo ir kartais elgiasi nebesportiškai.** O ir pačioje sporto vadovybėje galėtų būti daugiau domesio dvasiniam jaunimo pradui. Pvz. kažkodėl sporto žaidynėse bei šventėse nekreipiama dėmesio į dalyvavimą pamaldose. Tuo metu, kai dauguma mūsų visuomenės sekmadienį dalyvauja pamaldose, sportininkai rungtyniauja. Jei visose lietuvių iškilmėse skiriama atitinkama vieta pamaldoms, derėtų laikytis tos tradicijos ir sporto šventėse. **Pr. G.**

Dalis Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimo dalyvių Čikagoje 1973 m. lapkričio mėn. inž. A. Rudžio radijo studijoje transliacijos metu. Sėdi iš kairės: V. Jokūbaitis, M. Rudienė, Pr. Bernecekas, dabartinis ŠALFASS pirm., O. Jokūbaitienė, inž. A. Rudis, dr. E. Ringus, buv. ŠALFASS pirm., inž. Pr. Gvildys; stovi: St. Dargis, inž. V. Čyvas, inž. R. Babickas, Z. Žiupsnys, A. Laurinaitis. Nuotr. Z. Degučio

KANADOS ĮVYKIAI — Olimpinė ugnis

Tradicinė ugnis Montrealio olimpiadai iš senosios Olimpijos Kanadą pasieks elektronikos pagalba. Heros šventovėje sausas graikiškų pušų šakeles uždegs saulės spinduliai parabolinio veidrodžio pagalba. Olimpinę ugnį į Atėnus nuneš 520 graikų bėgikų. Čia jos liepsnos dalelės bus paverstos radijo signalu, kurį erdvių satelitas "Intelsat" perduos Nova Scotia provincijoje esančiai priimtuvo antenai. Iš Mill kaimelio radijo signalas telefono linija pasieks federacinio parlamento aikštę Otavoje, kur jo garsas įjungs laserio spindulius ir uždegs olimpinei liepsnai paruoštą urną. Iš Otavos šią liepsną Montrealin nugabens 230 kanadiečių bėgikų, bėgančių po vieną kilometrą. Kiekvienas jų turės po specialų deglą, išmirkytą alyvoje, užtikrintą 15 minučių degimą. Pirmąjį deglą urnoje uždegs ir bėgikui liepos 15 d. perduos premjeras P. E. Trudeau. Norinčių dalyvauti šiame bėgime užsiregistravo apie 1.000. Atrenkant bus vadovaujamasi taisykle, kad bėgikas turi būti Kanados pilietis, nejaunesnis kaip 15 metų, kilometrą įveikiantis greičiau kaip per 5 minutes. Bus stengiamasi išlaikyti lygią proporciją tarp vyrų ir moterų, nors kandidatų eilėse yra 65% vyrų ir tik 35% moterų. Už privačią ir Br. Kolumbijos valdžios finansinę paramą olimpiadai 24 bėgikai iš šios provincijos jau yra priimti be atrankos.

Karalienė Elzbieta, pakviesta atidaryti olimpiadą, Montrealin atvyks jachta "Britannia". Pradžioje jos viešnagei buvo numatytos tik 2-3 dienos, bet dabar nutarta viešnagę pailginti iki 10 dienų. Problemą sudaro karalienei Elzbietai nelabai palankios nuotaikos Kvebeko provincijoje. Kai buvo iškeltas olimpiados atidarymo klausimas, didelė dalis premjero R. Bourassos ministerių pasisakė prieš karalienę. Panašios nuomonės buvo ir separatistinė kvebekiečių partija, prancūziška Kvebeko kultūra besirūpinanti Šv. Jono Krikštytojo draugija. Vieno Montrealio laikraščio atliktais apklausinėjimo duomenimis, net 90% apklaustųjų pasisakė prieš karalienės Elzbietos dalyvavimą olimpiadoje. Kadangi Elzbieta yra oficiali Kanados karalienė, ją pakvietė premjero P. E. Trudeau vyriausybė. Viešnagės pa-

(Nukelta į 8 psl.)

Kelionė į "supuvusius vakarus"

VLADISLOVAS ŽILIUS

Šio rašinio autorius yra dailininkas, vargais negalais gavęs leidimą emigruoti su žmona iš okupuotos Lietuvos Izraelin. Laikinai apsistojo Romoje, kur tvarko dokumentus išvykimui į Š. Ameriką. Iš ten yra gautas ir šis straipsnis. RED.

Simboliškas mūsų išvykimo vaizdas: automatais ginkluoti enkavedistai iš visų pusių supa mūsų vagoną; už kelių žingsnių Lenkijos siena. Tai miniatiūroj pasireiškiantis visos komunistinės imperijos marazmas.

Visa imperija apsupta tūkstančius kilometrų nusitęsiančia daugiaeile spygliuotų vielų užtvara. Šimtai tūkstančių ginkluotų kareivių žiedu apjuosia šį mirties lagerį. Niekam, jei nesi mažas paukštis, ištrūkti iš čia gyvam nelemta. Mirties laiką ir vietą čia leidžiama pasirinkti sau pačiam, jei suvėluosi — gali ir parinkti.

Mirę čia mylimi. Jiems čia pašvęsta daug muzėjų, vitrinose kulkų sukapoti kareiviški balachonai, kepurės, šimtai žudymo ženklų: durtuvai, automatai, patrankos, granatos, vėl durtuvai, vėl tamsiu krauju išteptos milinės... Mirusieji laikas nuo laiko pagarbinami, o gyvam, jei neprisidedi prie niūraus choro, ne vieta čia gyventi.

Aš nepanorau čia mirti. Nepanorau suteikti džiaugsmo savo gyvenimo ir mirties šeimininkams. Su apgailestavimu išsitarė man MVD priimamajame kambaryje Maskvoj majoras Nikulinas: "Giliai buvo suklysta tave auklėjant, jei tu nori išvažiuoti..."

Taip, nespėjo komunistinė nužmoginimo mašina sunaikinti manyje savarankiško mąstymo, nespėjo paversti manęs besmegeniu gyvuliu. Yra ko apgailestauti — neteko vieneto militarinėj mašinoj.

Seniai jau panorau nebebūti čia. Panorau jau tada, kai Černiachovskio (Karaliaučiaus zonoje) kareivinėse prievarta buvau supažindinamas su rusiška žudymo mašina. Čia buvo diegiama fanatiška neapykanta viskam, kas nerusiška; čia buvo diegiama neapykanta ir nepasitikėjimas žmogui; čia dažnai man būdavo primenama, kad aš fašistas (?!), nes aš... lietuvis, "o lietuviai — visi fašistai".

Toks buvo vieno mano viršininkų — majoro Guliajevo gilus įsitikinimas. Vaidendavosi jam ir kita šmėkla — inteligentai. Juos jis siūlydavo "streliat" (šaudyti) visur ir betkokiom aplinkybėm, šiuo atveju jau ir be tautybės skirtumo.

Sunkus ruso-komunisto gyvenimas — visą laiką turi ką nors žudyti. Jeigu priešų aplink nebėra, turi juos susikurti ir žudyti mintyse, net namų aplinkoj "būti kovinėj parengty", nes "vrag nie driemlet" (priešas nesnaudžia)

Tiesa, sunkiau šiandien pasidarė šaudyti, nes pasmerktųjų riksmas ir šūvių aidas kartais atsimuša ten, priešų stovykloje, "supuvusiuose vakaruose" ir sutrukdo persekiojimo bei mirties ritualo rimtį. Vis dar prieš okupuotųjų tautų rusinimą ir naikinimą užsistoja tų tautų išeivija, apskelbia pasauliui ir tuo būdu jau eilę metų vis sutrukdo šūstelėti į durtuvais ir Sibiru nusiaubtą mažą Lietuvą, Estiją ar Latviją gerą dešimtį milijonų sovietinių recidivistų iš badaujančių Rusijos tyrų ir taip "kartą ir visiems laikams užbaigti išlaisvinimą".

* * *

Lietuvos Brasta, šiandien gudų Brest. Didžiai pavojinga šiandien tame mieste būtų kam nors užsiminti, kad tas miestas ir žemės aplinkui yra atimta iš Lietuvos. Sovietų valdžia garantuoja keletą metų kalėjimo už tokį "lietuviškąjį buržuazinį nacionalistinį šovinizmą". Lietuviai čia sunaikinti. Liko tik kaimuose. Daug kaimų ir miestelių aplaidžios sovietų biurokratinės sistemos dėka tebeturi lietuviškus pavadinimus, nepakeistus, net mažai surusintus. Taip, labai pavojinga užsiminti, kad čia — Lietuva.

* * *

Muitininkai narsiai išverčia visą mūsų lagaminą ant aslos. Vienas prieina ir patyliukais pareiškia man į ausį: jeigu aš noriu, kad niekas iš mūsų lagamino kokiu nors būdu nedingtų arba nebūtų sudaužyta kraunant į dėžę atgal, — turiu maloniai, niekam nematant, perleisti jam 80 rublių. Bandau tą sumą užprotestuoti, nes mūsų lagamine nėra nei krištolo, nei kitokių brangių daiktų, tik aliejinių dažų tūbelės, porėmiai bei tuščios drobės. Mutininkas duoda man suprasti, kad šiuo atveju su dažais bei drobėm gali kas nors atsitikti, ir reikalauja jau 50 rublių. Tenka mokėti.

Pasirodo enkavedistai. Prisimenu juos dar iš vaikystės: apsivilkę ilgais į juosmenį pasiūtais kailiniais, tokie pat slavoaziatiški veidai. Vienas, matyt, viršininkas, murmteli, ar čia mano lagaminas. Taip, mano...

Stebiu juos, pradėjusius lėtai nerštis po daiktus. Šitie dar jauni, anie — vyresni. Jų tėvai atrodė taip pat, apsirengę buvo taip pat, kai lupinėjo lietuviams nagus Saugumo požemiuose, šaudė ar vežė gyvuliniuose vagonuose į Sibirą. Nepasikeitė išvaizda, nepasikeitė galvosena. Su neapykanta žiūri į mane; su malonumu paleistų man į pilvą automato seriją...

Stebisi visko matę enkavedistai — lagaminas nerimtas, nėra brangių daiktų, kailinių, baldų. Bet neužilgo pagyvėja, parankiniai pradeda atrišinėti knygų ryšulėlius. O knygos — dalykas ne tik kad rimtas, bet ir pavojingas. Brigada dirba sušilusi. Kiekviena knyga kratoma, laikant ją tik už viršelio nugarėle į viršų. Jieškoma rankraščių, "KLB Kronikos" ir aplamai visko, kas rašyta ranka ar mašinėle.

Dėžės dugne pastebi ofortinį presą (labai primityvios konstrukcijos — du volai ir lenta). Liepia išmesti ir iškilmingai praneša, kad šitos diversinės mašinos išvežti man nepavyks. Nieko nepadeda ir preso dokumentų pateikimas. Jis lieka ten visuotiniam muitininkų pasitenkinimui: parduos — vis porą šimtų rublių gaus...

Vienas enkavedistas domisi tuščiom drobėm, porėmiais — ne. "Drova veziot, očiumiel on" ("malkas veža — kvoštelėjo jis") — murma, krapštinėja drobės kampą nagu, lenktiniu peiliu pagramdo vidury, pauosto kampą. "Šunį įsigytų, cholera, drobių apuostinėjimui, galvoju, tai tuoj pat užuostų ar nebandau prašmugeliuoti Šiškino "Rytas miške"." Bet, kaip ir visur, taip ir čia persveria sovietinis darbo būdas.

Tarptautinis ekspresas "Maskva-Duesseldorfas" skaičiuoja paskutines sekundes stoty, skaičiuoju ir aš paskutines sekundes savo buvimo konclageryje. Žiūriu pro langą — enkavedistai niūriai tebesaugo mūsų vagoną. Užsieniečiams tai gana žaismingas reginys. Stebi ir jie pro vagono langus kareivių automatus. Aišku, jiems būtų dar įdomiau, jei enkavedistai šoktų "kazačioką". Tada viskas labiau atitiktų Maskvos "Inturisto" informaciją apie "nerūpestingą ir šviesų" gyvenimą sovietų šalyje.

Bet enkavedistai "kazačioko" nešoka. Jei tik jų viršininkas leistų, su malonumu jie patys

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

NAUJO PARLAMENTO RINKIMAI ITALIJOJE ĮVYKS BIRŽELIO 20-21 d.d. Kartu bus pravesti ir vietiniai rinkimai Sicilijoje bei kaikuriuose Italijos miestuose, įskaitant Romą ir Genuvą. Kompartijos laimėjimo tikimasi Romoje, nes ji jau valdo visus didžiuosius miestus į šiaurę nuo sostinės. Pagrindinis kompartijos siekis parlamento rinkimuose — padidinti savo atstovų skaičių ir įsijungti į krikščionių demokratų koalicinę vyriausybę. Antroji galimybė yra komunistų ir socialistų koalicija. Šios dvi partijos vietiniuose rinkimuose jau yra gavusios 45% ir juos gali padidinti iki 50%. Paskutinieji viešosios nuomonės tyrimo duomenys betgi liudija rinkėjų nepasitikėjimą kompartija. Net 51% apklaustų asmenų nuogąstauja, kad komunistų partija, kartą paėmusi valdžią į savo rankas, nesutiks jos perduoti kitai partijai net ir tuo atveju, kai jai bus pareikštas pilnas nepasitikėjimas. Šv. Januarijaus sukrešėjęs kraujas, saugomas stikliniame indelyje Neapolyje, kasmet pavirsdavo skystu pirmąjį gegužės šeštadienį. Pasak Neapolio arkivyskupo, šiemet šis kraujo pasikeitimas neįvyko, ir dėlto Italiją gali ištikti nelaimė, primenanti 1527, 1528 ir 1835 metus, kai Italiją nusiaubė maras ir cholera. Daug kam atrodo, kad arkivyskupo pranašystė jau išsipildė, nes šiaurinę Italijos dalį Austrijos ir Jugoslavijos pasienyje sukrėtė stiprus žemės drebėjimas, daugiausia palietęs į Adrijos jūrą tekančios Tagliamento upės slėnį. Drebėjimas buvo jaučiamas Austrijoje, Jugoslavijoje, V. Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Šveicarijoje, Belgijoje ir Olandijoje, bet šiems kraštams pastebimos žalos nepadarė. Italijoje buvo sugriauti keli miesteliai ir kaimai. Žuvusiųjų jau suskaičiuotas beveik tūkstantis, netekusių pastogės — apie 150.000. Nukentėjusiems pagalba teikia ir kanadiečiai kariai, Italijon nusiųsti iš Š. Atlanto Sąjungos bazės Lahro mieste, V. Vokietijoje. Paskutinis didesnis žemės drebėjimas Italijoje įvyko 1930 m. Irpinijos srityje prie Neapolio. Jame žuvo 1.425 gyventojai.

KANDIDATŲ VARŽYBOS

Pirminiuose kandidatų į JAV prezidentus rinkimuose stipriausiu demokratų partijos atstovu išryškėjo buvęs Georgia valstijos gubernatorius Jimmy Carter, lengvai įveikęs visus kitus varžovus. Respublikininkų pusėje pirmavo dabartinis prez. G. Ford, sudarydamas įspūdį, kad jo pagrindinis varžovas Ronad Reagan, buvęs filmų aktorius ir Kalifornijos gubernatorius, jau yra priėjęs liepto galą. Šį vaizdą staiga pakeitė per keturias dienas R. Reagano pasiekti keturi laimėjimai Texas, Indiana, Georgia ir Alabama valstijose. Spėjama, kad jį pradėjo remti ir dešiniojo sparno demokratai. Laimėtų respublikininkų atstovų skaičius 359:318 santykiu dabar jau yra R. Reagano pusėje. Kandidatūrai į prezidentus užsitikrinti reikia 1.130 atstovų respublikininkų suvažiavime. Prie R. Reagano laimėjimų, be abejonės, daug prisidėjo jo aštri prez. G. Fordo vidaus ir ypač užsienio politikos kritika. Dėl šios priežasties didele kliūtimi prez. G. Fordui dabar tampa valstybės sekr. H. Kissingeris su savo atolydžio politika. Respublikininkų eilėse jau pasigirsta balsų, kad prez. G. Fordas, norėdamas užsitikrinti kandidatūrą sekantiem rinkimam, turės atsisakyti tolimesnių H. Kissingerio paslaugų.

NAUJAS PREZIDENTAS

Pagrindiniu kairiųjų mahometonų reikalavimu Libano piliečiniam karui užbaigti buvo prez. S. Franjieho pakeitimas kitu politiku. Dėl Sirijos spaudimo jis pagaliau sutiko atsistatydinti, tačiau ramybę Libanui vargu beatneš ir naujasis prezidentas, kuriuo parlamentas išsirinko kitą krikščionį E. Sarkį, Libano centrinio banko direktorių. Rinkimus boikotavo kairiųjų mahometonų vadas K. Jumblattas su aštuoniais savo grupės parlamento atstovais. Naująjį prez. E. Sarkį betgi remia Sirija, kuriai anksčiau ar vėliau teks atstatyti tvarką bei ramybę Libane ir kairiųjų mahometonų sutramdymu užbaigti pilietinį karą.

PATVIRTINO DOKTRINĄ

Sovietų kompartijos vado L. Brežnevo doktriną, kuria jis teisino invaziją į Čekoslovakiją, vėl patvirtino prieš porą savaičių Maskvoje miręs gen. S. Štemenka, Varšuvos Sąjungos štabo viršininkas. Jo straipsnį, paruoštą prieš mirtį ir skirtą šios karinės sąjungos 21-nerių metų sukakčiai, paskelbė sovietų spauda. Jame pabrėžiama, kad Varšuvos Sąjungos kariuomenės daliniai yra pasiruošę užgniaužti kontrrevoliucinius veiksmus komunistiniuose kraštuose, kaip buvo pasielgta 1968 m. Čekoslovakijoje. Šis pareiškimas, pirmas po gairių pasirašymo Helsinkyje, aiškiai rodo, kad Sovietų Sąjunga ir toliau yra pasiryžusi kištis į kitų komunistinių valstybių vidaus reikalus, kai jie pažeidžia jos nustatytą liniją. Paskutinis "Didžiosios sovietinės enciklopedijos" tomas į savo puslapius įtraukė ir dr. A. Sacharovą, skaitytojams jį pristatydamas kaip fiziką ir akademiką, tris kartus laimėjusį socialistinio darbo didvyrio vardą. Jo disidentinei veiklai skiriamas paskutinis sakinys: "Pastaraisiais metais pasitraukė iš mokslinės veiklos". Gruzijoje viešėjusių turistų pranešimu, balandžio 12 d. Tbilisyje prie ministerių tarybos rūmų sprogo bomba. Aukų nebuvo, bet išbyrėjo visi šio pastato langų stiklai. Panašių sprogimų jau pasitaikė ir anksčiau. Atrodo, tas bombas sprogdina juodosios rinkos atstovai, prieš kuriuos vyriausybė yra pradėjusi griežtą akciją.

RENKA MEDŽIAGĄ

Rašytojas A. Solženicinas atvyko Kalifornijon rinkti medžiagos ketvirtajam savo veikalo tomui apie sovietų revoliuciją. Pirmasis tomas "1914 m. rugpjūtis" jau yra išleistas, kiti du tomai, liečiantys 1915 ir 1916 m., atiduoti leidyklai. 1917 m. įvykiams A. Solženicinas medžiagos jieško Stanfordo universitete, Hooverio karo, revoliucijos ir taikos institute, turinčiame caro laikų slaptosios policijos Ochranos archyvą, institutui atiduotą paskutinio carinės Rusijos ambasadoriaus Prancūzijai. Tų įdomių dokumentų trūksta net ir kompartijos archyvams Maskvoje.

PRANAŠAUJA KARĄ

Komunistinė Kinija pranašauja neišvengiamą karą su Sovietų Sąjunga. Šią žinią parsivežė Pekinge ir kituose miestuose viešėjusi JAV kongreso delegacija. Pasak kiniečių politikų, šio karo negalės išvengti ir JAV, bet jį gali atidėti savo stipria laikysena V. Europoje. Panašų kiniečių įspėjimą paskelbė ir Londono laikraščio "The Times" korespondentas O. Hazelhurt, kelionėje į Pekingą lydėjęs Britanijos užsienio reikalų ministerį A. Croslandą. Kinijos užsienio reikalų ministeris Čiao Kuan-hua patarė V. Europos ir JAV vadams ruoštis neišvengiamam karui su Sovietų Sąjunga. Jo teigimu, Sovietų Sąjunga suvaidins puolimą Rytuose, bet pagrindinį smūgį nukreips į Vakarų Europą.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Jonas Matulionis -- laureatas

PLKB visuomenininko premija yra paskirta ir įteikta torontiškiui Jonui Matulioniui. Premijos mecenatas kun. dr. J. Prunskis, išgirdęs vertintojų komisijos nutarimą, pasakė: "Džiaugiuosi jūsų sprendimu; būtų neįmanoma surasti geresnio kandidato."

Iš tikrųjų, vargu ar rasime kitą asmenį, kuris būtų plačiau žinomas ir vertinamas išeivijos lietuvių, kaip Jonas Matulionis. Pilnai išsakyti ir įvertinti jo nuopelnus visuomeninės ir politinės veiklos dirvoje reikėtų storokos knygos, nes juk visą savo gyvenimą, šalia tiesioginio darbo, jis vienokiu ar kitokiu būdu buvo užsiangažavęs lietuvių visuomenei. Ateitininkas nuo pat gimnazijos laikų Voroneže, vienas pirmųjų Kauno universiteto studentų ateitininkų pirmininkų, aktyvus Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos veikėjas bei jos reikalų vedėjas, politinio vajaus aktyvus dalyvis — kalbėtojas pirmojo nepriklausomos Lietuvos seimo rinkimų metu ir pagaliau narys Katalikų Veikimo Centre.

Baigęs Kauno universiteto teisių fakulteto ekonominį skyrių, perėjo į bankų tarnybą, kurią apvainikavo Ūkio Banko vyr. direktoriaus pozicija.

Kaip nepriklausomos Lietuvos laikinosios vyriausybės finansų ministeris ir vėliau generalinis finansų tarėjas vokiečių okupacijos metais J. Matulionis parodė daug gilaus tautinio susipratimo ir labai daug padėjo mūsų krašto ūkiui, mokslo bei kultūros institucijoms savo patarimais, finansine parama ir intervencija okupacinėje valdžioje. Šio laikotarpio įvykiai ir darbai yra pavaizduoti jo paties knygoje "Neramios dienos".

Išeivijoje J. Matulionis taip pat yra paaukojęs visas savo jėgas tautiniams, visuomeniniams ir kultūriniams lietuvių reikalams. Vokietijoje, Blomberge, buvo lietuvių tremtinių stovyklos organizatorius ir jos vadovas; Britanijoje — Lietuvių Sąjungos Coventry apygardos pirmininkas; Kanadoje — Lietuvių Bendruomenės Hamiltono apylinkės pirmininkas, Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmasis krašto valdybos pirmininkas. Vėliau — VLIKo pirmininkas ir pagaliau pirmasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas.

Taip suglaustai atrodo jo gyvenimo ir darbų rėmai, kurie yra užpildyti sunkiai įvertinamu plačiu turiniu. Kam teko su J. Matulioniu susipažinti ar bendradarbiauti, pasakys, kad jis visuose savo darbuose — tiek profesinėse pareigose, tiek visuomeninėje veikloje — parodė daug gilaus supratimo, plačios tolerancijos ir tikrų krikščioniškos demokratijos principų supratimo. Visi tie jo charakterio bruožai ryškiai atsispindi ir jo knygoje "Neramios dienos", kurioje perduodamus grynus faktus jis perpina savo išmąstytomis pastabomis ir protingu žvilgsniu į ateitį. Pvz. kad ir ši jo mintis: "Mes perdaug gyvename jausmais, o permažai protu. Perdaug pasiduodame masės nuotaikoms, dienos ūpui, permažai atsižvelgiame į galutinius tikslus ir nepaisome kelių, kurie veda prie jų realizavimo" (348 psl.). Todėl nenuostabu, kad J. Matulionis buvo laukiamas ir kviečiamas ten, kur reikėjo vadovo su energija, iniciatyva ir visomis kitomis minėtomis savybėmis. Tebūna leista suminėti keletą ryškesnių pavyzdžių iš J. Matulionio visuomeninių laimėjimų.

Kanados Lietuvių Bendruomenė formavosi ne evoliucijos, bet iš dalies revoliucijos būdu. Šias eilutes rašančiam teko dalyvauti Organizaciniame LB Komitete Montrealyje ir pajusti politinių partijų bei ideologinių grupių siekimų niuansus. Tokiose aplinkybėse gimusiai pirmajai KLB krašto valdybai pirmininkaudamas J. Matulionis, savo patirties, autoriteto ir tolerancijos dėka sugebėjo išvesti KLB iš visų kryžkelių ir pastatyti ant tikro kelio. Pirmininkaudamas VLIKui, jis sugebėjo išlyginti tuo metu esamą įtampą tarp VLIKo ir diplomatinės tarnybos, ypač jos šefo.

Pirmosios Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos darbo sąlygos taip pat nebuvo lengvos. Į jos darbo ratus kaišiojo pagalius ne tik vadinamieji "antibendruomininkai", bet ir kaikurie JAV Lietuvių Bendruomenės veikėjai. Politinį atspalvį į PLB valdybą kėsinosi įvesti kaikurie politinių partijų veikėjai. J. Matulioniui, kaip pirmajam PLB valdybos pirmininkui, taip pat pasisekė savo priešus padaryti draugais, užkirsti kelią politinėms įtakoms ir įgyti PLB valdybai pripažinimą bei respektą visuose išeivijos lietuvių gyvenimo sluogsniuose. Jo pastangų dėka buvo prieita ir prie VLIKo politinių partijų suderinimo.

Šiandieną savo gyvenimo saulėlydyje visuomenininkas - laureatas J. Matulionis gali didžiuotis nuveiktais darbais ir pasiektais laimėjimais. Ši premija yra šimteriopai užtarnautas pripažinimas ir padėka. Linkime jam dar daug šviesių dienų! **J. S.**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

KLK Centro pirm. dr. J. Sungaila įteikia $500 visuomenininko premiją J. Matulioniui Toronte. Premijos mecenatas — kun. dr. J. Prunskis

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Nijolės ir Kęstučio pozicijos

Į "TŽ" 1976 m. sausio 8 d. nr. išspausdintą vedamąjį "Nijolė ir Kęstutis" atsiliepė Vyt. P. Zubas ("TŽ" 1976. II. 19), aiškiai stojęs ginti Kęstučio ir nuvertindamas Nijolės auką. Vyt. P. Zubo išvedžiojimuose, parenkant kardinolų ir vyskupų pavyzdžius, yra prasilenkimas su istorine tiesa, faktų "frizavimas" savajai tezei paremti. O toji tezė yra oportunizmo gynimas.

Visais laikais buvo idealistų ir oportunistų, tragiškais ir lemiamais momentais prisitaikiusių prie esamos padėties, ir jai pasipriešinusių idealistų. Pavadinti idealistus pralaimėjusiais, save be reikalo susinaikinusiais yra nesąmonė arba nesupratimas aukos prasmės.

Katalikų Bažnyčia gerbia ir laiko šventaisiais, didvyriais tuos, kurie neprisiderino prie realios (krikščionių persekiojimo) padėties. Jų vardai lyg švyturiai šviečia visai Bažnyčiai. O apie prisiderinusius, kurie gelbėdamiesi aukojo dievams smilkalus, niekas nekalba, jų neprisimena. Jie ir anais laikais buvo laikomi nuo krikščionybės atskiliais, renegatais.

Jau Tertulijonas yra teigęs, kad kankinių kraujas yra krikščionybės sėkla. Tokiu krauju palaistė krikščionybę visi apaštalai (išskyrus šv. Joną), daugybė Kristaus mokinių, bet niekas šiandien jų nevadina pralaimėjusiais, veltui save susinaikinusiais. Oportunistams lieka nesuprantami Kristaus žodžiai: "Kas myli savo gyvybę, ją pražudys, o kas nekenčia savo gyvybės šiame pasaulyje, išsaugos ją amžinajam gyvenimui" (Jon. 12, 25). Oportunistams amžinasis gyvenimas nerūpi; jiems svarbu tik ši diena ir savasis kailis. Arba Kristaus žodžiais: "Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti" (Jon. 15, 13). Šiuos Kristaus žodžius teisingai suprato tiek Kalanta, tiek Nijolė, tiek Lietuvos vyskupai — Matulionis, Reinys, Borisevičius, Ramanauskas ir šimtai kunigų. Jei oportunistai laiko juos pralaimėjusiais, tai jų reikalas. Tautai jie amžinai bus didvyriai. Menka yra idėja, dėl kurios niekas nenori mirti. Bet jei už ją miršta, tai reiškia, kad ji brangesnė už asmeninę gyvybę. Tautos ir religijos laisvė oportunistams atrodo neverta aukų, o idealistai už ją mielai aukojasi iki mirties.

Vyt. P. Zubas sielojasi, kad nebūtų pasirinktas kelias, kuris vestų tautą į mirtį. Jis yra pragmatizmo šalininkas ir jam atrodo, kad Kęstučio pasirinktas kelias yra tikresnis, nes Kęstutis "realių galimybių ribose ieškojo kompromiso". Kokio? Jei Kęstutis gyventų Lietuvoje, gal dar būtų suprantamas tas jo kompromisas — noras išlikti paviršiuje, o jo padarytas pareiškimas būtų galimas suprasti, kaip sąlygų padiktuotas gal ir be jo paties noro. Tačiau, kai tas "kompromisas" skelbiamas asmens, gyvenančio laisvoje Amerikoje, jis yra tik komunistinė propaganda, draugavimas su okupantu, gyrimas ten esančios santvarkos, teigimas, kad Lietuvoje nėra religinės priespaudos, peikimas užsienio lietuviškos spaudos, kad ji, skelbdama religinės priespaudos faktus (paimtus iš "LKB Kronikos"), yra neobjektyvi, tendencinga, naudojasi neobjektyviais, klaidinančiais šaltiniais ir t. t. Čia jau ne kompromiso ieškojimas, o tarnavimas komunistinio ateizmo propagandai. Kęstučio svaičiojimai niekad nenustelbs faktinosios padėties, į kurią yra atsidūrusi Lietuvos Katalikų Bažnyčia ir jos tikintieji.

Vyt. P. Zubas, savotiškai vis tą patį "kompromisą" gindamas, palygino du kardinolu — Mindszentį ir Wyszynskį. Pirmasis, pasirinkęs bekompromisinį kelią, esą pats susinaikino, o jam patikėta Bažnyčia sunyko... Jam Vyt. P. Zubas nepripažįsta kankinio vainiko. Tačiau taip galvojant reikėtų nuimti kankinio ir šventojo aureolę ir nuo kard. Jono Fisherio (1450-1535), ir kanclerio Tomo More (1478-1535), nes abu nejieškojo kompromiso su karalium Henriku VIII ir abu susinaikino — žuvo. Kard. Mindszenty auka nebuvo veltui: Vengrijos Bažnyčia nesunyko, kaip tvirtina Vyt. P. Zubas. Ji šiandien gyva, turi savo vyskupus, o tai buvo nors ir netiesioginė kard. Mindszenty aukos pasekmė. Kas kankinys, o kas tik neprotingas užsispyrėlis, pasakys istorija. Vyt. P. Zubas nėra kompetentingas tokio klausimo spręsti.

Laikyti Lenkijos kard. Wyszynskį kompromiso šalininku yra nežinojimas faktinosios Lenkijos padėties. Kard. Wyszynskis tikrai ne už kompromisus sėdėjo porą metų uždarytas kalėjime. Jei šiandien Lenkijoje katalikų gyvenimas dar yra pakenčiamas, tai tik dėl kard. Wyszynskio kietos ir griežtos laikysenos ateistinio komunizmo atžvilgiu. O tai subūrė apie kard. Wyszynskį visą Lenkijos episkopatą, dvasiškiją ir tikinčiuosius. Tai jėga, kurios nepajėgia įveikti ateistinės komunizmo pastangos. Jei Sovietų Sąjungos tankai būtų sutraiškę Lenkijos laisvės likučius, tai gal ir kard. Wyszynskis būtų susilaukęs kard. Mindszenty likimo. Bet Lenkijoje ir komunizmas yra daugiau lenkiškas, negu rusiškas, besiskaitąs su katalikų dauguma ir jų prisirišimu prie savo vado kard. Wyszynskio. Pastarasis yra priešingas ir Vatikano "kompromisų" politikai, nes gerai žino, kad iš tokių kompromisų bus naudos ne Bažnyčiai, o tik komunizmui.

Vyt. P. Zubas kaip kompromisinį pavyzdį nurodo vysk. K. Paltaroką. Jis "buvęs ramstis, kurio dėka Katalikų Bažnyčia Lietuvoje išliko nesunaikinta". Vyskupai — Matulionis, Reinys, Borisevičius, Ramanauskas, būdami bekompromisiniai idealistai, esą patys susinaikino ir Bažnyčiai nieko gero nepadarė. To Vyt. P. Zubas neišdrįso pasakyti, bet tokia išvada aiškėja iš jo išvedžiojimų. Kodėl vysk. Paltarokas liko neišvežtas į Sibirą, kaip kiti, parodys tik ateitis. Atrodo, kad sovietų politikai Lietuvoje reikėjo palikti bent vieną vyskupą. K. Paltaroką paliko nesunaikinę ne dėl jo kompromisinės politikos, o tik dėlto, kad visų buvo labai gerbiamas ir mylimas bekompromisinis Ganytojas. Jį komunistinė spauda lygiai puola, niekina kaip ir kitus vyskupus. Ne už jo kompromisus jis buvo prievarta apgyvendintas Vilniuje ir iškentėjo komunistinio ateizmo atakas. Ne jis vienas išgelbėjo Lietuvos Bažnyčią, bet drauge ir tie, kurie už jos laisvę ir teises vyko į kalėjimus ir Sibiro tremtį. Bažnyčios niekad neišgelbsti prisitaikėliai, o tik kovotojai. Katalikų Bažnyčios šulai ir šiandien yra ne į kompromisus nuėję oportunistai, o kovotojai idealistai, kaip pvz. vysk. J. Steponavičius ir vysk. V. Sladkevičius.

Vyt. P. Zubo parinktas vysk. M. Valančiaus pavyzdys yra tikras nesusipratimas arba visiškas istorijos nežinojimas. Vyt. P. Zubas pamini, kad vysk. Valančius "su pagarba minimas ir sovietinėje Lietuvoje". Bet už ką? Ar už jo kompromisus caristinei valdžiai? Ar už tai, kad jis nepritaręs 1863 m. sukilimui, kad jis "naudojęsis carų Mikalojaus I ir Aleksandro II palankumu", kad gavęs iš caro dovanų? Sovietai su pagarba mini Valančių tik kaip liaudies švietėją, rašytoją, doros ir blaivybės skelbėją. Tačiau Vyt. P. Zubo suminėti Valančiaus kompromisai su caristine valdžia ir sovietų yra smerkiami. Vysk. Valančius, kaip toli pramatantis politikas, nepritarė 1863 m. sukilimui, pramatydamas iš jo tautai tik nelaimes, tačiau leido kunigams eiti į sukilėlių eiles kapelionais, nenubaudė nė vieno kuriuo nors būdu prie sukilimo prisidėjusių, gelbėjo kunigus, patekusius į kalėjimus, rėmė ir šelpė ištremtus į Sibirą. Už tai mokėjo pabaudas, buvo grasinamas Sibiru, prievarta atkeltas į Kauną, kur visą laiką buvo lyg namų arešte, stiprioje policijos priežiūroje. Nuo to jo neišgelbėjo nė pažintis su carais. Kai jam buvo grasinama kalėjimu ir Sibiru, neišsigando, nekeitė savo kovos su rusinimu ir pravoslavinimu taktikos.

Kaip istoriniai šaltiniai rodo, caristinė valdžia neišvežė Valančiaus į Sibirą tik dėlto, kad bijojo liaudies reakcijos. O toji liaudis, tikintieji, buvo prie savo ganytojo prisirišusi ne už jo "kompromisus", bet už kietą kovą su carine valdžia. Neliko pamirštas ir kun. A. Mackevičius. Jis liko istorijoje kaip pasiaukojęs idealui — tautos laisvei didvyris, kaip ir Platerytė bei kiti, kurie guldė galvas už pasirinktą idealą.

Vyt. P. Zubas nedrįsta spėlioti, "kokių epitetų susilauktų vysk. Valančius, jei šiandien iš Telšių Lietuvą gintų". Tikriausiai jis nebūtų laikomas prisitaikėliu (kokiu niekad nebuvo), o kovotoju už Bažnyčią ir tautą. Jis buvo pavyzdys ir tiems, kurie pasirinko Valančiaus kelią, kaip vyskupai Matulionis, Reinys, Borisevičius, Ramanauskas, Steponavičius ir Sladkevičius. Vysk. Valančius buvo tuo laimingesnis, kad galėjo kovoti su baltuoju caru. Raudonasis gi caras Maskvoje vartoja idealistams kitus metodus. Tačiau tai nė kiek nemažina jų garbės, o tik labiau iškelia kovos prasmę. Vysk. Valančių kitados vadino oportunistu, prisitaikėliu mūsiškiai bedieviai (ekskunigas Dembskis, Šliūpas), o dabar tą etiketę nori Žemaičių vyskupui priskirti ir Vyt. P. Zubas. Toks vysk. Valančiaus nuvertinimas tikrai nepasitarnauja kovingam ir šviesiam Žemaičių vyskupui pagerbti jo 100 metų mirties sukakties proga.

Dr. J. Draugelis

Brangiam TĖVELIUI
mirus, KAZIMIERĄ SATKEVIČIŲ, jo mamytę ir
gimines nuoširdžiai užjaučia —
Otavos Lietuvių Bendruomenės nariai

ĮSIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoj ir Europoj "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko **plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis,** padeda atgauti **natūralią plaukų spalvą.** JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoj. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių $6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:
2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
Nemokamas pristatymas į namus.
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbimo mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Bendro darbo kolegai
Vytautui Kastyčiui-Tvardauskui,
liūdinčiam Lietuvoje mirusios
MOTINOS,
reiškiame gilią užuojautą —

Kun. Pr. Gaida
V. Balčiūnas
K. Rusinas
K. Otto
H. Petkus
J. Kaknevičienė
S. Andrulienė
G. Kaknevičienė
E. Docienė
S. Prakapas

PADĖKA
Mylimas vyras, tėvas ir uošvis
a. a. Augustinas Jasiūnas
mirė 1976 m. balandžio 6 d.; palaidotas 1976 m. balandžio 10 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame: Toronto lietuvių abiejų parapijų kunigams už laidotuvių apeigas, kunigams — Augustinui Sabui ir Antanui Sabui Sudburyje už Mišias ir užuojautą; solistui V. Verikaičiui; radijo programos vedėjui J. R. Simanavičiui; J. Karpiui ir S. Paciūnui, pasakiusiems kapinėse jautrias atsisveikinimo kalbas; karsto nešėjams; atvykusiems paskutinį kartą atsisveikinti su velioniu — giminėms, draugams, bičiuliams iš Čikagos, Detroito, Edmontono, Otavos, Hamiltono ir Sudburio.

Ačiū visiems už šv. Mišias, gėles, pareiškusiems mums užuojautas žodžiu, raštu bei spaudoje; lankiusiems taip gausiai velionį laidotuvių namuose ir palydėjusiems į kapines.

Dėkojame visoms ponioms ir giminėms, kuo nors prisidėjusiems prie gedulingų pusryčių paruošimo.

Visiems liekame dėkingi —
žmona Viktorija
dukros Violeta, Dalia
žentai Viliamas ir John

PADĖKA
Mūsų mylimai žmonai ir motinai
a†a Ingei Virkutienei
1976 m. kovo 31 d. mirus,
skausmo valandose sulaukėme daug paguodos ir pagalbos iš giminių, draugų ir pažįstamų.

Nuoširdžiai dėkojame Tėvams pranciškonams už iškilmingas šv. Mišias, maldas laidotuvių namuose ir palydėjimą į kapines.

Dėkojame taip pat: atėjusiems atsisveikinti su velione laidotuvių namuose, išreiškusiems užuojautą žodžiu, raštu ir per spaudą, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles prie velionės karsto, palydėjusiems Ingę į amžino poilsio vietą ir nešusiems karstą.

Visiems tariame nuoširdų ačiū.

Giliame nuliūdime likę —
vyras Antanas
dukterys Sigita ir Judita
žentas Jurgis

Mylimai ir brangiai
a. a. Marijai Arlauskaitei
mirus Montrealyje, JUOZUI, JONEI ir ONUTEI BENIAMS bei kitiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —
Marija ir Leonas Gudai

A†A
Juzei Gailiūnienei
mirus, gilią užuojautą reiškiu jos dukroms — ELENAI SENKUVIENEI, ONAI GAILIŪNAITEI, žentui FELIKSUI SENKUI ir jų artimiesiems —
joniškietis Marcijonas Juodis

A†A
Augustinui Jasiūnui
mirus, jo žmoną VIKTORIJĄ, dukteris VIOLETĄ ir DALIĄ, žentus bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
P. A. ir J. Skilandžiūnai

A†A
Edvardui Mulevičiui
žydinčioje jaunystėje atsiskyrus su šiuo pasauliu, jo tėvams ANYTAI ir JONUI, taipgi broliui JONUI reiškiame gilią užuojautą —
Jonas ir Morta Jakaičiai

Toronto Lietuvių Pensininkų Klubo nariui
Algirdui Masiuliui
mirus, žmonai, dukrai, giminėms Lietuvoje ir Kanadoje reiškiame gilią užuojautą —
Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas

Šaulių atstovų suvažiavimo metu Toronte buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos Prisikėlimo šventovėje ir pagerbti mirusieji bei žuvusieji. Vainiką neša šaulė iš Čikagos, J. Šiaučiulis ir St. Petkevičienė Nuotr. St. Dabkaus

Panslavizmas ir komunizmas

Su rusų invazija į Baltijos valstybes prasidėjo ryškus Vakarų griovimas

P. ŠTUOPIS

Šitaip yra pavadinta estės Salme Pruuden ką tik išleista knyga anglų kalba. Autorė 14 metų dirbo Anglijos užsienio reikalų ministerijoje ir, remdamasi savo asmenine patirtimi bei plačia politine literatūra, kompetentingai dėsto, kad šių laikų rusiško komunizmo ideologija yra tik plona skraistė imperialistinėms rusų ambicijoms pridengti. Ji papasakoja, kaip dabar gyvena estai (ir kiti baltiečiai) rusų okupacijoje.

Knygos prakalboje anglų parlamentaras Sir F. Bennett skaudžiai pastebi: "... tikrai žiaurus likimo paradoksas, kad laisvojo pasaulio kova prieš nacių dominavimą Europoje pasibaigė brutalaus ir negailestingo despotizmo įsigalėjimu".

Knygos viršelyje matome grėsmingą dvigalvį carų imperijos erelį, o po juo — komunistišką pjautuvą ir kūjį broliškoje istorijos sąveikoje. Knygos pabaigoje pateikiami nuorašai dviejų pavergtų estų atsišaukimų Jungtinėms Tautoms ir vieno bendro estų - latvių atsišaukimo Europos Saugumo Konferencijai.

Panslavizmas — tai 18-19 š. slavų tautų sąjūdis laisvintis iš vokiečių, vengrų, turkų valdžios ir vienytis galbūt rusų vadovybėje, nors, nesugyvendami savo tarpe, jie bijojo rusų autokratijos, jų provoslavijos, imperializmo ir žemesnės kultūros. Jiems buvo žinomas lenkų ir ukrainiečių likimas.

Žymiausias rusiško panslavizmo ideologas N. Danilevskis savo veikale "Rusija ir Europa" (1888 m., III laida) aiškino, kad Vakarai vergė, niekino ir germanizavo slavus, užpuldinėjo ir pačią Rusiją. Esą jie ir toliau neduos slavams laisvės. Bet dabar Vakarų civilizacija smunka, yra silpna ir nevieninga. Tai slavams yra pats laikas kilti ir kovoti. Vadovauti turi galingiausia, gryniausia ir politiškai talentingiausia slavų tauta — rusai (didžiarusių nacionalizmas!). Tai esanti taikinga ir teisinga tauta, niekad nieko neužpuolusi ir nepavergusi; o ką įsigijo Europoje ar Azijoje, tai teisėtai ir be prievartos (Ukraina, Suomija, Livonija, Lietuva, Lenkija ir t. t.). Tai atvira istorijos falsifikacija!

Prie slavų plotų teks prijungti strategines neslaviškas sritis ir jas surusinti (graikų, turkų, vengrų ir t. t.). Tai imperializmas! Kadangi Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Gudija, Ukraina ir Lenkija jau yra savaime Rusijos plotai, tai jiems nereikia nepriklausomybės, jos turi būti surusintos šioje milžiniškoje naujoje slavų imperijoje.

Imperijos galva — absoliutinis caras, sostinė — Konstantinopolis, kelios slaviškos karalijos su karaliais iš carų dinastijos. Imperijos pagrindas — pravoslavija ir didžiarusių nacionalizmo hegemonija! Tai atrodo lyg didingas didžiarusių sapnas. Bet tai nesapnas!

Rusija pajudėjo

"Sovietų vadai N. Danilevskio teoriją santykiuose su Europa praktikoje vykdė ypatingai tiksliai", sako autorė Pruuden. "Jis ne tik išpranašavo Vakarų smukimą, bet ir šaukė Rytus kilti bei vykdyti savo misiją" (p. 21). S. Sąjunga 20 metų stropiai, metodiškai ruošėsi. Pasinaudodama V. Europos kraštų tarpusavio karu ir padedama kapitalistinių valstybių, 1939-1945 m. smogė. Ji išėjo laimėtoja teritorijomis, grobiais ir prestižu. Vakarų užtvaros subyrėjo. Palaidi ir sumažėję Vakarai dabar jau bijo Rusijos galybės ir tapo atviri demoralizuojančiai komunistų propagandai; stengiasi rusų neerzinti ir nuolaidžiauja, kai pati Rusija yra hermetiškai užsidariusi įelektrintom spygliuotom vielom, sargybų bokštais, mirties zonom, pigiai maitinasi kapitalistų kviečiais ir stiprinasi pasinaudodama vakariečių technologija bei pramone.

Kaip su kitais slavais? Jų nuojauta apie rusus buvo teisinga. Jie nė neapsižiūrėjo, kaip papuolė į negailestingą rusiško komunizmo diktatūrą, ir kenčia dantis sukandę, išnaudojami ir tvarkomi. Čekai ir lenkai dar mėgino laisvintis, bet nesėkmingai. Jugoslavijai su serbais, kroatais, slovėnais pavyko išsilaikyti nuošaliau, bet ar ilgam?

Griovimo pradžia

"Vakarų griovimas prasidėjo Baltijos valstybių okupacija. 1940 m. birželio 16 - 17 naktį rusų tankai jau žvangėjo per Estijos sieną" (p. 21). "Šitaip Baltijos valstybės buvo inkorporuotos į S. Sąjungą jėga, nelegaliai, ne pagal jų pačių konstituciją, ir ne tų tautų laisvu apsisprendimu, kaip kad S. Sąjunga stengiasi įtikinti Vakarus" (p. 22).

Žinoma, prasidėjo skubi totalistinė sovietizacija. Estija per pirmą okupaciją neteko 62.819 žmonių.

1949 m. per žemės ūkio kolektyvizaciją Estija neteko dar daugiau. Rusai šoko naikinti kultūrą: darbininkai kirviais kapojo, o moterys draskė garsaus Tartu universiteto knygas. Buvo griaunami istoriniai paminklai, kad nė žymės neliktų praeities, ką ir kas padarė, kad atrodytų, jog viskas, kas yra, yra padaryta komunistų partijos išmintingųjų vadų Lenino ir Stalino vadovybėje (p. 24).

Sovietino mokyklas ir jas rusino, kraštą kolonizavo rusais. Administracija rusėjo, religija pradėta persekioti. Rusinimas, kolonizacija ir religijos persekiojimas yra patys skaudžiausi dalykai. 1934 m. Estijoj rusų buvo tik 5,6% gyventojų, o 1970 m. jau 28,1%. Tai patvirtina garsusis 17 latvių komunistų skundas savo draugams Vakaruose. 1926 m. Rusijoj buvo 167 atskiros kalbos, o 1959 m. — jau tik 120. Tai kelia tautybių pyktį ir priešinimąsi.

Pasipriešinimas

Rezistencija vyko įvairiomis formomis jau pirmame bolševikmetyje, ypač po karo ir dabar. Stipriausia ji buvo Lietuvoje: atsišaukimai, partizaninės kovos, slaptos organizacijos ir spauda, skundai Jungtinėms Tautoms, net žmonių susideginimai ir t. t. Čia neįmanoma suminėti gausių detalių iš sovietizacijos ir rezistencijos, kurias autorė pateikia.

Kai pasitraukę į Vakarus mes pasakojome, ką rusai darė mūsų tėvynėje, mums netikėjo. "Žmonės gūžteldavo pečiais, mandagiai šypsodavosi ir viskas. O kaikurie net paklausdavo: "Kodėl nepakvietėt policijos?" (p. 28) Kai vienoje Sibiro stovykloje iš 1200 estų 600 mirė badu, tai estai prašė lenkus, paleidžiamus kovoti prieš vokiečius: "Papasakokit tenai apie šitas baisybes. Vakarai neatsisakys mus gelbėti". Tada jie vargšai dar tikėjo Vakarais. Bet Vakaruose lenkams buvo uždrausta bloga kalbėti apie sąjunginiką.

Dabartinė būklė

Padėtį Estijoje (1974 m.) plačiau aprašo olandų reporteris Henk de Mari, ten apsilankęs. Jis ironizuoja rusų propagandą, kad Baltijos valstybės prisijungusios jų pačių prašymu. "Gyventojai sekami, nusiminę, be vilties, be teisių ir laisvių". Anot jų, "nėra jokios nepriklausomybės vilties. Numalšinti vengrų ir čekų sukilimai mus prablaivino. Vakarai jų negelbėjo, negelbės ir mūsų" (p. 35).

Gal vienintelis rezistencijos ženklas dabar yra tas, kad rusai krautuvėse aptarnaujami paskutiniai. Jie vežami į Estiją, o estai — į Rusiją: į kariuomenę, darbus, mokslą. Įstaigų rusinimas ypač spartus. 35% Estijos gyventojų yra rusai, o Latvijoje 50%. "Vargu rastum Estijoj, Latvijoj ar Lietuvoj žmogų, kuris tikėtųsi nepriklausomybės šimtmečiais.

Olando Henk de Mari ir kitų žurnalistų apžvalgas Pruuden taip suglaudžia: "Yra geriau, negu tikėtasi, bet, palyginus su gyvenimu Vakaruose, pakankamai blogai. Baltiečiams sunkiausia pakelti rusinimą ir Vakarų pamiršimą. Rusinimas eina be atodairos, o pagalbos nėra iš kur laukti. Dėl tokios Vakarų laikysenos, kuri yra tokia patogi sovietams, viltis nyksta, kad kas pagerėtų... bet ir šitose sunkiose sąlygose jie gyvena ir net moka būti linksmi. Tai rodo, kad jie turi gyvenimo valios ir vilties išlikti" (p. 38).

Ar Vakarai tikrai žūsta?

Anksčiau valstybių grandinė nuo Suomijos iki Rumunijos buvo tarsi barjeras tarp Rusijos ir V. Europos. Dabar Vakarai atviri. Jiems Chruščiovas tiesiai tėškė į akis: "Mes jus palaidosim!"

Anksčiau O. Spengleris kalbėjo apie "Untergang des Abendlandes". Amerikos filosofijos profesorius J. Burnham ("Vakarų savižudybė") sako, kad per 50 metų Vakarai prarado virš pusės savo teritorijos, bet ne dėl išteklių ar ginklų stokos, o dėl vidinių veiksnių — nevienybės, tarpusavio karų ir stokos valios išlikti. Jie, net žemindamiesi, rėmė rusų komunizmą prekėmis, maistu, technologija, ginklais ir išgelbėjo jį praėjusiame kare iš tikros pražūties, užleisdami dideles teritorijas.

Mes galime paklausti, argi be šitos paramos rusiškas komunizmas, atsiradęs ir išsiplėtęs tiktai ir tiktai smurtu, būtų šitaip iškilęs? Dabar gi komunistinė Rusija, didelė ir stipri, yra vienintelis pavojus Vakarams. Lordas Harlech ("Ar Vakarai turi smukti?" 1966) išvedžioja, kad sovietų žmogus gyvena valstybei — prislėgtas ir išnaudojamas, o Vakaruose valstybė yra žmogui — jis čia laisvas ir pertekęs. Taigi, Vakarų valstybės turėtų būti stipresnės. Bet yra viena sąlyga — Europa turi būti suvienyta.

"Vakarai turi pasirinkti"

Tai tvirtina autorė Pruuden. "Jie turi rinktis arba dabartinę pralaimėjimų laikyseną, kai šalys viena po kitos iš jų atimamos, arba pradėti gintis nuo vidinių ir išorinių grėsmių. Pirmuoju atveju tai būtų tikra Europos savižudybė (pasitvirtintų N. Danilevskio ir O. Špenglerio Vakarų žlugimas). Stoka ryžto gintis yra valios stoka gyventi. Tai būdinga išsigimimo žymė". "Ir jeigu Vakarai dar turi valios gyventi ir nusistatytų gintis, tai pirmiausia turi išsivalyti viduje, atgauti pasitikėjimą savimi, pasidaryti šeimininkais savo kraštuose, šeimininkais, kurie nustatytų žmogaus ir valstybės pusiausvyrą, išvalytų kraštus nuo slaptų agentų ir pasirūpintų, kad priešai neauklėtų jų piliečių... Bet pagrindinis dalykas — Europa turi būti suvienyta! Jei Vakarai įveiks sunkumus, laikysis tvirtai vienybės ir veiks kartu, išliks!" (p. 40).

Taip baigia savo aktualią ir rūpestingai paruoštą knygą estė Salme Pruuden. Gal nuo savęs čia dar dera pridurti, kad čia keliamas ne vien Baltijos kraštų, Vidurio Europos klausimas, bet ir visos Vakarų Europos išlikimo klausimas. (Salme Pruuden, Panslavism and Russian Communism, Foreign Affairs Publishing Co. Ltd., Richmond, England, 1976, 50 psl. US $2).

Paveikslo "Žalgiris" nuotykiai karo metu

STEPAS VARANKA

Dabartinėje Lenkijoje valstybinių mokyklų leidyklos 1961 m. Varšuvoje išleistoje knygoje "Grunwald 550 lat chwały" (Žalgiris — 550 metų šlovės) rašoma apie Žalgirį, Jogailą, Vytautą, didžiulius Žalgirio mūšio sukaktuvinius minėjimus 1910 m. Krokuvoje, 1945 ir 1960 m. toje vietoje, kur vyko 1410 m. mūšiai. Taip pat rašoma apie lenkiško filmo "Kryžiuočiai" pagaminimą ir Jan Matejkos garsųjį kontroversinį "Žalgirio" paveikslą. Toji knyga yra sudėtinis lenkų rašytojų leidinys. Jį paruošė Jan St. Kopczewski ir Mateusz Siuchninski. Jame yra skyrius "Spalem na Grunwaldzie" (Miegojau ant Žalgirio), parašytas Stefan Garda-Wiench.

Paveikslo išgabenimas

1939 m. rugsėjo mėnesį nuo menininkų draugijos "Zacheta" Varšuvoje pajudėjo nepaprastas vežimas-liora, lydimas draugijos direktoriaus Stanisław Dadecki-Mikulicz su žmona, vicedirektoriaus, draugijos dailininko Stanisław Ejsmond ir dailininko Boleslaw Surallo. Palyda buvo panaši į laidotuvių mažą grupelę žygiuojančią į kapines. Ji slinko Varšuvos mašinų ir žmonių užkimštomis gatvėmis. Praėjus keliom valandom, palyda su skrynia, kurioje buvo Matejkos paveikslas "Žalgiris", paliko pavojuje atsidūrusią Varšuvą. Jeigu paveikslas būtų pakliuvęs į vokiečių rankas, tikriausiai būtų buvęs sunaikintas arba atsidūręs pas meno mėgėją Goeringą.

Istorinis paveikslas "Žalgiris" buvo priverstas klajoti, nes policija ieškojo. Jis turėjo slėptis pogrindy, kaip ir persekiojami žmonės. Rugsėjo 9 d. palyda atsirado Liubline prie muzėjaus. Čia paveikslas buvo perduotas intendentui prof. Woydai. Tuo laiku miestas buvo bombarduojamas. Viena bomba pataikė į muzėjų ir užmušė du paveikslo palydovus — Ejsmondą ir Surillą.

Paslapties raktas

Atsakomybę už paveikslą perėmė prof. Woyda, prisiekdamas, kad paveikslą saugos ir gins nuo vokiečių. Paveikslas galėjo būti perduotas tiktai tam asmeniui, kuris turėjo direktoriaus Radecki-Mikulicz vizitinę kortelę su jo parašu. Tokių kortelių buvo tik trys. Viena liko pas direktorių, kita turėjo būti perduota vyriausybės atstovui ir trečia prof. Woydai. Po miesto bombardavimo Woydai į talką atėjo direktorius Radecki ir 5 pasamdytos moterys. Laikinai paveikslas buvo patalpintas muzėjaus konferencijų salėje, kurioje dar prieš dvi dienas posėdžiavo Lenkijos vyriausybė, prieš pasitraukdama į užsienį.

Jau perdaug žmonių žinojo, kad paveikslas laikomas muzėjuje — reikėjo perkelti kitur. Jis buvo išimtas iš rėmų ir suvyniotas. Buvo padarytas ir kitas toks pat ritinys, kuris buvo perduotas jaunam, patikimam leitenantui su instrukcijomis "išsiplepėti", kad evakuoja nereikalingus paveikslus. Tokiame sąmyšyje viskas gerai pavyko.

"Žaidimas" prasideda

Pirmieji pavojai prasidėjo. Reikėjo daryti tolimesnius žygius paveikslui išsaugoti. Woyda sušaukė patikimų žmonių pasitarimą. Nutarta už muzėjaus, darže, įrengti slėptuvę ir joje paslėpti "Žalgirį". Deja, greiti karo veiksmai neleido to padaryti. Du pasitarimo dalyviai buvo Gestapo suimti ir sušaudyti, kiti išvežti nežinia kur.

Prof. Woyda, artėjant vokiečiams prie Liublino, paruošė konferencijų salėje didelę gulavietę iš čiužinių, patalų ir maišų. Ten paslėpė ir "Žalgirį". Viską taip sutvarkė, kad salė atrodė kaip karo pabėgėlių nakvynės patalpa. Tai buvo padaryta pačiu laiku. Sekančią dieną muzėjų apsupo Gestapas, jieškodamas posėdžiavusių lenkų vyriausybės narių. Padarė kratą, bet paveikslo nerado. Po dviejų savaičių Woydai buvo įsakyta uždaryti muzėju ir raktus perduoti policijai. Prof. Woyda aiškino, esą jo butas subombarduotas ir prašė leidimo toje salėje gyventi, kol susiras kitur vietą. Vokiečiai leido Woydai palikti toje salėje. Profesorius tą naktį daug ramiau miegojo. Vėliau šypsodamasis sakė: "Niekad nesitikėjau, kad man teks kada nors miegoti su žmona ir sūnumis ant "Žalgirio".

Milijonai ir pasas

Muzėjuje neužilgo pasirodė Liublino srities propagandos viršininkas su savo padėjėju. Po muzėjaus apžiūrėjimo raktai buvo perduoti specialiai iš Berlyno atsiųstam gestapininkui meno žinovui dr. Ludwig. Pastarasis, pasikvietęs prof. Woydą, pasisakė jieškąs Matejkos paveikslo "Žalgiris", kuris vokiečius išjuokia bei žemina. Dr. Ludwig pareiškė Woydai žinąs, kad šis nenorės pasakyti kur yra paveikslas dėl savo tautiečių represijų. Vokietis ramino ir gundė Woydą, sakydamas: "Geradarė Vokietija yra pajėgi lojalius Generalinės Gubernijos piliečius apsaugoti." Be to, jis pasirūpinsiąs, kad profesorius gautų vokiečių pilietybę ir užsienio pasą. Kai profesorius pakartotinai pasakė nieko nežinąs apie paveikslo vietą, dr. Ludwig išsitraukė pistoletą ir šovė į augščiau profesoriaus galvos stovintį krištolinį vazoną su gėlėmis. Vazonas subyrėjo. Ludwig tarė: "Taip gali būti ir su Jumis." Palydėjęs profesorių iki durų, pridūrė: "Pamiršau Jums pasakyti, kad Goebbelsas paskyrė už "Žalgirio" paveikslo sudėimą du milijonus markių".

Kratos ir apklausinėjimai vyko toliau. Vieną vakarą pas Woydą atėjo išsikvėpinusi ponia. Nesakydama kas ji, pradėjo klausinėti apie paveikslą. Profesorius jai atsakęs, kad nieko nežino, ir paprašė jį palikti ramybėje. Ponia atsakė: "Gaila, kad neturiu rakto į Jūsų pasitikėjimą." Išeidama tarė: "Mes Jums padėsime."

Netrukus Londono radijas pranešė, kad vietinė "Polonia" džiaugiasi, jog paveikslas "Žalgiris" per Rumuniją, Vengriją, Jugoslaviją ir Prancūziją pasiekė Londoną. Nuo to laiko padėtis palengvėjo. Vokiečių saugumo policijos spaudimas sumažėjo.

Paveikslas muzėjuje

Paveikslas vėliau buvo paslėptas bibliotekos sandėlyje. Netrukus atėjo įsakymas lenkų biblioteką likviduoti. Kadangi joje turėjo įsikurti vokiečių NSDAP biblioteka. Woyda buvo pašalintas iš muzėjaus. Jis susisiekė su patikimu miesto ūkio skyriaus viršininku ir nutarė paveikslą išvežti iš miesto ir užkasti į žemę arklidėje. Sutartą dieną pas profesorių atvyko keturi žmonės su vežimu. Paveikslas buvo išvežtas už miesto, ten saugiai, kad nesugestų, užcementuotas ir užkastas. "Žalgiris" ten išbuvo iki karo pabaigos — 1944. X. 17. Šiandieną tas Matejkos paveikslas yra valstybiniame muzėjuje Varšuvoje. Jis yra lankomas tūkstančiu žmonių.

Hitlerio Europoje Vytautui, tai yra "Žalgirio" paveikslui, saugios vietos nebuvo. Už jo išdavimą vėliau buvo siūloma 10 milijonų markių. Jo reprodukcijos ir kopijos turėjo taip pat nueiti į pogrindį. Lietuvoje, aišku ir Lenkijoje, teko sunkiai nukentėti tiem, kurie turėjo to paveikslo kopijas. Okupacijos metu vokiečiai Lietuvoje skelbė, kad jie tęsia kryžiuočių žygį.

"Žalgirio" autorius

Matejko gimė 1838 m. Krokuvoje. Ten baigė meno mokslus. Vėliau studijavo užsieniuose. Žymesnieji jo paveikslai: "Stanczyk", "Skargos pamokslas", "Rejtan", "Liublino unija', "Batory ties Pskovu", "Kosciuška ties Raclacicais" ir "Žalgiris". Tie paveikslai buvo išstatyti tarptautinėse parodose — Petrapilyje, Lvove, Berlyne, Budapešte, Vienoje ir Paryžiuje. "Žalgiris' yra 6x4 metro dydžio. Sukurtas 1878 m. Matejko tada turėjo 40 metų. Prieš pradėdamas kurti savo "viziją", Matejko aplankė Grunwaldą-Žalgirį, Tannenbergą-Eglėkalnį, Malborką ir Dancigą. Studijavo tų laikų aprangą, ginklus, papročius ir žymesnių dalyvių išvaizdas bei jų būdą. Jo užsimojimo tikslas buvo perkelti į savo paveikslą tų laikų didelį istorinį faktą.

Matejko savo paveikslo didvyriams nutapyti rinkdavosi Krokuvos miesto aristokratų asmenis kaip modelius. Vytauto veidas tame paveiksle turi Adomo Sapiegos bruožus. Matejko padarė daugybę "Žalgirio" mūšio škicų, kurie yra taip suraizgyti, kad jis tik vienas galėjo žinoti ką jie reiškia. Be to, jis padarė škicą-raktą 24-26 žinomų vadų ir riterių galvų, sunumeruotų pagal sąrašą su vardais ir pavardėm. Pagal tą raktą vėliau tos galvos buvo perkeltos į jo kuriamą paveikslą.

Po "Žalgirio" paveikslo parodos užsienuose 1880 m. tarptautinėje spaudoje pasirodė daug įvairios kritikos. "Le Soir", "Le Gaulois", "Le Temps" ir Londono "Atheneum" rašė apie paveikslą, kad tai masė susiraizgusių žmonių, ginklų ir spalvų. Esą stinga perspektyvos, proporcijos, žinojimo ir saiko. Kiti sakė, tai ne paveikslas, o muzėjus. Jis esą stebina, apakina, atstumia, patraukia. Tai nepaprastas vienišo ir galvojančio žmogaus kūrinys.

Paveikslas po karo buvo rastas Roman Pieczyrak, Liublino miesto ūkio skyriaus direktoriaus, dėka. Jis buvo vienas tų, kuris su Woyda tą paveikslą paslėpė. Paveikslas buvo atkastas labai apgadintame stovyje ir vėliau išgabentas į Varšuvą. Ten, vadovaujant prof. B. Marconi, buvo restauruojamas iki 1959 m.

"Žalgirio" mūšis — tai savotiška, iki šiol tiksliai neištirta paslaptis. Kryžiuočių ordino įtakoje prancūzas kronikininkas Engenerrant Monsetrelet pateisina didžiojo magistro planus visiškai sunaikinti Lietuvą. Jis sako, kad Jogailos krikštas ir jo suokalbis su Vytautu buvo pagonių strategija sunaikinti kryžiuočius.

Kaip ten bebūtų, tai labai įdomus istorijos laikotarpis. Iki šiol tam laikotarpiui nagrinėti neturėjome tikslių šaltinių. Reikia manyti, kad Vatikano ir kitų valstybių archyvuose yra dokumentų, rodančių, kad Lietuvos pagonystė ir jos nusistatymas Romos atžvilgiu nebuvo toks, kokį vaizduoja šių dienų svetimšaliai istorikai. Jau kaikur pradedama įrodinėti, kad Vytautas neteisingai buvo garbinamas kaip Žalgirio mūšio vadas ir geras strategas. Dabartinėje liaudies Lenkijoje istorikas Stefan M. Kuczynski yra parašęs stambų veikalą "Wielka Wojna z Zakonem Krzyżackim w latach 1409-1411" (Didelis karas su kryžiuočių ordinu 1409-1411 m.). Toji knyga gavo karo ministerijos pirmą premiją ir yra rekomenduojama mokykloms. Autorius teigia, kad pagal paskutinius duomenis Žalgirio mūšis nebuvo toks, kokį aprašinėjo H. Sienkiewicz knygoje "Kryžiuočiai" ir K. Szajnocha savo dideliam dviejų tomų veikale "Jadwiga i Jagello", parašytame 1855 m. M. Kuczynski sako, kad anie autoriai neturėjo tų duomenų, kurie dabar yra prieinami. Tiesa, šiandieną yra didesnės galimybės prieiti prie esamų archyvuose dokumentų, negu prieš 25-100 metų.

Šiandieną kaikuriose valstybėse istorijos yra klastojamos, keičiami vardai, datos, tautybės. Didvyriai padaromi išdavikais ir niekšais, savo tautos priešais. Iš tikrųjų praeities pakeisti neįmanoma, galima ją tik suklastoti.

Pastaruoju metu "Žalgirio" paveikslas nugabentas į Marburgą ir nuo š.m. gegužės 29 d. prieinamas publikai.

Kelionė į "supuvusius vakarus"

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pasižiūrėtų, kaip "kazačioką" šoka... šitie užsieniečiai. Ilgametė praktika tvirtai juose yra suformavusi sąlyginį refleksą: užtenka tik šokančius raginti automatais, ir šokis gali būti ilgas...

Vagono palydovas — KGB darbuotojas atima iš manęs ir mano žmonos traukinio bilietus, kad mums nekiltų mintis pakeliui dienai-kitai išlipti iš traukinio Lenkijoje ar Čekoslovakijoje. Lenkų viza pasisvečiuoti jų teritorijoje leidžia. Čekoslovakų viza pervažiavimui buvusių sovietinių piliečių per jų teritoriją nereikalinga. Taip yra nusprendę ir jų šeimininkai rusai.

Ir iš tikrųjų, Varšuvoje išleidęs į peroną lenkus ir vokiečius, čekistas mus užrakina vagone. Tik po gana nedraugiško mūsų protesto, kuris stebino visagalį vergvaldį, kad ką tik buvę jo vergai įžūliai drįsta reikalauti atrakinti vagono duris, leidžia mums pabaigoj pavaikščioti perone.

Pervažiavus Lenkijos sieną, smarkiai padidėjo mūsų šansai, kad nebebus atimtos iš mūsų sovietinės išvykimo vizos, kad nebebūsim grąžinti atgal. Atidarom puikaus prancūziško vyno butelį, ilgai Lietuvoj saugotą tai progai. Tuo nustebinom mielą lenkų pasienietę, kuri pagalvojo: "Žmudzin į francuskie vino, to coš niesamovitega" (žemaitis ir prancūziškas vynas — tai kažkas neįtikėtino).

Taip, apgailestauti tenka, o juk nevienas lenkų milijonas ir šiandien, neturėdami jokios dalykiškesnės informacijos apie Lietuvą ir jos tragišką situaciją, mano, kad tie keistuoliai žemaičiai ir šiandieną apsiskreibę meškų kailiais tebebėgioja po savo niūrias Žematijos džiungles.

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto. Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio.
Kalkuliatoriai, didelis pasirinkimas "stereo" ir kitų suvenyrų į Lietuvą papiginta kaina ■ TAISOM ■ PARDUODAM ■ NUOMOJAM

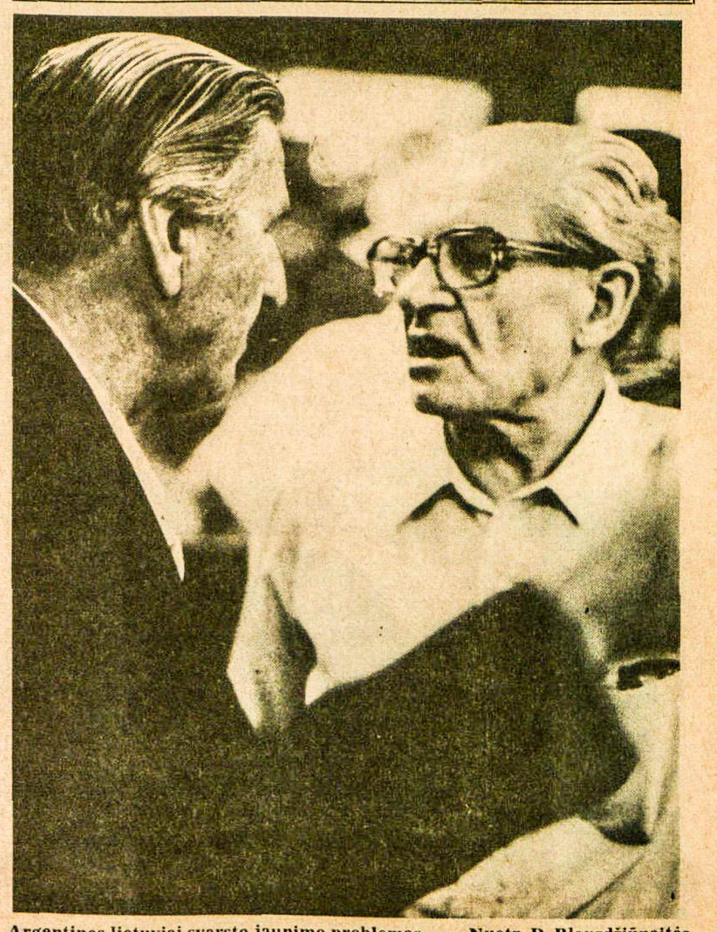

Argentinos lietuviai svarsto jaunimo problemas Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LAIVININKYSTĖ NEMUNE

Naująjį sezoną jau pradėjo Nemuno upeiviai (upinės laivybos tarnautojai bei darbininkai). Šį penkmetį numatoma pagerinti keleivių aptarnavimą, padidinti krovininį laivyną. Baržų vilkikus pakeis dvigubai už juos galingesni stūmikai, pastatyti Kaune pagal gudų konstruktorių projektus. Kauno Vilijampolėje jau pradėta modernios keleivinių laivų prieplaukos statyba. Panašios prieplaukos su erdviais laukiamaisiais bei kavine susilauks ir Juodkrantė. Antroji perkėla į Neringą yra suplanuota Klaipėdoje. Lengvųjų automobilių pervežimą paspartins galingi keltai, hidraulinės krantinės.

ZARASIŠKIŲ TRADICIJOS

Speciali "Tiesos" korespondentė Danguolė Repšienė, pavažinėjusi po Zarasų rajoną, paskelbė penkis rašinius ideologinio darbo temomis. Komunistinėmis tradicijomis Zarasuose rūpinasi metrikacijos biuro vedėja M. Lesmanavičienė. Komunistinėms vestuvių, vardynų apeigoms tobulinti netgi yra sudaryta rajoninė liaudies tradicijų taryba, vadovaujama vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojo F. Lebedevo. D. Repšienė betgi prisipažįsta, kad zarasiškiai nėra užmiršę ir religinių apeigų: "Neretai poros tuokiasi, krikštija vaikus bažnyčioje vien todėl, kad taip priimta, taip tėvai ir seneliai darę. Šis tariamas liaudiškumo vaikymasis padeda pratempti į tarybinių žmonių buitį religines atgyvenas, senas pažiūras, neretai ir nacionalistinius prietarus..." Miestas turi ir specialią patalpą šarvojimui, nors "kol kas ja mažai kas naudojasi, nes tai neįprasta". Čia D. Repšienė vėl daro priekaištą tikintiesiems už "inertišką tradicijos tęsimą", atseit, laidotuves su religinėmis apeigomis. Paviešėjusi Salake, D. Repšienė pasakoja: "1974 m. pabaigoje daugelį nustebino Salako bibliotekos vedėjos komjaunuolės Zosės Vaičiulytės poelgis. Ji susituokė bažnyčioje. Tapusi Černiauskiene, aiškinosi: "Mama taip norėjo. Sakė nerems, jei be kunigo..." Didelė gėda užgriuvo komjaunimo organizaciją. Černiauskienė buvo pašalinta iš komjaunimo..." ("Tiesa" nr. 60, "Legendos ir tikrovė"). Tokiu neatsargiu prasitarimu D. Repšienė griauna religinės laisvės propagandą, kuria kompartija stengiasi mulkinti užsieniečius. Kokia gali būti kalba apie religijos laisvę, jeigu komjaunuolė pašalinama iš organizacijos vien dėlto, kad tuoktis drįso šventovėje.

NEPAGARBA MENININKUI

J. Drazdausko laišką tokia antrašte balandžio 17 d. paskelbė "Valstiečių Laikraščio" redakcija: "Jau kuris laikas Kauno degtukų fabrikas "Startas" išleidžia blogos kokybės degtukus. Nepatenkinti jais ir šeimininkės, ir ypač rūkoriai. Labai nustebau, kai ant degtukų dėžučių etikečių pamačiau mūsų didžiojo menininko M. K. Čiurlionio atvaizdą. Tiesiog pikta, kad brokdariai savo gaminį galvoja pridengti menininko atvaizdu. Ar ne gražiau būtų, jei menininkų atvaizdus matytume pašto ženkluose arba mokyklinių sąsiuviniu viršeliuose, o ne ant degtukų dėžučių?"

PREMIJOS UŽ PROPAGANDĄ

Lietuvos Žurnalistų Sąjungos sekretoriatas kasmet skiria žurnalistines V. Mickevičiaus-Kapsuko premijas, kurioms kandidatus pasiūlo vertintojų komisija. Paskutinę jų serija teko trim žurnalistam už grynai propagandinius darbus: valstybinio televizijos ir radijo komiteto pirmininko pavaduotojui Feliksui Mačianskui — už radijo laidas "Jaunojo ateisto abėcėlė" ir knygą "Šimtas religijos mįslių", laikraščio "Tarybinė Klaipėda" sekr. Sergejui Šatailai — už sovietinės liaudies žygdarbių įamžinimą II D. kare, informacinio biuletenio "Darbas ir poilsis" red. Juozui Šiupšinskui — už darbo žmogaus, devintojo penkmečio pirmūno, internacionalisto, komunizmo kūrėjo paveikslą publicistikoje.

SKAUDVILIEČIŲ MARIOS

Ančios upės užtvanka, suprojektuota vyr. inž. E. Grigelio, išsiliejusios šios upės vandenimis drėkins vaismedžių medelyną, kvies maudytis Tauragės ir kaimyninių rajonų gyventojus, puoš gamtovaizdį. Užtvanka taipgi įrengiama ir Jūros upėje ties Taurage. Vanduo bus naudojamas ir pramonei, ir buičiai.

VILNIAUS ŠEŠKINĖ

Šeškine vadinamas naujasis gyvenamasis Vilniaus rajonas išaugs abiejose dabartinio Ukmergės plento pusėse. Miestų statybos projektavimo institute detalius naujojo rajono planus jau yra paruošę architektai K. Balėnas ir G. Balėnienė. Šiuo metu baigiami ruošti techniniai projektai trims Šeškinės mikrorajonams.

MEMORIALINĖ LENTA

Vilniuje balandžio 20 d. atidengta memorialinė lenta, skirta mirusio satyriko, rašytojo ir dramaturgo Augustino Griciaus-Pivošos atminimui. Ji prikalta prie Z. Angariečio gatvės namo nr. 1, kuriame jam teko gyventi kelis dešimtmečius. Tekstas skelbia: "Šiame name 1952-1972 metais gyveno LTSR nusipelnęs meno veikėjas, rašytojas Augustinas Gricius". Žodį tarė ir juostelę perkirpo vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoja S. Macikaitė. Po jos kalbėjo Rašytojų Sąjungos valdybos pirmininko pavaduotojas V. Bubnys, "Šluotos" red. J. Bulota ir Vilniaus dramos teatro aktorius A. Kernagis. S. Macikaitė ir V. Bubnys labiausiai džiaugėsi A. Griciaus pokariniais kūriniais, garbinusiais sovietinę santvarką. Nė vienas jų nė neužsiminė, kad A. Gricius 1941 m. buvo išvežtas Sibiran ir, pokaryje grįžęs Lietuvon, turėjo atpirkti savo "nuodėmes". Į akis krinta faktas, kad memorialinės lentos atidengime buvo pasitenkinta tik pirmininkų pavaduotojais: vykdomojo komiteto — S. Macikaite, Rašytojų Sąjungos — V. Bubniu, ministerių tarybos — L. Diržinskaite-Piliušenko.

ATEISTŲ VEIKLA

V. Žemaičio pranešimu "Tiesos" 92 nr., Vilkaviškio rajone ateizmą skleidžia apie 30 lektorių, iš kurių savo paskaitomis išsiskiria Kybartų vidurinės mokyklos mokytoja A. Mickutė ir šio rajono kompartijos švietimo kabineto vedėja D. Ardzijauskaitė. Ateizmo lektorius švietė: Mokslų Akademijos istorijos instituto filosofijos, teisės ir sociologijos sektoriaus vedėjas docentas Antanas Gaidys paskaita "Religija ir moralė", Kauno politechnikos instituto docentas Bernatonis — "Dabartinė Katalikų Bažnyčios padėtis". Vilkaviškio rajono "Žinijos" draugijos pirmininkams paskaitą "Šiuolaikinė Vatikano doktrina" skaitė istorijos mokslų kandidatas V. Lauraitis.

"AUKSINĖ ŠAUDYKLĖ"

Kauno profsąjungų kultūros rūmų pramoginių šokių ansamblis "Sūkurys" dalyvavo tarptautiniame konkurse Lodzėje. Šiame audyklomis pagarsėjusiame Lenkijos mieste pagrindinis negrąžinamas komandinis prizas yra "Auksinė šaudyklė". Ją laimėjo sūkuriečiai, įveikę Lenkijos, R. Vokietijos, Čekoslovakijos ir Vengrijos grupes. Taures Kaunan taipgi parsivežė: B klasės varžybų laimėtojai Gintas Drūlia ir Sabina Čepaitė, C klasės — Imantas ir Rūta Brikmaniai, D klasės — Vytautas Dumbrava ir Birutė Beitaitė. V. Kst.

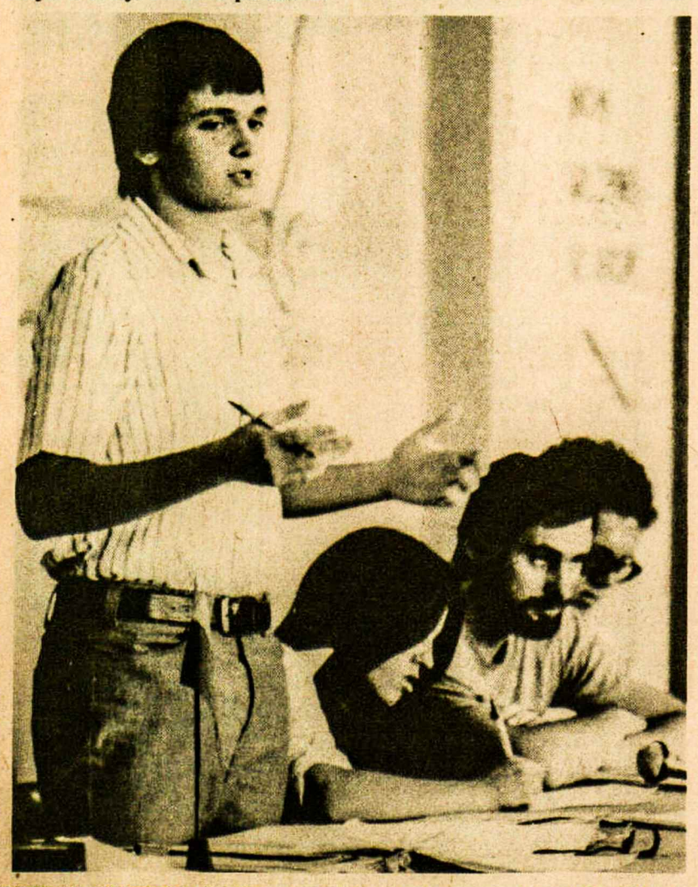

PETRAS KISIELIUS iš JAV pirmininkauja simpoziumui pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Brazilijoje **Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės**

Thunder Bay, Ont., lietuvaitės tautodailės parodoje demonstruoja rodinius

HAMILTON, ONT

"AUKURAS" KVIEČIA. Gegužės 15 d., 7.30 v.v., visi vykstame į Jaunimo Centro salę — "Aukuro" vaidinimą "Bubulis ir Dundulis". Su šiuo veikalu "Aukuras" užbaigs savo 1975-76 m. sezoną. Ši 3 v. komedija parašyta Antano Rūko. Su ja "Aukuras" aplankė Torontą, St. Catharines, Londoną ir Windsorą. Po vaidinimo bus šokiai, grojant Dominico Ferri orkestrui, baras, užkandžiai, loterija. Šokių pertraukos metu — staigmena

PRAĖJUSĮ SEZONĄ "Aukuras" pastatė anglų kalba daugiakultūriame festivalyje, St. Lawrence Centre Toronte, Jurgio Jankaus "Peilio ašmenimis". Kariuomenės šventės minėjimo proga vaidino "Šimtmečių Lietuva" montažą, Šv. Kazimiero proga — "Kietas riešutas" su vaikučiais. Ateinantis sezonas "Aukurui" bus gana sunkus. Artėja daugiakultūris festivalis šį rudenį ir lietuvių teatrų festivalis pavasarį Toronte. Visokeriopa jūsų parama labai laukiama. Rudenį numatyta pakartoti "Peilio ašmenimis" anglų kalba McMaster universitete, Hamiltone.

VELYKŲ ŠVENČIŲ PROGA "Aukuro" režisorę aplankė buvusios teatro kolegės — rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė ir Zita Kevalaitytė-Visockienė iš Čikagos, J. Kaributas iš Los Angeles.

JAU BAIGTAS FILMUOTI CBC veikalas "The Canadianization Of Tony Adams" (Antanas Adomaitis). Pritaikė Ann Reiser. Pagrindinį vaidmenį atlieka Albert Salmi ir kiti žymūs kanadiečių aktoriai. Iš lietuvių į filmą pateko Aldona Dargytė-Byszkiewicz, Elena Dauguvietytė-Kudabienė, Stepas Ramanauskas, Marytė Kalvaitienė ir Algis Ulbinas. Filmas bus rodomas per televiziją šį rudenį. Ad.

LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBAS gegužės 29 d. Jaunimo Centre rengia draugystės vakarą, kuriame bus parodyti rankdarbiai, pagaminti šią žiemą pensininkų. Jaunieji "Gyvataro" šokėjai pašoks tautinių šokių, kuriuos paruošė tautinių šokių šventei. Bus visai naujas repertuaras. Šiame vakare pabendraus jauniausieji ir vyriausieji Hamiltono kolonijos lietuviai. Bus šokiai, bufetas, loterija ir kitos įdomybės. E.

METINĖ ATEITININKŲ ŠVENTĖ gegužės 2 d. buvo pradėta 11 v. Mišiomis par. šventovėje, kur dalyvavo sendraugių ir moksleivių vėliavos. Pamokslą pasakė ateitininkų dv. vadas kun. L. Januška. Jaunimo Centre buvo bendri pusryčiai. Pasivaišinus tėvelių suaukotu maistu jaunučiai ir moksleiviai davė priesaiką, kurią priėmė dv. vadas kun. L. Januška. Sveikino MAS pirm. L. Mikulionis iš Detroito, Filadelfijos ir Ročesterio kuopos. Po to sekė sociologės Jūratės Krokytės iš Ročesterio paskaita "Aplinkos įtaka ateitininkams". Aplinka veikia į žmogų, o ypač dabar per televiziją. Tėvų įtaka taip pat didelė. Tėvai, pergyvenę karą ir materialinius trūkumus, siūlo vaikams susikurti geresnį materialinį gyvenimą. Visuomenė veikia savo narius, reikalauja prisitaikyti. Kurie neprisitaiko, lieka vieniši, atstumti. Aplinka siūlo materializmą, vidutiniškumą ir džiaugsmą už 99 ct. Pranykti tautų katile, reiškia prarasti dalį savęs. Mes turime kovoti prieš aplinkos įtaką. Geriausi ginklai — ateitininkų principai.

Meninėje dalyje pasirodė jaunučiai, paruošti R. Šiūlytės, su linksmu vaizdeliu "Gamta"; jauniai, paruošti D. Lukavičiūtės, su vaizdeliu "Gėlės"; vyr. moksleiviai — su "Raudonkepuraite", kurią paruošė D. Pajarskaitė ir D. Lukavičiūtė.

Po meninės dalies PLB vicepirm. R. Kasparas iš Čikagos rodė skaidres apie III jaunimo kongresą P. Amerikoje. V.

SOL. ANITA PAKALNIŠKYTĖ laimingai sugrįžo iš Brooklyno, N.Y., kur dalyvavo "Darbininko" 60 metų sukakties programoje. Ji taip pat dalyvavo koncerte, rengtame McMaster universiteto Mohawk College salėje Hamiltone kartu su 170 programos atlikėjų. Orkestre buvo 70 asmenų, jų tarpe lietuvis klarnetistas Aleksas Dūdonis. Pastarasis jau Lietuvoje lankė šioje specialybėje konservatoriją. Chore buvo 80 suaugusių dainininkų ir 20 jaunių. Buvo ir trys solistai — du vyrai ir viena moteris. Moters solistės dalis teko garsėjančiai solistei Anitai Pakalniškytei. Koncerto programoje — L. Beethoveno "Carmina burona" lotyniškai. Po koncerto solistei Anitai Pakalniškytei rengėjai įteikė gėlių. Sustojusi publika audringai plojo. Koncerto dirigentas dr. Lee Hepner iš džiaugsmo priėjo prie Anitos pasveikino ir pabučiavo.

Tai buvo koncertas, kuriame mūsų solistė Anita Pakalniškytė buvo taip šiltai publikos įvertinta. Buvo džiaugsmo ne tik Anitos artimiems draugams, bet ir kiekvienam lietuviui. (Kanadiečiai sako "Anita the singing Lithuanian girl"). Sėkmės Tau, dainuojanti lietuvaite! J. Š.

MERGAIČIŲ CHORAS "AIDAS" savo išvykai į P. Ameriką lėšų telkimo vajų pradėjo labai gražiu ir pasisekusiu koncertu-šokiais gegužės 1 d. Jaunimo Centre. "Aido" rengiami vakarai dar būna gausūs. Nežinia, ar mes jaunimą jau taip remiame, ar į tokius renginius privažiuoja daug to paties jaunimo tėvelių, ar patyrę rengėjai moka įvykį gerai išreklamuoti? Kaip ten bebūtų, bet tokio gausaus vakaro Hamiltone jau seniai nebuvo.

Vakaro programą pradėjo "Aido" adm. J. Pleinys, pakviesdamas žodį tarti prel. J. Tadarauską. Pastarasis pasveikino "Aidą", jo vadovus ir pasidžiaugė, kad jaunosios Hamiltono dainininkės su savo turtinga dainų skrynele yra pasiryžusios aplankyti lietuvius ir P. Amerikoj. Koncertą choras pradėjo melancholiška J. Švedo "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka", kur solisto dalį atliko pats dirigentas V. Verikaitis. Po to išgirdom jau girdėtą, bet skambią B. Budrevičiaus "Kelelis dunda sutemoj" ir trečią dainą apie Joną ir molio uzboną, kuri, jei ne solistas, skambesiu nepasižymi. Antroje koncerto dalyje buvo solistų V. Verikaičio ir R. Strimaičio duetas. Jie padainavo keturias jaunųjų Lietuvos kompozitorių dainas, kurių čia dar nebuvome girdėję, išskyrus A. Juozaičio "Vai tos žuvys". Dueto dainininkai po Čikagos koncerto susilaukė labai gero kompoz. prof. Vl. Jakubėno įvertinimo. Čia juodu publikos buvo gerai įvertinti gausiais plojimais. Po to choras vėl dainavo jau senųjų Lietuvos kompozitorių — J. Karoso "Puota girelėj žalioj" ir K. Kavecko "Susitikt tave norėčiau vėliai". Solisto R. Strimaičio lyriniam ir gan stipriam tenorui mergaičių choro švelnus skambėjimas buvo tikrai graži palyda. Dar viena M. Noviko "Širdies daina", A. Raudonikio "Prisimink", ir koncertas baigėsi J. Karoso daina — "Trys seselės žlugtą skalbė" su tuo pačiu solistu. Tai jau turėjo būti ir koncerto užbaiga, bet chorvedys V. Verikaitis turėjo paruošęs vakaro svečiams staigmeną. Jis iš publikos išsikvietė koncerto atėjusias pasiklausyti senąsias, anksčiau dainavusias savo choristes, paprašė ant scenos ir su padidėjusiu choru vėl užtraukė pirmoje choro plokštelėje įdainuotą ir visų mėgstamą "Palik tik dainą man" ir "Nemunėlį". Gal prisidėję stiprūs senųjų veteranių balsai davė koncertui tikrai stiprią užbaigą. Pianistas J. Govėdas iš koncertams jau nelabai tinkamo pianino stengėsi išgauti geriausią skambesį. Po kaikurių tikrai gražiai nuskambėjusių dainų galėjo būti paprašyta ir pakartojimo, bet mūsų publika, gal pribauginta pas mus dažnai perilgai užsitęsiančių programų, pasiliko kažkaip santūri.

Užbaigiamąjį koncerto žodį tarė PLB v-bos pirm. inž. B. Nainys. Jis pagyrė šaunias aidietes ir nepailstančiai dirbančius jų vadovus. "Daina, — jis sakė, — galinga priemonė mūsų tautos išsilaikymui ir kovai už jos nepriklausomybę. Malonu žiūrėti į jaunų, dar žydinčių veidų chorą, nes dauguma mūsų lietuviškųjų chorų jaunatve jau nepasižymi." Pasigyrė, kad PLB v-ba pirmoji pradeda "Aido" kelionės į P. Ameriką lėšų telkimo vajų su savo pirmuoju $2500 įnašu, kuris turėtų simbolizuoti lyg ir vajaus pradžios raktą. Su PLB v-bos pirmininku iš Čikagos čia buvo atvykęs ir vicepirm. jaunimo reikalams R. Kasparas, kuris irgi buvo pristatytas Hamiltono publikai.

Jauna solistė ANITA PAKALNIŠKYTĖ kartu su M. Borusiene džiaugiasi koncerto pasisekimu Hamiltone Nuotr. M. Borusienės

E. BR. ŠOPIAI išskrido 4 savaitėms į San Francisco pas savo ten gyvenančias dvi dukteris, kurios Amerikoje yra baigusios savo specialybės mokslus ir ten turi geras tarnybas.

L. PALČIAUSKĄ darbe ištiko širdies priepuolis. Jis buvo nuvežtas į ligoninę ir tebėra ypatingoj gydytojų priežiūroj.

SKAUTAMS REMTI DRAUGIJA platina Pr. Enskaičio parašytą ir išleistą knygelę iš skautų gyvenimo "Rūtos ir lelijos". Skautai rėmėjai ėmėsi platinimo, kadangi nuo kiekvienos parduotos knygos lieka vienas doleris skautų organizacijai. Tikslas labai geras, bet pasirinktom platinimo priemonėm nevisi pritars. Knygą siunčia visiems, prašo prisiųsti $4, o jei ne, tai atvežti grąžinamą knygą.

DIDELIS LIETUVIŲ DRAUGAS mūsų burmistras Vic Copps, 56 m., jau daugiau kaip mėnuo guli be sąmonės staigaus širdies priepuolio iš-

(Nukelta į 5-tą psl.)

VISI KVIEČIAMI Į
A. Rūko 3-jų veiksmų
LINKSMĄ NUTIKIMĄ
"Bubulis ir Dundulis"

Hamiltono Jaunimo Centre
48 Dundurn St. N.

gegužės 15, šeštadienį,
7 valandą vakaro

★ Po vaidinimo — šokiai
★ Gros Domenic Ferri orkestras
★ Bus gėrimai, skanus maistas

Įėjimas: $3 asmeniui, pensininkams ir studentams — $1.50

Hamiltono Dramos Teatras
"Aukuras"

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street East, telefonas 544-7125
"TALKA"

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

Mesos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
• GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS POKYLIS įvyks rugsėjo 5 d., 7 v. v., pasibaigus šventės programai, Čikagos McCormick rūmų salėse. Bilietų kaina: svečiams — $15, šventėje dalyvavusiems šokėjams — $10. Stalai yra skirti dešimčiai asmenų. Bilietus užsisakyti ir stalus rezervuoti prašoma per A. Mažeikienę "Paramos" parduotuvėje, 2534 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. Čekiai išrašomi Lithuanian Folk Dance Festivals Inc. vardu.

HANAU GIMNAZIJOS paskutiniosios 1949 m. laidos abiturientų suvažiavimas rengiamas Čikagoje tautinių šokių proga. Jų susitikimo vakaras numatomas rugsėjo 4, šeštadienį, o sekančią dieną — dalyvavimas tautinių šokių šventėje bei jos pokylyje. Abiturientai savo dalyvavimą prašomi iš anksto pranešti Stasei Damijonaitienei, 687 Prospect St., Elmhurst, Ill. 60126. Tel. 312-297-4225.

ŽYMUSIS DRAMATURGAS A. MILLERIS, gavęs Lietuvių Rašytojų Draugijos prašymą užtarti poetą Tomą Venclovą, kovo 12 d. išsiuntė laišką vilniškės kompartijos I sekr. P. Griškevičiui, primenantį Jungtinių Tautų chartą ir Helsinkyje pasirašytas gaires, kurios turi panaikinti varžtus užsienin norintiems išvykti asmenims. P. Griškevičių jis prašo padaryti visa, kad T. Venclovai būtų duotas toks leidimas. Jis taipgi pabrėžia, kad į šį jo prašymą jungiasi gausūs JAV rašytojai, vyrai ir moterys. Kompartija A. Millerį lig šiol laikydavo "pažangiu" rašytoju ir leisdavo statyti jo veikalus, nes jis nuo II D. karo pabaigos iki Stalino mirties dažnai užtardavo sovietinę santvarką. Panevėžio teatre neseniai dar buvo vaidinama jo pjesė "Keliaujančio pardavėjo mirtis". Pastaruoju metu A. Milleris vis labiau įsijungia į rašytojų diktatūriniuose kraštuose gynimą. JAV senato pakomisėje jis pasisakė už čekoslovakų rašytojų kūrybinę laisvę, kurią varžo sovietų pareigūnų reikalavimai. Galbūt dėl šio pareiškimo, o gal ir dėl P. Griškevičiui pasiųsto laiško A. Millerį balandžio 7 d. aštriai puolė maskvinė "Literaturnaja Gazeta", pasmerkdama kaip šaltojo karo kurstytoją ir antikomunistinį propagandistą.

DAIL. IRENA JACKEVIČAITĖ-PETRAITIENĖ, 77 metų amžiaus, mirė Kalifornijoe. Palaidota balandžio 3 d. iš Šv. Kazimiero parapijos šventovės Los Angeles mieste. Velionė buvo 1954 m. Montanoje mirusio dr. Antano Petraičio našlė, baigusi karališkąją Romos dailės mokyklą, sukūrusi vertingų darbų. Paskutinį kartą parodoje dalyvvao 1967 m., kai Los Angeles mieste buvo rengiama tradicinė Lietuvių Diena.

PABALTIJO UNIVERSITETO įsteigimo 30 metų sukaktį Čikagos lietuviai paminėjo Jaunimo Centre. Rengėjų komiteto pirm. J. Jasaitis į garbės prezidiumą pakvietė buvusius šio universiteto profesorius ir lektorius — dr. J. Puziną, dr. P. Joniką, P. Gruodį, A. Tamulyną, paskutinės lietuvių studentų valdybos pirm. Z. Dailidką ir anuometinį BALFo ryšininką K. Baltramaitį. Universitetas buvo įsteigtas 1946 m. kovo 14 d. Hamburge, karo nusiaubtoje Vokietijoje, ir vėliau perkeltas į Pinnebergą. Paskaitą apie šią instituciją skaitė dr. J. Puzinas. Baltiečių universitetas veikė 9 semestrus ir turėjo 9 fakultetus. Savo moksliniu lygiu jis nenusileido kitiems V. Europos universitetams. Didelę reikšmę turėjo trijų tautybių — latvių, lietuvių, estų bendros pastangos savame universitete, toli nuo tėvynių, siekti mokslo. Minėjime taipgi kalbėjo K. Baltramaitis ir Z. Dailidka, garbės prezidiumo nariai. Dainų ir operečių arijų programą atliko A. Snarskis, balsą pradėjęs lavinti Pabaltijo universitete ir dabar dainuojantis "Pirmyn" choro operetėse. Jam akompanavo kompoz. D. Lapinskas. Minėjimas užbaigtas pobūviu Jaunimo Centro kavinėje. Jame gimė visų pritarimo susilaukusi mintis Pabaltijo universiteto įsteigimą pagerbti bendru visų trijų tautybių minėjimu Čikagoje rugsėjo 4-6 d. d., kai bus Darbo Dienos savaitgalis ir vyks tautinių šokių šventė.

LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ studijų ir poilsio savaitė rengiama Dainavoje, Mich., rugpjūčio 1-8 d. d. Registruotis ir kambarius užsisakyti prašoma pas Viktorą Pauliūną, 518 Catalina St., Akron, Ohio 44319. Tel. 216-644-5481.

LIETUVIŲ TELEVIZIJOS narių susirinkime Čikagoje metinę veiklos ir finansų apyskaitą pateikė valdybos pirm. A. Šlutas. Iš jo pranešimų paaiškėjo, kad pajamų. buvo turėta $29.301, o išlaidų — $29.251, bet dar yra apie $900 skolos programą transliuojančiai televizijos stočiai. Didelio smūgio LTV susilaukė su A. Lewiso atsisakymu skelbtis — netekta apie $6.000 pajamų iš šio nuolatinio rėmėjo. Jį pakeitė kun. A. Kezio, SJ, suorganizuota Jaunimo Centro valandėlė, transliuojama kas antrą sekmadienį. Iš jos LTV gauna apie $10.000 pajamų. Balansas rodo, kad metinei sąmatai reikia daugiau kaip $30.000, kurių dalį tikimasi surinkti iš LTV remiančių narių mokesčio. LTV dešimtmetis bus paminėtas lapkričio 27 d. pobūviu Jaunimo Centre, o platesnio masto minėjimas įvyks 1977 m. sausio 7 d. puošnioje Čikagos salėje. Tų pačių metų kovo 13 d. Jaunimo Centre bus surengtas augšto lygio koncertas, taip pat skirtas LTV dešimtmečiui. Naujojon LTV valdybon išrinkti: M. Stakėnas, E. Radavičius, A. Šlutas, Fr. Šlutienė, J. Indriūnas, J. Šidlauskas, O. Naureckienė, E. Lukienė, S. Patlaba, E. Vengianskas ir adv. Kal.

SENATORIUS CHARLES PARCEY yra gavęs 12.000 laiškų, prašančių padėti muz. A. Jurgučio žmonai ir dukrai išvykti iš Lietuvos. Šiuo klausimu jis jau kreipėsi į Sovietų Sąjungos ambasadą Vašingtone ir planuoja kitus žygius.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRO jaunoji karta balandžio 4 d. surengė pietus šios institucijos jaunoms šeimoms. Dalyvių eilėse buvo ir svečių iš Adrogue, Berisso miestų. Prie geros nuotaikos daug prisidėjo "Ostende" orkestras. Jaunąjį Argentinos lietuvių atžalyną sveikino kun. A. Steigvilas. Jis taipgi kvietė visus dalyvauti rekolekcijų užbaigos Mišiose.

Australija

SAVANORIŠKON AUSTRALIJOS TARNYBON užsienyje įsijungė dr. Jūratė Kantvilaitė-Flanagan su savo vyru Patriku Flanagan. Iš Hobarto jiedu buvo išsiųsti į Bengalijos miestą Dacca. Jūratė dirba ligoninėje, o Patrikas — ekonomistu vienoje įmonėje. Tarnybos tikslas — padėti neturtingiems kraštams.

KLEMENSAS IR PETRONELĖ STANKŪNAI Brisbanės Lietuvių Namuose atšventė vedybinio gyvenimo 40 metų sukaktį. Kadangi jiedu yra choro dainininkai, vaišės įvyko po choro repeticijos. Sukaktuvininkai pavaišino choristus, o pastarieji — sukaktuvininkus.

TRUMPĄ AUSTRALIJOS FOTOGRAFIJOS istoriją ruošia spaudai Mosmane gyvenantis Con Tanre. Joje bus skirta vietos ir Australijos etninėms grupėms. "Tėviškės Aidai" ragina lietuvius fotografus užmegzti ryšius su šio leidinio autorium.

ADELAIDĖS LIETUVIŲ KOLONIJOJE viešėjo dvi Kanados lietuvės — Lilė Kaminskienė ir Ona Macijauskienė iš Vankuverio. Kovo 14 d. jos dalyvavo pamaldose Šv. Kazimiero koplyčioje, traukė laimingu osius bilietus Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos mugės loterijoje, susipažino su Lietuvių Katalikų Centru ir Lietuvių Namais.

Italija

DAIL. VLADAS ŽILIUS savo ir žmonos velykinius sveikinimus per Vatikano radijo lietuvišką laidą perdavė okupuotoje Lietuvoje likusiems giminėms ir bičiuliams. Jautriu žodžiu jis atskleidė įspūdingą Velykų rytmečio vaizdą Šv. Petro aikštėje, kur buvo susirinkusi šimtatūkstantinė minia dalyvauti Mišiose, išklausyti Pauliaus VI pamokslo ir priimti jo palaiminimo. Ši šventė, skirta žmogaus širdies ramybei ir taikai, dail. V. Žiliui priminė žmogaus prievartą bei jo pažeminimą atskleidžiančius paradus Maskvos Raudonoje aikštėje ir Vilniaus Gediminо aikštėje. Pasak dail. V. Žiliaus, lietuvių veiduose tada pastebima skaudi priverstinė šypsena, nes tuose paraduose jiems tenka švęsti savo nelaisvę.

Britanija

GAUSIŲ DALYVIŲ SUSILAUKĖ Didžiosios Savaitės ir Velykų pamaldos Londono lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje. Šventovės altorius buvo papuoštas iš Lietuvos gautomis juostomis, atspindinčiomis šv. Petro raktus, kryžių ir Kristaus monogramą. Pamaldose ypatingas dėmesys teko sovietinę okupaciją kenčiančiai Lietuvai bei jos tikintiesiems. Antrosios Velykų dienos Mišiose buvo prisimintas neseniai mirusio senosios kartos veikėjo a. a. P. Bulaičio gimtadienis.

LONDONO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ, vadovaujama Pr. Senkuvienės ir V. Jurienės, telkia lėšas kelionei į tautinių šokių šventę Čikagoje. Lėšų fondas sparčiai auga. Velykų metu buvo gauta 200 svarų iš vieno tautiečio, nenorinčio skelbti savo pavardės. Antrąją Velykų dieną šokius jaunimui surengė grupės narės Emilija Bosikytė ir Kristina Markevičiūtė, susilaukusios net 120 dalyvių. Tėvų globos komitetas lėšoms papildyti gegužės 1 d. suorganizavo lietuvišką gegužinę klubo salėje. Tautinių šokių programą atliko grupės šokėjai. Gegužinės dalyvius linksmino ukrainiečių kapela.

Šveicarija

ZUERICHO DIENRAŠTIS "Tages Anzeiger" balandžio 20 d., supažindindamas skaitytojus su sovietų disidentų bylomis, nemaža vietos paskyrė Lietuvai. Progą sudarė Valerijaus Maresino teismas Vilniuje, kur jam buvo paskirta pusė metų kalėjime. Laikraštis primena, kad Lietuva 1918-40 m. buvo nepriklausoma ir norėjo turėti Vilnių savo sostine. V. Maresino byla buvo susieta su "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" bei jos platinimu. Šveicarų dienraščio teigimu, lietuviai savo tautinių teisių troškimu pastaraisiais metais jau yra pralenkę ukrainiečius ir armėnus. Šis sąjūdis yra išsiliejęs po visą Lietuvą, nes jį stiprina katalikybės persekiojimas, kuri yra susijusi su tautiniu susipratimu.

"Draugo" dienraštis Čikagoje savo 60 metų sukakties proga balandžio 2-4 d.d. surengė senosios ateivijos parodą, kurioje buvo išstatyta daug nuotraukų ir spaudinių Nuotr. V. Noreikos

Proga, kuri gali nepasikartoti

AL. GIMANTAS

Kalbėti kanadiečiams lietuviams jau antrą kartą šiose skiltyse apie rinkimus į JAV kongresą gali pasirodyti ir nuobodu, ir banalu, tačiau, kai tokio išrinkimo siekia mūsų tautietis, norėdamas savo tautos tikslams pasitarnauti, dalykas vertas neeilinio dėmesio.

Jau minėjome Algio Zaparacko pastangas ir galimybes kandidatuoti šio rudens rinkimuose. Šiuo metu toji galimybė labiau konkretizuojasi, daroma eilė analizių, stebėjimų, anketų, piliečių apklausinėjimų ir kitų preliminarinių darbų, norint geriau pažinti 18-tojo distrikto *rinkėjų nuotaikas. Tariamasi su* respublikonų partijos veikėjais, politikais, ieškoma daugiau talkos, pritarimo ir pilnos paramos mūsų tautiečio kandidatūrai. Jau gautas pilnas vyriausios respublikonų partijos vadovybės Mičigano valstijoje pritarimas, kuris yra bene svarbiausias *veiksnys siekiant* kongreso atstovo vietos. Rinkiminio vajaus vyr. tvarkytoju sutiko būti toje rinkiminėje apylinkėje populiarus ir ilgus metus Royal Oak miesto burmistru buvęs asmuo.

Lietuviai irgi stengiasi padėti visais įmanomais būdais. Jei vyresnieji darniai jungiasi lėšų telkimo talkon, tai gražus būrys jaunimo vis daugiau ir plačiau įsijungia į rinkiminius darbus. A. Zaparacko teisiniu patarėju sutiko būti jaunesniosios kartos advokatas A. Ū. iš Jackson miesto. Neseniai teisės mokslus baigęs R. S. taipgi mielai jungiasi *tokio pobūdžio* politinėn veiklon. Yra pora politinius mokslus studijuojančių jaunuolių, kuriems susidaro puiki proga pasireikšti.

Žodžiu, rinkiminė Algio Zaparacko mašinerija didėja. Reikės dešimčių, jei ne šimtų (daugiausia jaunimo) asmenų, kurie, atėjus laikui, turės dalinti literatūrą, lankyti balsuotojų namus, budėti rinkimų būstinėse.

Pirmą kartą oficialiai ir tikrai mūsiškis tautietis yra priimtas kaip pačios partijos kandidatas. To kaip tik stigo iki šiol kandidatavusiems. A. Zaparackas devynerius metus dirbo respublikonų partijoje, padėjo visai eilei ankstesnių partijos kandidatų valstijos ir federacinių rinkimų metu. Dabar anie padės ir jam.

Lietuviškoji visuomenė ypač gali padėti lėšomis, nes visa toji politinė akcija kainuoja ne šimtus, o tūkstančius. Sakoma, kad laimėjimas tegalimas turint pakankamai pinigų. Tai labai arti tiesos. Demokratų partijos kandidatas jau pradėjo ryškią savo perrinkimo veiklą. Matyti didžiuliai plakatai distrikto šalikelėse, pradėta platinti rinkiminė literatūra. Tam reikia lėšų. Aukos Algio Zaparacko kandidatūrai paremti pradėjo plaukti iš įvairių JAV vietų. Tautietis X iš Connecticut valstijos JAV atsiuntė $50. Prel. J. B. iš Floridos išrašė stambų čekį, pažadėdamas daugiau parinkti aukų iš savo kaimynų. Dr. A. Z. iš Bloomfield Hills, niekeno neraginamas, atsiuntė $200. Tie pavyzdžiai rodo tautiečių supratimą, reikalo svarbos įvertinimą ir tautinę savigarbą.

Tepagalvoja ir kanadiečiai lietuviai (asmenys ir organizaciniai vienetai), kaip galėtų prisidėti prie tikrai svarbaus reikalo įgyvendinimo — turėti savišką JAV kongrese.

Arizona - sauso klimato kraštas

Turbūt daugumas nemačiusių Arizonos įsivaizduoja šią Amerikos pietvakarių valstybę kaip didžiulę dykumą. Tačiau tikrumoje nėra visai taip.

Šiaurinė Arizonos dalis yra labai kalnuota. Kaikurie kalnai siekia per 12,000 pėdų augščio. Dauguma kalnų yra apaugusi *spygliuočiais, daugiausia pušimis*. Taip pat yra kalnuota ir rytinė Arizonos dalis. Valstybiniai miškai (National Forest) Arizonoje užima per 11 milijonų akrų plotą. Žemės ūkiuose derlingos dirbamos žemės yra per 1,5 milijono akrų.

Arizonoje yra apie 50 *žuvingų ežerų. Iš didesnių paminėtini* — Mead 114,000 akrų, Mohave 26,500 a., Havasu 19,300 a., San Carlos 10,000 a. Upelių, pasižymėjimų upėtakių gausumu, Arizonoje yra apie 500 mylių, nekalbant jau apie žuvingą Colorado upę. Medžioklės mėgėjai Arizonoje suranda įvairiausių žvėrių. Populiariausi yra stirnos, antilopės, laukinės kiaulės (javelina) ir laukiniai kalakutai.

Arizonos klimatas, ypač Phoenixe ir apylinkėse, pasižymi saulėtumu ir sausumu. Dėlto čia suvažiuoja tūkstančiai žmonių, kuriuos vargina reumatizmas ar kvėpavimo ligos. Saulėtos dienos Phoenixe sudaro 86% *visų* dienų per metus (plg. Toronto, Ont. 53%., Miami, Florida 66%, Los Angeles, Calif. 73%).

Temperatūra Arizonoje yra labai įvairi. Kalnuose yra vėsiau, o slėniuose šilčiau. Centrinis Arizonos slėnis yra vadinamas Saulės slėniu. Šiame slėnyje yra *įsikūręs Phoenixo* miestas ir dauguma Arizonos žemės ūkių. Saulės slėnyje normali vasaros temperatūra svyruoja tarp 72° ir 110° F. Normali žiemos temperatūra yra nuo 39° iki 67° F. Todėl Phoenixe augmenija žaliuoja ir žydi ištisus metus.

Pačiuose augščiausiuose kalnuose žiemą nemažai prisninga. Slidinėtojai turi daug malonumo. Kalnuose normali žiemos temperatūra svyruoja nuo 14° iki 44° F., o vasarą nuo 44° iki 78° F. Tačiau Arizonos oras yra labai sausas. Tad tiek vasaros karštis, tiek žiemos šaltis yra labai lengvai pakeliami.

Saulės slėnyje labai retai kada lyja. Vidutinis metinis lietaus kiekis sudaro tik 7,5 colio. Kalnuose vidut. metinis kritulių kiekis yra apie 20 colių. Čia reikia pastebėti, kad Arizonoje yra *labai gerai sutvarkyta* irigacijos sistema, kuri aprūpina vandeniu žemės ūkius ir citrusinių vaismedžių plantacijas.

Didžiausias Arizonos miestas ir sostinė yra Phoenix su 780,000 gyventojų. Antras didumu, 116 mylių į pietų rytus nuo Phoenixo, yra Tucson su 330,000 *gyventojų. Scottsdale* su 95,000 gyv. yra lyg ir rytinis Phoenix priemiestis. Sun City yra pensininkų miestelis, 12 mylių nuo Phoenixo, su 30,000 gyventojų. Paminėtinas yra Prescott, buvusi Arizonos sostinė, su 18,000 gyv. 96 mylios į šiaurės vakarus nuo Phoenixo. Jis įsikūręs gražiuose *pušimis* apaugusiuose kalnuose. Vietovė pasižymi nepaprastai grynu ir sveiku oru. Sergantieji kvėpavimo ligomis Prescotte surado sau rojų.

Lietuvių Arizonoje daugiausia yra Phoenixe, nors jų galima užtikti ir kitose Arizonos vietovėse. Phoenixe veikia Lietuvių *Katalikų Misija ir Lietuvių* Bendruomenės skyrius.

Tai tiek trumpai apie šį gražų kraštą, kur galima rasti įvairiausią klimatą, įvairiausią gamtą ir pilną saulės erdvę.

Norintieji daugiau žinių apie Phoenixą ir Arizoną rašykite: D. Zakaras, 1239 E. Las Palmaritas, Phoenix, Arizona 85020, U.S.A. **D.**

HAMILTON ONT

(Atkelta iš 4-to psl.)

tiktas General ligoninėj. Nelaimė atsitiko pradedant bėgimo maratoną aplink Hamiltono įlanką.

ALGIS GEDRIMAS baigė specialų nuosavybių pirkimo-pardavimo kursą ir pradėjo dirbti R. M. Hewitt & Co. bendrovėje. Tel. 545-3018. Norintys pirkti ar parduoti betkokį nekilnojamą turtą gali pasinaudoti šio energingo ir sumanaus savo tautiečio patarnavimu. **K. M.**

London, Ontario

KABELINĖS TELEVIZIJOS 13 kanalu perduodama diskusinė programa "Why a language?", koordinuojama vietinio universiteto lenkų kilmės prof. dr. Smieja, jau turėjusi pasikalbėjimus apie prancūzų, vokiečių, arabų, olandų, lenkų kalbas, transliavimui parengė pasikalbėjimą su lietuviais — Rita Viliene, Gražina Petrauskiene ir Romu Mitalu. Jame liesta kalba, jos puoselėjimas išeivijoje, Lietuvos istorija ir geografija. Parodai buvo panaudotos knygos, audiniai, gintaras ir t.t. Programa transliuojama dukart: pirmadienį, gegužės 17 d., 9 v.v. ir penktadienį, *gegužės* 21 d., 5 *v.v.* (13 *kanalas* "London Cablecast"). Numatomos programos kitomis temomis ateityje. **a.**

DR. A. KAVECKAS pasveiko ir jau pradėjo priiminėti pacientus.

Rodney, Ontario

IŠLEISTUVĖS. Gegužės 1 d. čia turėjome West Lorne parapijos sa*lėje gausias išleistuves Pranutės ir* Stasio Repšių, kurie, Rodney apylinkėje išgyvenę per 30 metų tabako ūkyje, jį pardavė ir persikėlė gyventi į Londoną, Ont., kur įsigijo naują gražią rezidenciją. Išleistuvėse dalyvavo apie 70 svečių. Pasivaišinta ir sugiedota išvykstantiems "Ilgiausių metų", palinkėta darnaus ir gražaus sugyvenimo su kaimynais ir *esamais tautiečiais naujoje Londono* apylinkėje, kaip kad buvo sugyventa čia, Rodney. Įteikta gražių dovanų prisiminimui ilgo ir gražaus sugyvenimo mūsų tarpe. Vietos klebonas W. Smith ir kun. Coleman pasakė gražias kalbas atsisveikinimo proga ir palinkėjo geriausios kloties naujoje vietovėje.

S. Repšys yra vienas iš ankstyvesniųjų lietuvių tabakininkų, kuris yra pasidarbavęs organizuojant tabako pardavimo vadybas. Susirinkimuose jis keldavo įvairius tabako auginimo pagerinimo reikalus ir gindavo tabako augintojų interesus. **Al.**

Sudbury, Ontario

Papildymas. Praėjusį kartą kores*pondecijoj apie labai pavykusį* šaulių parengimą per klaidą buvo praleista pavardė šaulės Idos Raskevičienės, kuri daug prisidėjo prie parengimo, ir Elenos Šviežikienės.

METINĖ VAKARIENĖ, kurią suruošė žvejotojų-medžiotojų klubas "Geležinis Vilkas", įvyko suomių salėje. Skanią vakarienę paruošė pats pirm. Jonas Remeikis. Invokaciją sukalbėjo kun. Ant. Sabas. Povilas Jutelis gavo žymenį-trofėjų už pagautą didžiausią pikerį, o Valys Bružas — už didžiausią upėtakį. Loterijai laimikius padovanojo V. Gudrūnas, E. Paulauskaus ir pati valdyba. Laimė nusišypsojo M. Gudrūnienei, J. Remeikiui ir A. Kusinskiui. Šokiams grojo rinktinių plokštelių muzika. Publikos būtų galėję būti daug daugiau. **K. A. S.**

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Atsisveikinom su žymia veikėja

Balandžio 27 d. Montrealyje širdies liga mirė Marija Arlauskaitė; palaidota gegužės 3 d.

Velionė gimė Montrealyje 1911 m. gruodžio mėn. 1929 m. baigė Jacques Cartier mokytojų seminariją. Ji buvo pirmoji Montrealio lietuvaitė, kuri gavo mokytojos diplomą šioje seminarijoje. Ilgesnį laiką ji mokytojavo pradinėje lietuvių mokykloje Rosemounte. Nuo 1935 m. mokytojavo prancūzų katalikų pradinėse mokyklose — St. Marc ir Ludger — Duvernay. 1962 m. gegužės 23 d. Kvebeko švietimo ministerijos buvo apdovanota "Merite Scolaire" medaliu. Mokytojavo 36 metus.

Montrealio ir Kanados lietuvių visuomenėje ji buvo žinoma kaip aktyvi Kanados Lietuvių Tarybos sekretorė. Pasibaigus II D. karui, ji gavo tūkstančius laiškų, kurie plaukė iš Vokietijos ir kitų kraštų lietuvių, į kuriuos visuomet rasdavo laiko atsakyti, nors dėl to praleisdavo daugelį naktų be miego ir poilsio. Tuo laiku ji su kitais kreipėsi į Kanados vyriausybę dėl įsileidimo lietuvių tremtinių. 1941-49 m. ji buvo laikraščio "Nepriklausoma Lietuva" administratore, o nuo 1945-1947 — redaktore.

Prieš 30 m., kai dar buvau Vokietijoje DP stovykloje, parašiau jai laišką ir paprašiau, kad atsiųstų nors vieną "NL" egzempliorių. Neužilgo gavau laikraštį ir gražia taisyklinga lietuvių kalba rašytą laiškutį. Didžiai nustebintas sekančiame laiške paklausiau, kur ji išmoko taip gražiai ir taisyklingai rašyti lietuviškai. Ji atsakė: "Mane lietuviškai skaityti ir rašyti išmokė mano tėveliai, o ypatingai mano mieloji Mamytė, kuri mane taip gražiai ir pasakiškai supažindino su Lietuva — jų ir mano Tėvyne. Kokia aš būčiau lietuvaitė, jeigu nemokėčiau lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti? Ir mano gyslose teka tas pats lietuviškas kraujas, kurį mano tėveliai atsivežė iš tolimos gražiosios Lietuvos. To krašto aš niekuomet nemačiau ir jo nepažįstu, bet aš jį myliu karštai ir mylėsiu, kol mano širdis plaks krūtinėje". Tikrai, ji šį savo pasižadėjimą išpildė labai šventai ir nenuėjo į kapą be likusio ženklo, kad žmogumi buvus.

Nuo 1948 m. lapkričio 12 d. iki 1956 m. lapkričio 6 d. ji buvo Tautos Fondo atstovybės Kanadoje pirmininkė. Per tuos aštuonerius metus ji surinko $33.-678,99.

Daugelis lietuvių, neturėdami giminių, pasirinkdavo ją testamentų vykdytoja. Tuo reikalu į ją kreipdavosi ypač anuomet į Kanadą atvažiavusieji vyrai miškų darbams.

Velionė priklausė Šv. Kazimiero parapijai, Šv. Onos Draugijai, kuriose ėjo atsakingas pareigas. Dažnai tvarkydavo parapijos parengimuose loteriją. Ji ne tik stipriai rėmė savo parapiją, bet ir Aušros Vartų, nes jos širdies dalis ir ten priklausė.

Velionė buvo didžiai religinga. Savo laiku išleido Lietuvoje į kunigus kun. Šimkų, vėliau Italijoje — kun. J. Gaudzę. Taip pat išmokslino ir savo giminaitį J. Benių.

Kas atsilankydavo į jos namus, turėdavo progos matyti salone didžiulį, beveik pusę sienos užimantį, nuostabaus grožio Kristaus paveikslą, kurį jai buvo palikę jos tėvai.

Montrealyje turbūt nėra lietuvių šeimos, kuri nebūtų vienokiu ar kitokiu būdu pažinusi *Marytės ir jos gerosios širdies*. Ji visur ir visada visiems nuoširdžiai padėdavo be jokios išimties ar skirtumų. Ji niekuomet ir niekur nejieškojo garbės už savo atliktus darbus.

Jeigu pavartytume josios gyvenimo dienoraštį, nerastume nė vieno tuščio lapo, nes ir *paskutines savo gyvenimo* valandas praleido prie rašomojo stalo, stengdamasi padėti savo tautiečiams.

A.A. MARIJA ARLAUSKAITĖ, žymi Kanados lietuvių veikėja, mirusi š.m. balandžio 27 d. Montrealyje

Visos kolonijos vardu, jeigu taip galiu išsireikšti, ilsėkis ramybėje ir amžinoji šviesa Tau visuomet tešviečia. Mes prisiminsime Tave, geroji Maryte, savo maldose.

Gegužės 3 d. didžiulė minia tautiečių paskutinį kartą šioje žemėje atsisveikino su a. a. Maryte. **K. A.**

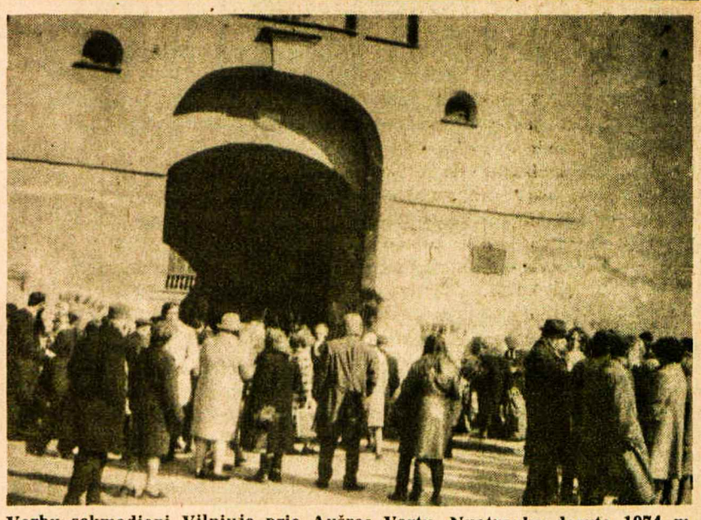

Verbų sekmadienį Vilniuje prie Aušros Vartų. Nuotrauka daryta 1974 m.

Ko laukia tautiečiai Lietuvoje?

Pasisakymas neseniai atvykusio iš sovietų pavergtos Lietuvos

BR. NAUDŽIŪNAS

Mane stebina gana dažnas tautiečių klausimas — kaip mane tokiame amžiuje išleido išvykti Kanadon, juoba, kad apie mano pergyvenimus "T. Žiburiuose" buvo išspaudinti keli straipsniai. Argi mūsų žmonės laikraščių neskaito?

Dabar, gyvendamas laisvėje, po truputį apsiprantu su naujomis sąlygomis, bet dažnai pagalvoju, kaip aš tuos baisius laikus išgyvenau. Nuo 10 metų amžiaus turėjau kentėti pasityčiojimus, persekiojimus, kalinimus, "gydymą" psichiatrinėje ligoninėje ir t. t. Jei visa tai manęs nepalaužė, tai dėlto, kad turėjau aiškų tikslą ir nepalaužiamą ryžtą jo siekti. Nekartą mane draugai ir giminės bandė perkalbėti, kad liaučiausi priešta*raves sovietinei valdžiai, bet aš laikiausi savo nusistatymo ir kiekvieną dieną ryžausi nenuleisti rankų. Prisiminęs žiaurų savo tėvo likimą ir jaudinančią motinos mirtį, pajusdavau atnaujintą jėgą savyje iš naujo kovoti, nors saugodavausi, kad nepastatyčiau į pavojingą padėtį savo draugų ir šeimos narių.

Emigruoti iš okupuotos Lietuvos pasiseka tik saujelei žmonių. Bet žinau ką galvoja ir jaučia mūsų tautiečiai Lietuvoje. Visokio išsilavinimo ir įvairias pozicijas užimą žmonės kenčia tą pačią priespaudą, kuri slegia visą tautą. Vis dažniau pasitaiko atvejų, kai žmonės viešai pasisako prieš vergiją, nepaisant pasekmių.

Negaliu suprasti, kodėl tautiečiai Kanadoje bijo viešai pasisakyti apie sovietinę Lietuvos vergiją. Juk čia laisvas kraštas! Stebina mane ir tas faktas, kad čia yra komunistų, kurie nebijo viešai skelbti savo propagandos. O kur mūsų žygiai? Reikia daugiau išeiti į viešumą, pasakyti bei parodyti tai, ką komunistai padarė už *geležinės uždangos*, koks ten gyvenimas. To laukia iš mūsų Lietuvoje gyveną broliai ir seserys.

Džiugu matyti čia gimusį bei augusį jaunimą, kalbantį lietuviškai, tęsiantį darbą, kurį pradėjo jų tėvai ar net seneliai. Tik vyresniosios kartos dėka jie išliko lietuviais. *Jai priklauso* didelė padėka. Reikia tikėtis, kad darbas nebus veltui, kad jaunoji karta seks savo tėvų pėdomis.

Jaunimui darbas Lietuvos naudai yra lengvesnis, nes laisvai kalba angliškai, daugelis jų yra baigę universitetus. Belieka *jiems bandyti patekti į gyvenamo* krašto valdžią. Tada lengviau bus viešai iškelti mums rūpimus klausimus. Nereikia nuleisti rankų. Juk lašas po lašo ir akmenį pratašo. Tai rodo ir mano laimėjimas kovoje su sovietiniu biurokratizmu.

Šia proga pridedu nuotrauką, *mano paties padarytą 1974 m.* Joje matyti, kaip tūkstančiai žmonių nusiperka verbų puokštes, padarytas iš įvairių spalvų gėlių bei augalų. Visame Vilniuje gali matyti žmones grįžtant į namus su verbomis. Panašiai yra ir kaimuose. Tai sena tradicija, kurios nepajėgia išstumti *ir komunistinė propaganda.*

• **Bėga nuo savo tautos, kas neskaito lietuviškos spaudos**

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,**
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

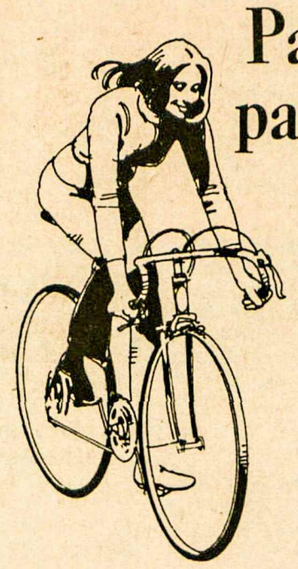

Pasikeitė važinėjimas dviračiu, pasikeitė ir jo saugumo taisyklės

Ontario kaip tik ir stengiasi pritaikyti dviračio saugumo taisykles naujiem reikalavimam

Dabar Ontario provincijoje yra apie 2½ milijono dviračių. Pernai Ontario gatvėse ir vieškeliuose buvo užmušti 56 dviratininkai ir sužeisti — 3,720.

Net ir vieno sužeidimas yra perdaug.

Mes skatiname jus ir jūsų šeimų narius susipažinti su paprastomis dviračių saugumo taisyklėmis bei gairėmis. Sekite visus sustojimo ir eismo šviesų ženklus. Neužmirškite, kad dviratis yra taip pat eismo priemonė, saistoma vieškelių eismo įstatymo. Be to, jūs ne tik važiuojate dviračiu, bet ir jį vairuojate. Ontario nori, kad kiekvienas dviratininkas saugiai važinėtų.

Dėlto Ontario eismo ir komunikacijos ministerija paruošė tris lengvai suprantamas sąlankas (brošiūras), *kurias kiekvienas dviratininkas* turėtų perskaityti. Jos vadinasi: "The Bicyclist's Handbook", "Ontario Laws and Your Bicycle", "How To Be an Expert Cyclist".

Norintieji jas nemokamai gauti rašykite:

Public & Safety Information Branch
Ministry of Transportation and Communications
1201 Wilson Avenue
Downsview, Ontario M3M 1J8

Ministry of Transportation and Communications
James Snow, Minister

William Davis, Premier

Province of Ontario

Jaunųjų talentų varžybos

Daugelį rezoliucijų priimame suvažiavimuose, tačiau mažai ką iš jų įvykdome. Šiuo keliu pradėjome eiti ir pirmajame Kanados lietuvių kultūrininkų suvažiavime praėjusį pavasarį Toronte. Visdėlto atsirado maloni išimtis — viena rezoliucija liko įvykdyta: KLB kultūros komisija surengė jaunųjų talentų varžybas š. m. gegužės 1—2 d. d. Toronto Lietuvių Namuose.

Varžybų organizatoriai, vadovaujami kultūros komisijos pirm. E. Kudabienės, iš anksto paskirstė varžybas į šias sritis: dailųjį žodį, vokalinę bei instrumentinę muziką, šokį bei baletą ir dramą. Iš viso varžyboms buvo užsirašę 54 dalyviai, bet varžybose dalyvavo tik 32. Jaunieji varžybininkai ir vertintojai visą šeštadienį plušo gana nepatogiose sąlygose: patalpos buvo tiek perpildytos kitais parengimais, kad sunku buvo rasti ramesnę vietą vaikų deklamacijoms bei skaitymams išklausyti. Vėlavo arba visai neatvyko ir kaikurie vertintojai. Visdėlto apie 4 v. p. p. visi varžovai buvo persijoti. Ypač gausi buvo pianino grupė. Laimėtojai buvo atrinkti pagal taškų sistemą.

Vertintojais buvo pakviesti: A. Dargytė-Byszkiewicz, A. Dūdonis, J. Govėdas, I. Kairienė, E. Krikščiūnaitė - Ranosz, L. Nakrošienė, Pr. Radzevičiūtė, A. Rinkūnas, V. Verikaitis.

Iš varžybų laimėtojų sudaryta koncertinė programa, kuri buvo atlikta sekmadienį, 4 v. p. p., Lietuvių Namų salėje. Pirmiausia scenoje pasirodė visi varžybų dalyviai, kurie, išklausę vadovės E. Kudabienės įžanginį žodį ir KLB pirm. J. R. Simanavičiaus sveikinimą, pasveikino žiūrovus (apie 200) bendra daina. Atėjusi prie mikrofono Natalija Slivinskaitė, lyg ir visų varžybininkų vardu, pasakė savo sukurtą kalbą tema — "Kaip aš padedu Lietuvai?" Ji stebino žiūrovus puikia lietuvių kalba, gražia tarena, drąsiu balsu, gražiomis mintimis. Nors jai teko II vieta dailiojo skaitymo grupėje, jai priklausytų I v. iškalbos grupėje. Kadangi tokios grupės nebuvo, vertintojai priskyrė ją skaitovų grupei.

Po žodinės dalies scena buvo užleista kitų sričių talentams. Linas Staškevičius iš Montrealio, laimėjęs IV v. muzikos grupėje, pagrojo akordeonu. Valerija Čeponytė, gavusi II v. šokio grupėje, atliko akrobatinį šokį su lazdele. Bernadeta Abromaitytė, IV v. laimėtoja, paskambino pianinu. Įspūdingai, gyvai, su įsijautimu deklamavo Edvardas Labuckas (III v. laimėtojas) J. Marcinkevičiaus eilėraštį "Aš vėjas". Puikiai šoko Daiva Stadytė, I v. laimėtoja. Violeta Juodelytė, laimėjusi II v. 8—12 m. grupėje, paskambino pianinu. Lėta Vaitonytė, IV v. laimėtoja, parodė savo skaitymo meną. Raimundas Kalvaitis ir Marija Kalvaitienė, II v. laimėtojai, įspūdingai atliko motinos - sūnaus dialogą (V. Čėsnos eilėraštį). M. Kalvaitienės vaidybinė grupė sklandžiai atliko P. Orintaitės kūrinio "Kietas riešutas" ištrauką. Šiai grupei teko I v., nes kitos panašios nebuvo.

Trečioje dalyje pasirodė pianino muzikos mokinės: Rūta Meiklejohn III v., Violeta Slivinskaitė II v., Natalija Slivinskaitė II (vyr. grupėje), Aldona Gedrimaitė I v. (jaun. grp.).

Pabaigai buvo palikti stipriausi talentai. Ir iš tikrųjų montrealiečių Inos ir Rasos Lukoševičiūčių duetas visus žavėjo. Jos su gitaros palyda padainavo net tris dainas. Arūnas Juodelė, laimėjęs 13—16 m. instrumentalistų grupėje I v., puikiai grojo akordeonu. Ūgio nedidelio, bet stipraus talento mokinys. Rasa Lukoševičiūtė, I v. laimėtoja dailiajame skaityme, meistriškai perdavė V. Krėvės "Arą".

Visi varžybų dalyviai buvo apdovanoti pažymėjimais, o laimėtojai — žymenimis.

Aplamai, šios pirmosios jaunųjų talentų varžybos Kanadoje, buvo vertingas įnašas į kultūrinį lietuvių gyvenimą. Jų rengėja — KLB kultūros komisija, vadovaujama pirm. E. Kudabienės, atliko pijonierišką darbą. Reikia tikėtis, ši iniciatyva taps metine tradicija ir pašalins pirmųjų žingsnių trūkumus. O trūkumų buvo ir organizacijoje, ir patalpų srityje, ir informacijoje. Rengėjų darbą kliudė ir varžybų dalyviai, kurie užsiregistravo, bet vėliau pasitraukė net nepranešę rengėjams. Varžybų laimėtojus reikėtų labiau išryškinti, juos pristatant visuomenei, bent jau pagrindinius. **R. G.**

RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ iš Montrealio, laimėjusi pirmą vietą už dailųjį skaitymą jaunųjų talentų varžybose Toronte

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

ARAS MAŽEIKA, Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas, kalba pasaulio lietuvių jaunimo kongrese **Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės**

Šiemet Kanados pavasaris atėjo su potvyniais daugelyje krašto vietų **Nutr. Vyt. Maco**

Krikščionybės skleidimas pasaulyje

Naujas popiežiaus Pauliaus VI žodis dabarties žmonijai
Evangelijos skleidimo klausimu

J. VAIŠNORA, MIC

1975 m. gruodžio 8 d. popiežius Paulius VI paskelbė viso pasaulio vyskupams, kunigams ir tikintiesiems apaštališkąjį atsišaukimą (Exhortatio Apostolica), prasidedantį žodžiais, "Evangelii nuntiandi" ir kalbantį apie Evangelijos skelbimą šių dienų pasauliui.

Tai dokumentas, kuris kaip įžangoje sako popiežius, apima tris įvykius: Šventuosius Metus, dešimtmečio sukaktį nuo II Vatikano susirinkimo užbaigimo ir 1974 m. vyskupų sinodą, svarsčiusį evangelizacijos problemą.

Apaštališkasis atsišaukimas yra iš esmės pastoracinio pobūdžio. Jis yra suskirstytas į įžangą, šešias dalis ir užbaigos žodį.

1. **Nuo Kristaus Evangelijos skelbėjo iki Evangeliją skelbiančiosios Bažnyčios.** Visu savo gyvenimu ir savo mirtimi Kristus atnešė visai žmonijai Gerąją Naujieną, kuri išreiškiama dviem sakiniais: Dievo karalystė ir išlaisvintasis atpirkimas. Bažnyčia yra bendruomenė tų, kurie priima Gerąją Naujieną, skelbia ją savo nariams ir nenariams. Taigi, Evangelijos skelbimas yra Bažnyčios misija ir jos identitetas.

2. **Ką reiškia skelbti Evangeliją?** Popiežiaus atsišaukimas išvardina esminius Evangelijos skelbimo elementus, kurių negalima nei išskirti, nei paneigti. Tie elementai yra: žmonijos atnaujinimas, liudijimas, skelbimas, širdies pritarimas, įsijungimas į bendruomenę, priėmimas sakramentinių ženklų, apaštalavimo iniciatyva. Ypač pabrėžiamas reikalas įjungti įvairias kultūras į Evangelijos turinį. Nors Evangelija nesiekia su jomis sutapti, tačiau turi sueiti su kiekviena jų į sąlytį. "Plyšys tarp Evangelijos ir kultūros, be abejonės, yra mūsų laikų drama, panaši į kitas dramas. Reikia tad dėti visas pastangas evangelinti kultūrą, tiksliau sakant, visas kultūras".

3. **Evangelijos skelbimo turinys.** Skelbti Evangeliją pirmiausia reiškia skelbti Dievo Tėvo meilę, Jėzaus Kristaus išganymą, Kristaus ir Bažnyčios vienybę per sakramentus, reikalą broliškos meilės, prasmę kančios ir viltį būsimojo gyvenimo. Evangelijos skelbimas apima asmeninį ir bendruomeninį žmonių gyvenimą. Dėlto Evangelijos skelbimas paliečia ir problemas bendruomenės, tarptautinio gyvenimo, taikos, teisingumo, pažangos. Tai vis taip vadinamos "išsilaisvinimo" problemos žmonijos pažangai ir gerovei.

Yra labai glaudūs ir gilūs ryšiai tarp evangelizacijos ir išlaisvinimo. Tačiau šioje srityje reikia vengti dviprasmiškumo ir siauro supratimo. Kitaip tariant, negalima Bažnyčios misijos suredukuoti į grynai žemiškas dimensijas, jos uždavinius nukreipti į grynai antropologinę sritį. Negalima išganymo, kurio Bažnyčia yra skelbėja ir paslaptis, suredukuoti į žemiškąją gerovę, jos iniciatyvą paversti politine ar socialine veikla. "Jei taip būtų, Bažnyčia prarastų savo pagrindinę reikšmę. Jos išlaisvinimo skelbimas neturėtų jokio pasisekimo ir lengvai baigtųsi ideologinių sistemų bei politinių partijų grobiu ir manipuliacija".

Bažnyčia pabrėžia savo dvasinio pašaukimo primatą. Ji jungia, tačiau neidentifikuoja žmogaus išlaisvinimo su Jėzaus Kristaus išganymu. Bažnyčia tvirtai įsitikinusi, kad kiekvienas laikinis ar politinis išlaisvinimas "turi savyje daigus savojo paneigimo ir idealo nusmukimo, nes motyvai nėra teisingumo bei meilės, nes skatinantieji motyvai nėra dvasinės dimensijos, nes galutinis tikslas nėra išganymas ir laimė Dievuje".

Dėlto Bažnyčia "negali pateisinti smurto, ypač vykdomo ginklų pagalba (dažnai jau nekontroliuojamo, kai įsiliepsnoja), nei betkieno mirties, kaip kelio į laisvę, nes ji žino, kad smurtas visuomet iššaukia smurtą ir sukuria naujas represijos ir vergijos formas, daug sunkesnes, negu tos, iš kurių norėta išsilaisvinti". Evangelija skelbia ir ruošia tik tokį išlaisvinimą, kokį skelbė pats Kristus ir kurį suteikė žmonėms savo auka. "Sitokiu teisingu išlaisvinimu, sujungtu su Evangelija, siekiama įgyvendinti žmogaus laisvę respektuojančias struktūras, kurios negali būti atsietos nuo pagrindinių žmogaus laisvių, tarp kurių religijos laisvė turi užimti pirmosios svarbos vietą".

4. **Evangelijos skelbimo keliai.** Kaikurios pagrindinės priemonės sėkmingam Evangelijos skelbimui šių laikų žmonėms yra šios: autentiško krikščioniškojo gyvenimo liudijimas, gyvas Dievo Žodžio skelbimas, ypač homilijos forma, katekizacija, masinės komunikacijos priemonės, asmeninis kontaktas su žmonėmis, ypač Atgailos sakramente, ir pastoracinis dialogas, nes "būtų nesusipratimas, kaip dažnai įvyksta, Evangelijos skelbimą atskirti nuo sakramentų".

Šioje vietoje popiežius, eidamas vyskupų sinodo nubrėžtu keliu, ilgiau sustoja prie "religingumo", kurį vadina "liaudies pamaldumu". Jis neslepia nukrypimų, dažnai susietų su prietarais, kurie kliudo autentiškam tikėjimo pagrindui ir kaikada išsivysto į tam tikras sektas, tačiau drauge pabrėžia jų svarbą ir naudą. Liaudies pamaldumas turi daug vertybių. Jis rodo troškimą Dievo, kurį gali pažinti tik "paprastieji ir vargdieniai". Jis skatina juos į kilnadvasiškumą ir pasiaukojimą iki heroizmo, jis rodo gilų supratimą Dievo savybių, žadina vidinius nusiteikimus, "retai sutinkamus kitur panašiame laipsnyje". Jis ugdo kantrybę, kasdieninio gyvenimo kryžių prasmę, atsiribojimą nuo pasaulio daiktų, atsivėrimą kitiems, pamaldumą.

5. **Kam skirtas Evangelijos skelbimas?** Evangelijos skelbimas kreipiasi į žmones, į visą socialinę aplinką. Tai neišvengiamai šiandien susiduria su didelėmis kliūtimis. "Turime su liūdesiu konstatuoti, — sako popiežius, — kad Bažnyčios evangelinis darbas yra smarkiai kliudomas pasaulinės valdžios. Ir mūsų dienomis atsitinka, kad Dievo Žodžio skelbėjams atimamos jų teisės, jie persekiojami, grasinami, išskiriami tik dėlto, kad skelbia Jėzų Kristų ir jo Evangeliją".

Toliau atsišaukimas primena ypatingas situacijas, kurios reikalauja specialios pastoracijos.

a. "Tolimieji", kurie yra reikalingi paruošimo evangelizacijai.

b. "Nukrikščionėjęs pasaulis" — daugybė žmonių, kurie gavo Krikštą, tačiau gyvena visiškai šalia krikščioniškojo gyvenimo. Tai paprasti žmonės, kurie turi tam tikrą tikėjimą, tačiau blogai supranta jo pagrindus. Tai intelektualai, kurie "jaučia reikalą pažinti Kristų kitoje šviesoje, negu Jį pažino kūdikystės metais".

c. Nekrikščioniškų religijų sekėjai. Jie nešioja savyje tūkstančių metų Dievo jieškojimą, tačiau nepilną, realizuojamą dažnai atvira ir tikra širdimi. Jie laikosi giliai religingų knygų paveldėjimo ir gali būti autentiškas "pasiruošimas Evangelijai". Tačiau "nei pagarba šioms religijoms, nei problemos sudėtingumas neturi sulaikyti Bažnyčios nuo skelbimo Kristaus mokslo ir šios rūšies nekrikščionims".

d. "Artimieji" — tai tikintieji, kuriuos reikia stiprinti, šviesti, ir krikščionys nekatalikai, kurie turi teisę pažinti tikėjimo turinį, saugomą Katalikų Bažnyčios.

e. "Netikintieji" ir tie, kuriuos pasaulietiškumas padarė beveik naujo tipo ateistais, ne tik antropocentrinio, abstraktinio ar metafizinio, bet ir programinio bei kovojančio.

f. "Nepraktikuojantieji" — tai reiškinys tiek senas, kiek ir krikščionybė, bet šiandien gavęs naujas formas. Tokie bando aiškinti ir pateisinti savo padėtį išvidine religija, asmenine autonomija ir asmeniniu nusiteikimu.

Toliau popiežius svarsto problemą, kaip prieiti prie masių; paliečia tas mažas bendruomenes arba "bažnytines bazės bendruomenes", nurodydamas sąlygas, kuriomis jos galėtų būti išeities punktas Evangelijos skelbimui. Jos turėtų jieškoti įkvėpimo Dievo Žodyje, nesileisti

(Nukelta į 7-tą psl.)

Jaunimo suvažiavimas Windsore

Neseniai parvažiavom iš pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ir dar esame pilni naujos energijos bei naujų idėjų. Kongreso nutarimai jau buvo paskelbti spaudoje. Naujoji valdyba Kanadoje turėjo nuspręsti kurie tų nutarimų yra Kanados jaunimui svarbiausi, kaip jie mus liečia ir kaip jie turėtų būti įgyvendinti.

Pirmasis pokongresinis Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos suvažiavimas įvyks Windsoro universitete gegužės 22 — 23 dienomis.

Šiame suvažiavime bus pateiktos valdybos mintys šiais klausimais — kongreso nutarimai, statuto pakeitimai, skyrių steigimai. Bus simpoziumas drauge su kitais baltiečių atstovais ir projektų būreliai, kurie pradės mūsų veiklą Kanadoj penkiose srityse — komunikacijos, politikos, keliavimo, pramogų, kultūros. Bus proga jaunimui pasirinkti įdomų darbą ir pradėti rengti planus jam įgyvendinti. Kviečiame visą suinteresuotą jaunimą dalyvauti.

Algis Jusys, KLJS ryšininkas

Dešimt metų jie mokėsi lituanistikos

Toronto Maironio mokyklą 1976 m. baigę mokiniai

1. Andrulis, Laimis
2. Baltakys, Algis
3. Baziliauskaitė, Aušra
4. Bekerytė, Julija
5. Biretaitė, Aldona
6. Biretaitė, Jūratė
7. Bričkutė, Aldona
8. Bubelytė, Renata
9. Dalinda, Andrius
10. Daržinskaitė, Joana
11. Daržinskas, Albertas
12. Delkutė, Loreta
13. Dūdaitė, Renata
14. Dūdaitė, Nida
15. Dundzytė, Rūta
16. Ginčauskaitė, Gina
17. Girdauskaitė, Rūta
18. Grybas, Edis
19. Gudavičiūtė, Ramona
20. Jakubauskas, Rimantas
21. Kaknevičius, Linas
22. Kriščiūnas, Vytas
23. Mažeikaitė, Gailė
24. Miliauskas, Raimundas
25. Mockevičiūtė, Vida
26. Norvaišaitė, Genė
27. Norvaišaitė, Rita
28. Norkutė, Kristina
29. Pakštas, Vilius
30. Petkevičiūtė, Danutė
31. Putrimas, Edis
32. Rašymas, Algis
33. Ropytė, Loreta
34. Rudaitytė, Rita
35. Rūkaitė, Virgutė
36. Šimkus, Viktoras
37. Škėmaitė, Lana
38. Stundžia, Audrius
39. Tamulionytė, Rūta
40. Trinkaitė, Rita
41. Valančiūtė, Vida
42. Valiukaitė, Dalia
43. Valiukaitė, Vita
44. Vingelytė, Rita
45. Žukauskaitė, Laura

WEST END AUTO BODY

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas.
Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS
87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27
South of Dundas St. West
Toronto, Ont. M8Z 5K5
Telefonas 231-6710

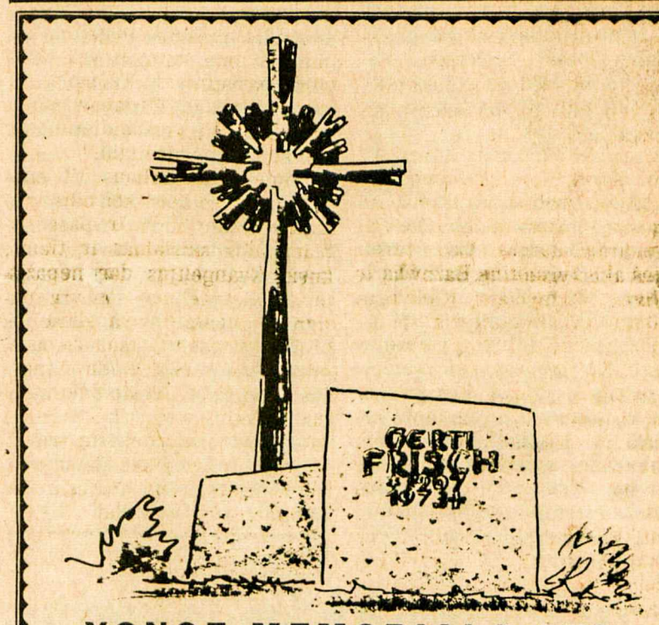

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

'the helpful bank' verslo žmonėms

Jei turite kokį nors verslą, gerai žinote, kad kartais neužtenka turėti pinigų. Reikia žinoti kaip ir kada geriausiai tuos pinigus panaudoti.

Dėlto "Royal Bank" įsteigė specialius banko patarnavimus verslo žmonėms. Su nedidele "Royal Bank" pagalba galite geriau planuoti pinigų panaudojimą verslui. Jūsų "Royal Bank of Canada" vedėjas mielai patars Jums visais bankinių patarnavimų reikalais ir padės išrinkti geriausius bei Jums ir Jūsų verslui tinkamiausius patarnavimus.

Kodėl tad nenueiti pas banko vedėją dar šiandieną? Nuėję pas jį pamatysite, kodėl "Royal Bank" yra žinomas kaip 'the helpful bank'.

ROYAL BANK
the helpful bank

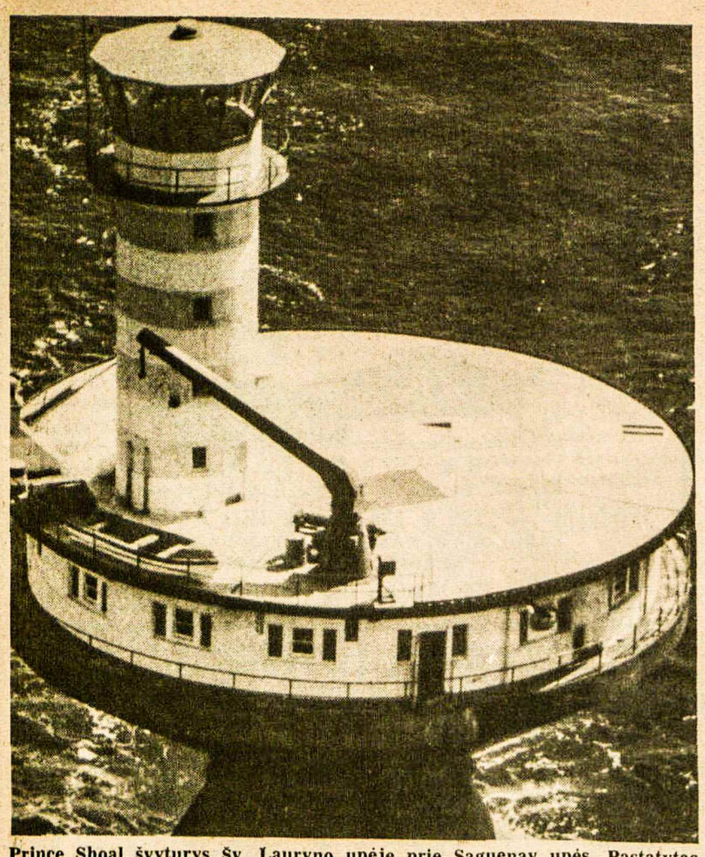

Prince Shoal švyturys Šv. Lauryno upėje prie Saguenay upės. Pastatytas Kanados susisiekimo ministerijos. Tai didžiausias Kanados švyturys ir pirmasis, turintis aikštelę malūnsparniams nusileisti. Jo projektą paruošė ir statybą prižiūrėjo inž. Juozas Danys, Kanados susisiekimo ministerijos švyturių projektavimo bei statybos skyriaus vedėjas Otavoje

Nuotr. susisiekimo ministerijos

Krikščionybės skleidimas pasaulyje

(Atkelta iš 6-to psl.)

panaudojamos politikai ir mados ideologijoms. Reikia vengti nuolat grėsmingos sistemingo priešinimosi perkritiškos dvasios ir pavojaus izoliuotis savyje, "tikėti, kad jos yra autentiška Kristaus Bažnyčia, atmetant ir iškeikiant kitas bažnytines bendruomenes". Jos turi išlaikyti nuoširdžią vienybę su vyskupais bei kunigais ir nelaikyti savęs vieninteliu evangelizacijos šaltiniu arba vieninteliu Evangelijos saugotoju. Sąmoningumas, uolumas, įsipareigojimas ir misijinis spinduliavimas turi būti universalus, o ne sektantiškas.

6. Evangelijos skelbimo darbuotojai. Paulius VI iškelia du klausimu, kuriuos Evangelijos skleidimo darbas turi turėti prieš akis: visuotinę Bažnyčią ir dalines Bažnyčias. Kiekviena atskira (dalinė) Bažnyčia, jei sąmoningai atsiskirtų nuo visuotinės Bažnyčios, prarastų savo ryšį su Dievo planu. Iš antros pusės, visuotinė Bažnyčia taptų abstrakcija, jei nesudarytų savo organizmo, nesemtų gyvybės iš dalinių Bažnyčių. Skirtingos Bažnyčios turi užduotį pasisavinti Evangeliją, ją skelbti "be jokio pakeitimo jos pagrindinių teisių", tokia kalba, kurią suprastų tie, kuriems skelbiama. Prisiderinimas prie žmonių supratimo turi vykti liturginiuose išsireiškimuose, katekizacijoje, teologinėse formulėse, antraeilėse bažnytinėse tarnybos struktūrose.

Taigi Evangelijos skelbimas turi nuolat prieš akis turėti konkrečius žmones, kuriems kalbama. Tačiau yra rizika "prarasti savo dvasią, ištuštėti, jei pats turinys bus tuščias, iškreiptas su pretekstu, jog norima prisitaikyti prie realybės, prie vietos sąlygų, paaukojant tą realybę, kuri sunaikina vienybę ir be kurios negali būti visuotinumo". Tokiu būdu dalinė Bažnyčia patektų į du lygiai pavojingus pavojus: į sausą izoliaciją ir netekimą savosios laisvės.

Plačiame visos misijinės Bažnyčios veiklos lauke iškeliamas ypatingas vaidmuo popiežiaus, vyskupų, dvasiškijos, vienuolių ir pasauliečių, ypačiai pabrėžiant šeimos ir jaunuomenės evangelizacijos uždavinius.

7. Evangelijos skelbimo dvasia. Norėdamas pažadinti naują misijinį uolumą, Paulius VI ypač pabrėžia dinamizmą, sklindantį iš Šv. Dvasios. Tai šventumo liudijimas, tiesos jieškojimas, rūpestis vidiniu Bažnyčios vieningumu, ryšiais su kitais krikščionimis, meile tiems, kuriems skelbiama Evangelija, pagarba jų religinėms ir dvasinėms vertybėms.

Atsišaukimas baigiamas paraginimu į didesnį visų Bažnyčios narių misijinį uolumą. "Šventųjų Metų šviesa, kuri apšvietė atskiras Bažnyčias ir milijonus atsilankiusių Romoje, kad sutaikytų sąžines su Dievu, tešviečia lygiai ir po Jubilėjinių Metų pastoraciniam darbui, kuris yra Evangelijos skelbimo pagrindas. "Šie metai tebūnie išvakarės naujo pasaulio, išvakarės trečiojo krikščionybės tūkstantmečio".

Pasaulinė spauda yra pavadinusi šį popiežiaus atsišaukimą "nauja Bažnyčios strategija". Tai esanti Bažnyčios pastoracinės veiklos "Magna Charta". Ji nurodo programinius evangelizacinės misijos punktus, nustato priemones ir sąlygas, pažymi tuos, kuriems evangelizacijos darbas ypačiai yra skiriamas.

Taigi, naujoji "strategija" yra, kaip visuomet, sena, kaip krikščionybės istorija. Evangelija skelbia nekeičiamas krikščionybės tiesas, kurių negalima kitaip aiškinti, kaip jos yra Kristaus paskelbtos. Tačiau toji "nauja strategija" dabar gauna naują veidą ir sušiandieninama metodologijos atžvilgiu.

Popiežiaus Pauliaus VI atsišaukimas yra tarsi kelrodis vyskupams, kunigams ir pasauliškiams. Jis skiriamas ir tiems, kurie Evangelijos dar nepažįsta arba kurie nuo jos yra nusigręžę. Taip evangelizacijos problema apima visus žmones, nors ir nevienodu būdu. Linkėtina, kad šis Šv. Sosto dokumentas neliktų vien tik "tyruose šauksmas", kaip nekartą yra atsitikę, o tų, kuriems jis skirtas, būtų priimtas su dėmesiu bei širdimi ateities veiklai.

Žiedai

Anksti rytą — pumpurėlis,
vidurdienį — žiedas.

Taip gyvenimas pražysta
nejučiom kiekvienas.

O norėtųs, kad nevystų
tie žiedai spalvingi!

Grožį, meilę jie dainuoja,
žodžiai jų svajingi.

Rods, užmiršt pasaulį visą
tarp žiedų galėtum

Vien jų grožį tematytum,
vien tik juos mylėtum . . .

B. VYTIENĖ

Atsiųsta paminėti

JOURNAL OF BALTIC STUDIES, volume VI, No. 4, Winter 1975. Editor: Arvids Ziedonis, Jr. Business and subscriptions: Executive Office of the AABS, 366 — 86th Street, Brooklyn, N. Y. 11209, USA. Published quarterly by AABS. Annual subscription $20.

PROTU IR TIKĖJIMU. Mariteno raštų rinktinė. "Krikščionis gyvenime" knygų serijoje 12 nr. Parūpino Studentų Ateitininkų Sąjunga, vertė Anicetas Tamošaitis, SJ, kalbą tikrino Vladas Kulbokas, įrašus piešė Telesforas Valius, spausdino "Immaculata Press", Putnam, CT 06260. Kaina — $6.00.

Vytautas Alantas, ATSPINDŽIAI ŪKANOSE. Novelės. Lietuvių Enciklopedijos Leidykla. So. Boston, Mass. 1976 m., 379 psl. Kaina — $6.

AIDAI nr. 2, 1976 m. vasaris. Mėnesinis kultūros žurnalas, redaguojamas dr. J. Girniaus ir T. L. Andriekaus, OFM, leidžiamas Tėvų pranciškonų. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

LIETUVIŲ TAUTOS IR VALSTYBĖS ISTORIJA III dalis. Istorijos vadovėlis lituanistinių mokyklų XI skyriui arba VII klasei. Redagavo Vincentas Liulevičius. 208 psl. Kietais viršeliais. Kaina — $5. Išleido JAV LB švietimo taryba 1975 m. Čikagoje su JAV Lietuvių Fondo finansine parama. Spaudė "ViVi" spaustuvė Čikagoje. Užsakymus priima Antanas Kareiva, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Išeiviškieji Katiliškio "grafitti"

V. A. JONYNAS

Pernai rašytojui Mariui Katiliškiui sukako 60 metų. Pažymėdamas tą įvykį "Aiduose" (1975 m. 8 nr.) A. Gst. rašė:

Turėdamas švytintį talentą ir savyje sukauptą gausią ir svarią gyvenimiškos patirties medžiagą, jis savo novelėse ir apysakose, piešiančiose nepriklausomybės laikus, karo dienas ir išeivijos vieškelio smėlį, mūsų literatūrą praturtino tokiais iki šiol dar niekeno neatskleistais personažais, kurie autorių nupelnytai įrikiavo į mūsų literatūros kūrėjų garbės stalo centrą.

Netenka abejoti, kad subrendęs tremtyje, kaip kad Pulgis Andriušis, M. Katiliškis imponuoja savo temperamento jėga, žodžio sodrumu ir epine platybe. Ar jis taip trokštų kiūksoti to prezidiumo stalo centre, ar nuošalėliau, tai kita kalba. Bet rašo jis impulsyviai, įtaigiai, tiesmukai, nevisad paisydamas vadinamojo gero tono nuostatų, ir jo prozos puslapiuose atsiveria savitas, išjaustas pasaulis. Ypatingai tas tikroviškumas pagavo mases autobiografiniuose "Išėjusiems negrįžti", kur pirmą kartą mūsų literatūroj atsiskleidžia retu tikrumu niekad nedejuojančio Lietuvos kareivėlio ("seno vaisko") dalia. Jos lyriniai intarpai yra ilgam išsilaikę nevieno skaitytojo atmintyje. Tą patį tvirtą, nepakartojamą braižą aptinkame ir jo freskiniuose kūriniuose — "Užuovėjoj", "Miškais ateina ruduo", nostalgijos postūmyje sukurtose apysakose, gaiviai atskleidžiančiose socialinius ir ekonominius procesus, vykusius nepriklausomybės laikų kaime.

Nauja savo apysakų knyga, pavadinta banaliu (ar, sakykim, nepretenzingu) vardu "Apsakymai", Marius Katiliškis pereina į naujus plėšinius. Į amerikietiškos tikrovės vaizdavimą. Tiesa, dviejuose iš dvylikos dalykėlių autoriaus dar grįžtama į dykaduonystės ir merdėjimo barakuose dienas, bet visur kitur jau pasineriama į "smėlėto išeivijos vieškelio" dulkių debesis.

* * *

Nesakytumėm, kad tai knyga, kurią rekomenduotumėm pirmoj vietoj norinčiam pagauti visu pločiu Katiliškio rašytojišką talentą. "Gana man smilgų ir peteliškių. Aš noriu vyro, kaip Katiliškis" — skundėsi andai A. Gustaičio posmuose lietuviško romano moteris. Vyriškumo, suprantant juo sodrų realizmą, ne sentimentalų seilėjimąsi, "Apsakymuose" nestinga.

Rinkinys anaiptol nelygus ir savo nuotaikom neįvairus. Alsuoja jis perdėm kažkokiu karčiu aitrumu, bejėgiu pykčiu, alienacija. Net ir tada, kai autorius kiek atsitokėja ir bando pasišaipyti iš varganos buities, jo ironija retai kada nerūpestinga ir grakšti, bet veikiau forsuota, dvelkianti grotesku. Tai nereiškia, kad Katiliškiui amerikietiška realybė būtų neperkandamas riešutas. Anaiptol, esama puikiai, tvirtai parašytų puslapių, teisingai nusakančių jankinės tikrovės mizeriją. Sakykim tik tiek, kad bent pradžioj skaitytojui nelengva tame pluošte nuotraukų atskirti kuo jos savitesnės, pranašesnės, meniškesnės už vaizdelius, kuriuos pažėrė mums kiti rašytojai, taip pat jieškoję medžiagos kasdieninėj gyvenimo kronikoj. Pvz. Baronas, Mazalaitė, Jankus, Alantas, Almenas.

Iš dalies todėl, kad apsakymas yra gerokai nesusitupėjusi, senmergiška beletristikos forma. Tą formą galima taikyti betkam — apybraižai, reportažui, feljetoniško sukirpimo pasakojimėliui. Jei novelei būtinas žodžio taupumas, dėsningas scenų montažas, tam tikra slinktis į staigią atomazgą, tai apsakymėlių autorius gali sau leisti daug palaidų pasakojimo siūlų, daug kitos spalvos lopų, nereikalingų įtarpų. Užtat neretai jo pasakojimas primena prekių stotyje manevruojantį garvežį, trankiai stumdantį vagonus, kurie darda tušti arba pakrauti dievai žino kuo.

Ištisa plejada išeivijos rašytojų yra miklinusi plunksną šiame žanre, ir nenuostabu, jei skaitytojui pasivaidena tas unrinėm kelnėm mūvinčių piliečių paradas. Nenuostabu, jei eilė Katiliškio "Apsakymų" atsišaukia tuo "'déjà vu". Kas gi nėra apdainavęs saliūnų romantikos? Kas nėra piktai džiūgavęs dolerį besivaikančių tėvynainių nesėkmėm? Kam nėra nieželę pirštai nutapyti nusigyvenusio, bet oriai, prakilniai, filosofuojančio žmogeliuko portreto? "Reikia, kad kas nors rašytų, apie šį gyvenimą mažytį", anot Eug. Gruodžio, ir ko jau ko, bet tokių rašinėlių būta su kaupu. Pasiilgusiam drumstesnių psichologinių gilmenų ar bent kiek giliau įsirėžiančių atmintin personažų "Apsakymuose" mažai staigmenų.

* * *

Katiliškio vaizduojamieji žmonės — daugiausia mažamokslis mailius, nesudėtingos dvasinės struktūros padarai, savo amželį bebaigią ir nieko nebelaukią, nebent pensijos ir smuklių oazės:

"Būti pensininku", vograuja vienas tokių tipelių, "patsai geriausias išmislas. Pirmadienis jau be jokių pavojų, skirtas laisvei ir įsipareigojimui. Atsiruopšti tavernon, atsisėdi ir kalbi garsiau už visus. O todėl, kad nieko nebijai. Ha, bet reikia sulaukt tokio amžiaus, kad sužinotum, jog tu išėjęs iš rikiuotės ir nebeatsakingas. Net už save."

Saliūnų užuovėjos (tarytum tai būtų šventi gojai ar piligrimų koplyčios) reginiai kartojasi eilėj apsakymų. Knyga kažkaip apšąsusi, lyg agrastai plėnėmis, minorinių tonų ir nusivylimo gaida. Dažnai vos įpusėjęs apsakymą skaitytojas nuspėja pabaigą. Taip ir bus — žmonelė apgaus vyruką, bosas nusprogs duobėj! Kitaip juk būti negali! Ilgainiui skaitytojui kiek pabosta toji personažų procesija. Vis nevykėliai, vis gyvenimo aukos, vis ta pati "antroji dolerio pusė". Norėtum, kad kyšteltų snukutį vaikas, kad prasižiotų koks profesorius, kad šmėkšteltų koks "lumpenproletariato" atstovas mokytojas ar krautuvininkas. Kur tau! Tiesa, viename apsakyme, būtent, "Namelis saloje", lyg ir vaizduojami medžiotojai inteligentai, bet jau, Dieve brangus, tokie stuobriai, tokie aplėpausiai bernai!

* * *

Žodžiu, ne iš karto atsispindi Katiliškio rinkinio savitumas ir jo rašytojiški sugebėjimai. Juo labiau, kad riogso pakelyje, darkydamos visumą, dvi novelikės, atklydusios, matyt, iš ankstėliau rašytų dalykų, būtent, "Pilis naktyje ir iš toli", "Seržantas X" (autorius apsakymų datų nenurodo. Kaikurie jų pažįstami iš periodikos—"Metmenų" ir "Aidų"). Abi jos pasižymi raizgiu, pretenzingu stilium, ištęstumu. Nors jos apibarstytos erotiškais spirgučiais, palieka skaitytojui avižinio kisieliaus skonį. Ne ką prašmatnesnė ir kita apybraiža "Popietė", prasidedanti pikantišku aprašymu, kaip kaimo bernelį nukelnėja miesto damelė, ir pasibaigianti unijos gegužinės aprašymu. Bent pažintine prasme ji įdomesnė už anuos vaizdelius.

Reporterinį pastabumą Katiliškis turi. Tai tenka pripažinti. Net jei ir jo vaizduojama Amerikos buitis — gerokas sūrymas, sunku užginčyti, kad jo aprašymai remtųsi kuo kitu, kaip savo paties patirtimi. Nėra jie išlesioti iš kokių nors knygelių ar brošiūrų.

* * *

Kai pasirodė anglų rašytojo Alan Silitoe romanas "Saturday Night and Sunday Morning" (britai vėliau perkėlė į filmą), kritikai labiausiai susižavėjo tuo, jog autorius jame **žino apie ką kalba** — darbininkų klasę iki panagių. Grubią, atstumenčią, dėglą liaudį, ne kokią ten sentimentalių liberalų prasimanytą "varguomenę". Tą patį galima būtų pasakyti apie Katiliškį. Tiesa, jo personažai ne kažinkokios figūros, bet jis pažįsta savo žmones kaip nuluptus. Kai Katiliškis vaizduoja alkoholiką ("Paskutinioji Juozapo Sudeikio", "Pirmadienis"), skaitytojas mato prieš save ne kokią persisukusią romantinę būtybę, bet gerokai prilenktą prie žemės butelio vergą. Savo paties nelaimės kalvį. Kai jo plunksna pasišauna piešti duobkasių gyvenimo epizodą, be jokio užglostymo atskleidžia darbininkų tarpusavio nesantarves, jų buką kerštavimą ("Auksinės vasaros dienos"). Nerasi jo piešiniuose "gaivališkų" būtybių, "suaugusių visom šaknim su žeme", kurios sapnuojas kritikam kalbant apie kaimo žmogų. "Apsakymų" žmogus tegu ir "nuėjęs ilgą kelią nuo žagrės Pamūšy iki smuklės baro Bridgeporte", pasiliko taikus ir net nedrąsus pilietis. Tik drąsos prisisrėbęs bare, ryžtasi pirštis išsiskyrėlei. Ir dar taip nevėkšiškai, brutaliai, burliokiškai, kad prievartaujamoji suraižo nagais jam veidą ("Prieš vidunaktį"). Mados veikiamas neatsilikti nuo kitų, jis svyruoja važiuot ar nevažiuot į kraštą, kol pagaliau supranta iš giminaičio laiško, kad jis permenkas ten buržujus. ("Išsiilgę laukiam"). Net domeikiški instinktai — lietuviškas pomėgis bylinėtis irgi kažkaip išblėsę laimės šalyje Amerikoj, kur "visi įstatymai boboms rašyti". Nutikimų, kur žmonos paleidžia vyrus elgetomis, rinkinyje minima bene trys, vienas už kitą graudesnis.

Visumoj tai pasimetę gyvenime žmonės, nualinti, vieniši, engiami iš visų pusių. Jei ne moterys, tai juos taikstosi apgauti kiti — kompanijos "špiegai" nužnybia sunkiai pelnytą "senjoritį", kongregacijos seserys prašinėja užrašyti pinigus, smukliininkas taikosi įpilti tau kokio išsivadėjusio selterio. Mariaus Katiliškio apsakymuose nėra tačiau socialinio protesto — bent nekalba jis pasipiktinusio tonu. Ir galbūt todėl to nedaro, kad, priešingai Baronui, jis pagaili užuojautos savo vargdieniams, bent neįspraudžia į jų lūpas apmąstymų apie visatą, svieto sąrangą, Dievulį ir kitką. Galbūt todėl jam pavyksta kur kas meistriškiau, įtikinamiau perteikti amerikinės sistemos bankrotą. Gal todėl ir toks dalykėlis, kur, rodos, niekas neįvyksta, kaip "Paskutinioji Juozapo Sudeikio", — švyti skaidriai, nuotaikingai ir kartu tvirtai, kaip melsva titnago atčaiža.

(Bus daugiau)

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Iš naujosios dailininko Leono Urbono tapybos: "Kosminis atodūsis". Akrilis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

VYTAUTO MAČERNIO KŪRYBOS VAKARONEI Čikagos Jaunimo Centro kavinėje vadovavo Kazys Bradūnas, ją pradėdamas įvadiniu žodžiu apie velionį poetą. Įdomią paskaitą apie V. Mačernį, paliesdamas ir kitus to laikotarpio poetus, skaitė Kazys Veselka. Paskaiton jis įpynė ir V. Mačernio poezijos deklamacijas. K. Veselka Montrealio universitete yra parašęs studiją apie V. Mačernį. Jo nuomone, V. Mačernio "Vizijos" yra stipresnės už sonetus, nes juose dingo jo lyrinė galia. Pereinant prie V. Mačernio laikotarpio poetų, K. Bradūnas kalbėjo apie "Žemės" antologijos išleidimą, o ją aptarė K. Veselka.

RELIGINĖS KŪRYBOS POPIETĘ Verbų sekmadienį Čikagos lietuviams surengė Jaunimo Centras, vadovaujamas direktoriaus kun. A. Kezio, SJ. Programą atliko Lietuvos vyčių choras, vadovaujamas muz. F. Strolios, "Dainavos" ansamblis su vadovu muz. A. Jurgučiu, jėzuitų koplyčios giesmininkų būrelis, paruoštas pianisto M. Motekaičio, dvi solistės — sopranai Pr. Ragienė ir D. Stankaitytė, muz. P. Mieliulio sudarytas naujasis muzikinis ansamblis "Trimitas". Muzikinėje popietės dalyje skambėjo G. Telemanno, J. S. Bacho, W. A. Mocarto, R. Hagemano, Guide, G. Verdi, F. Strolios, A. Jurgučio ir P. Mieliulio kūriniai. Ištraukas iš Sibiro lietuvaičių maldaknygės ir L. Andriekaus eilėraščius skaitė E. Blandytė. Jaunimo Centro dramos studija, vadovaujama Ž. Numgaudaitės, atliko Evangelijos "Sėjėjo"' ir "Atmėsk, žmogau" inscenizacijas, balerina V. Karosaitė— choreografinę fantaziją "Sutemų aleliuja", paremtą B. Bartoko muzika. Jungimąją palydą sudarė kun. A. Kezio, SJ, skaidrės ir filmai su vargonų muzikos įrašais.

PAGERBIMĄ SMUIKININKUI IZIDORIUI VASYLIŪNUI jo amžiaus septyniasdešimtmečio proga Bostono Tarptautiniame Institute surengė specialus komitetas — I. Nenortienė, kun. V. Valkavičius, M. Drunga, R. Kondrotas ir V. Rastonis. Dalyvius su sukaktuvininko muzikine veikla ir gyvenimu supažindino V. Rastonis. Sveikino LB kultūros klubo pirm. R. Kondrotas, LB Bostono apylinkės pirm. A. Matjoška, sol. St. Liepas, Lietuvių rašytojų Sąjungos ir pranciškonų vardu — kun. L. Andriekus, OFM. Dvigubas sveikinimas buvo gautas iš pianistės Aldonos Dvarionaitės: jo tekstą perskaitė programos vadovas M. Drunga, o atsiųstą bučkį perdavė pianistė Aldona Kepalaitė. Ji taipgi atliko ir koncertinę Mocarto, Jakubėno, Ravelio, Šopeno kūrinių dalį. Rengėjų vardu dovaną I. Vasyliūnui įteikė M. Drunga. Pagerbimo proga buvo išleista speciali knygutė, nušviečianti muzikinę sukaktuvininko veiklą nuo Kauno iki Bostono.

FILADELFIJOJE VĖL ATIDARYTAS vaško figūrų muzėjus, pertvarkytas ir pritaikytas Amerikos dviejų šimtų metų sukakčiai. Visas tas istorines ir dabartinių asmenų figūras yra s u k ū r ę s skulptorius Petras Vaškys. Muzėjui ir jo kūrėjui P. Vaškiui nemažai vietos skyrė vietinė spauda, aprašydama atidarymą. Naujausias P. Vaškio kūrinys yra Filadelfijos burmistro Rizzo biustas, pasitinkantis lankytojus prie muzėjaus durų ir jiems įrašo pagalba tariantis sveikinimo žodžius.

POEZIJOS DIENOS, pakeitusios poezijos pavasarį, šiemet Čikagos Jaunimo Centre įvyks gegužės 21-22 d.d. Jos bus pradėtos penktadienį spalvoto filmo "Poetas Jonas Aistis" premjera ir užbaigtos šeštadienį poezijos vakaru. Pagrindinis dėmesys jame teks montrealiečiui poetui Henrikui Nagiui, skaitančiam savo poeziją. Dalyvaus ir kiti poetai.

JONO DOVYDĖNO NUOTRAUKOMIS "Chicago Tribune" dienraštis iliustravo savaitgalio žurnale paskelbtą savo nuolatinio bendradarbio Michael Killian apybraižą "Kareivio gyvenimas Britanijos Vietname". Skaitytojus jis supažindina su britų problemomis Š. Airijoje. J. Dovydėnas ten lankėsi ir padarė daug nuotraukų, kuriomis dabar naudojasi spauda.

DAIL. MARIJA TŪBELYTĖ-KUHLMANIEN, gyvenanti Japonijoje, pavasarinę savo tapybos darbų parodą surengė Kobės miesto galerijoje. Parodai ji buvo pateikusi 30 kūrinių — peizažų, natiurmortų ir portretų. Sekančią parodą p l a n u o j a rengti rudenį Tokijo mieste.

PIANISTO ANDRIAUS KUPREVIČIAUS koncertas Čikagos Jaunimo Centre susilaukė pilnos salės dalyvių. Svečias iš Klevelando šiam koncertui buvo pasirinkęs W. A. Mocarto, L. Beethoveno, M. Ravelio, Fr. Šopeno ir argentiniečio A. Ginasteros kūrinius. Koncerto rengėjai — Dariaus ir Girėno lituanistinės mokyklos tėvų komitetas. A. Kuprevičius randa laiko sėkmingiems koncertams, nors jį dabar slegia dviguba darbo našta — profesoriavimas Musical Settlement mokykloje ir Klevelando universiteto konservatorijoje.

JONAS A V Y Ž I U S laimėjo 1976 m. Lenino premiją už romaną "Sodybų tuštėjimo metas". Lenino premijas kasmet skiria Sovietų Sąjungos ministerių taryba ir kompartijos centro komitetas. Premijuotasis romanas vaizduoja įvykius vokiečių okupuotoje Lietuvoje 11 D. karo metu. Jis jau yra susilaukęs inscenizacijos, o ateityje susilauks ir ekranizacijos. Pagal šį romaną jau kuriamas lietuviškas filmas. J. Avyžiaus talentą išryškino jo ankstesnis romanas "Kaimas kryžkelėje". Šiuo metu jis yra baigęs rašyti naują romaną "Chameleono spalvos", atskleidžiantį kūrybinės inteligentijos problemas.

SOL. VITALIJA ŠIŠKAITĖ, Vilniaus operos mezzo-sopranas, du sezonus tobulinosi valstybiniame Sofijos operos teatre pas profesores R. Zablinską ir R. Brembarovą. Čia ji paruošė Amneris vaidmenį G. Verdi "Aidos" spektakliui ir su juo debiutavo bulgarų scenoje. Grįžusi Lietuvon, šį vaidmenį pirmą kartą atliko ir Vilniaus operoje, o gegužės 3 d. surengė rečitalį Vilniaus filharmonijoje. Sol. V. Šiškaitė su koncertmeistere Ž. Noreikiene dabar ruošiasi tarptautiniam dainininkų konkursui Sofijoje, kur ji dalyvaus su sovietų dainininke V. Sokolik.

KAUNO PROFSĄJUNGŲ KULTŪROS RŪMŲ liaudies teatras veiklos trisdešimtmetį paminėjo anglų dramaturgo D. Pristlio satyrinės komedijos "Lobis" premjera. Pagrindinius vaidmenis sukūrė įvairių profesijų kauniečiai — B. Vilkas, A. Vaikšnora, J. Surdokas, E. Kasputytė, G. Rapkevičienė. Teatrui šiuo metu vadovauja Kauno dramos teatro aktorius A. Žekas, o antruoju režisorium dirba kaunietis aktorius R. Staras. Šiame liaudies teatre pirmuosius žingsnis yra žengę profesiniai aktoriai: dabartinis jo vadovas Antanas Žekas, kauniečiai Danguolė Baukaitė-Karkleliėnė, Viktoras Šinkariukas, klaipėdietis Algis Venckūnas, vilnietės Lilija Mulevičiūtė ir Birutė Didžgalvytė.

"LITUANISTINĖS BIBLIOTEKOS" SERIJĄ papildė Vilniuje išleisti du Simono Daukanto "Raštų" tomai, turintys 1683 puslapius. Rinkinį sudarė S. Daukanto biografas V. Merkys, tekstą ir dabartinėje lietuvių kalboje nevartojamų žodžių žodynėlį paruošė B. Vanagienė, pavardžių ir vietovardžių sąrašus — R. Strazdūnaitė. Su S. Daukanto gyvenimu, jo palikimu bei istorinių tyrinėjimų metodu supažindina platus V. Merkio įvadas. Pirmąjį tomą sudaro "Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių", tautosakos leidinių, skaitinių, ūkiškųjų knygelių santraukos, pastabos apie L. Ivinskio kalendorių kalbą, antrąjį — "Pasakojimas apie veikalus lietuvių tautos senovėje", S. Daukanto laiškai įvairiems asmenims. Keturi jų skelbiami pirmą kartą. Didžiąją "Pasakojimų apie veikalus" dalį taip pat sudaro lig šiol neskelbta medžiaga. Rinkinin liko neįtraukta S. Daukanto "Istorija žemaitiška", išleista JAV XIX š. pabaigoje, bet ji iš dalies atsispindi "Darbuose" ir "Pasakojimuose".

RAIMUNDAS KATILIUS, jaunas smuikininkas, surengė koncertą mažojoje Vilniaus filharmonijos salėje. Programon jis buvo įtraukęs L. Beethoveno, C. Francko, J. Juzeliūno, E. Izaji sonatas smuikui ir fortepijonui, C. Debussy "Popietinį fauno poilsį", K. Simanovskio "Noktiurną ir tarantelą". Smuikininkui talkino pianistė L. Lobkova. Entuziastingai sutiktas, R. Katilius koncertą papildė E. Balsio, F. Bajoro, A. Tikso, G. Gerschwino pjesėmis.

LENKŲ LEIDYKLA LODZĖJE išleido lietuvių rašytojų novelių rinkinį "Moteris", sudarytą bei išverstą Anastazijos ir Zigmunto Stoberskių. Rinkinin įtraukti rašytojai—A. Vienuolis, V. Krėvė-Mickevičius, J. Grušas, A. Venclova, P. Cvirka, J. Baltušis, V. Sirijos Gira, V. Miliūnas, J. Mikelinskas, A. Markevičius, M. Sluckis, V. Rimkevičius, A. Pocius, V. Bubnys, R. Lankauskas, K. Saja, E. Kripaitis ir S. Šaltenis. Rinkinį papildo Z. Stoberskio rašinys apie lietuviškos novelės raidą ir jai atstovaujančius autorius.

VILNIAUS KONSERVATORIJOJE skambėjo šešių kompozicijos klasės studentų kūriniai. Antrakursio V. Lopo du romansus balsui su fortepijonu (V. Karaliaus ir O. Baliukonytės žodžiams) atliko S. Dirsė ir R. Bekionis, pirmakursio F. Latėno pjesę violončelei su fortepijonu — A. Malcys ir S. Okruško, antrakursės O. Narbutaitės variacijas styginiam kvartetui — B. Miklaševskaja, A. Štarkas, A. Nemanis ir L. Gorelik, diplomanto J. Tamulionio III kurse parašytą sonatą smuikui su fortepijonu — A. Štarkas ir D. Balsytė. Su trečiakursės E. Barkauskaitės variacijomis pučiamųjų kvartetui supažindino magnetofono įrašas. Senų lietuvių žaidimų tradicijų ir dabartinės lengvosios muzikos sintezei atstovavo dvi J. Baltramiejūnaitės dainos vokaliniams kvartetams — "Pelėdikė" L. Gutausko žodžiais ir "Gimtinė" J. Degutytės žodžiais. Pirmojon yra įjungta klarneto palyda. Šių dainų atlikėjai — V. Masevičius, L. Bieliakaitė, A. Andrijauskaitė, A. Girdzijauskas ir klarnetistas P. Mateika.

V. Kst.

Lietuvių krepšinio meisteris -- Bostonas

Š. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio žaidynėse dalyvavo per 600 žaidėjų

Gegužės 8-9 d.d. Toronte surengtos Š. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio žaidynės daugeliu atveju buvo rekordinės. Dalyvavo sportininkai iš Čikagos, Klevelando, Detroito, Niujorko, Bostono, Ročesterio, Hamiltono, Londono ir Toronto. Suvažiavo į Torontą įvairiausiomis priemonėmis — kas automobiliu, kas autobusu, o dalis niujorkiečių išsinuomojo 30-ties vietų lėktuvą. Iš viso atvyko per 600 dalyvių. Krepšinyje varžėsi 41 komanda ir sužaidė 51 rungtynes. Tinklinyje varžėsi 22 komandos, kurios sužaidė 43 rungtynes. Visoms varžyboms prireikė net 8 salių.

Krepšinio varžybos įvyko vyrų A ir B klasėse, jaunių — A, B ir C klasėse. Vyrų A klasės baigminiame žaidime Bostono LPD SK nugalėjo Čikagos Nerį 107:94 (61:59). Po rekordinio laimėjimo prie Aušrą 151:100 atrodė, kad Bostonas lengvai sudoros Nerį, tačiau žaidimo eiga atrodė kitaip. Neris pirmoji pasiekė krepšį ir beveik visą puslaikį pirmavo. Tik antrame puslaikyje susižeidus Neries R. Butkui, sunkiai iškovojo 13 taškų laimėjimą.

Meisterių komandą sudarė: Ketvirtis, Minishak, Baškauskas, Gineitis, Boutin, Adams, Jurgutis, Minkwitz (20), A. Baika, R. Baika, Ambroze (36). Bostono komanda yra veržli ir gausi augšto pajėgumo žaidėjais. Neries R. Butkus ir Jasevičius susilaukė mažai rimtos paramos. Visi stebėjosi taikliais R. Butkaus metimais — pirmame puslaikyje jis sumetę 33(42) taškus. Vidurį gerai atlaikė nesenstantis Jasevičius.

Kovoje dėl trečios vietos Toronto Aušra vienu tašku 77:76 įveikė Čikagos Lituaniką.

Kitos krepšinio pasekmės: vyrai B — 1. H. Kovas, 2. Toronto Vytis 87:54; jauniai A — 1. Neris, 2. Lituanika 61:48; jauniai B — 1. Neris, 2. Niujorko LAK 47:44; jauniai C — 1. Neris, 2. Bostono Grandis 103:30.

Mergaičių klasėje dalyvavo 3 komandos: Toronto Vytis, Aušra, Niujorko LAK. Pasekmės: Vytis - Aušra 25:21; Vytis - LAK 42:10; Aušra - LAK 22:14. Turbūt dar vieną žaidynių rekordą pasiekė Aušros G. Rautinš per vienerias rungtynes įmesdamas 49 krepšius.

Tinklinio laimėtojai: vyrų — Bostono Grandis, jaunių A — Neris, moterų A — Cicero Vėtra, moterų B — Aušra, mergaičių A — Čikagos Žara, mergaičių B — Žara.

Toronte rengiamos žaidynės yra visų mėgstamos ir gausiai lankomos. Mat, torontiečiai visuomet parūpina erdvias sales, kuriose malonu rungtyniauti. Šių metų žaidynės pasižymėjo puikia organizacija. Didžiausia darbo našta teko nešti varžybinio kom. pirm. Algiui Nausėdui ir jo talkininkams. Organizacinį darbą atliko pirm. Leonas Baziliauskas, vicepirmininkai — Jonas Karpis, Kazimieras Šapočkinas ir daugelis talkininkų. Gaila, kad visų čia negalime išvardinti. Belieka tik visiems rengėjams sušukti ilgą valio!

Šios žaidynės buvo paminėtos ir vietinėje spaudoje. Plačiausiai paminėjo "Etobicoke Gazette", primindamas Lietuvos politinę padėtį, lietuvių laimėjimus krepšinyje ir rengiamas žaidynes. Gegužės 9, sekmadienį, dalis žaidynių buvo rodoma per žinias televizijoje.

Dienraštis "The Globe a. Mail" gegužės 10 d. laidos sporto skyriuje išspausdino ilgoką informaciją su antrašte "Boston Lithuanians capture cage crown", kurioje išvardino visus laimėtojus. Laikraštis, cituodamas A. Nausėdo pareiškimą, rašo, kad žaidynės buvo plačiausio masto iš visų etninių grupių betkada rengtų sportinių įvykių, nes dalyvavo apie 800 atletų iš 11 Š. Amerikos miestų.

Oficialioje dalyje, kurios pranešėju buvo K. Baronas, žaidynių laimėtojai buvo apdovanoti kaspininiais medaliais. Dalyvaujant Kanados ir Lietuvos vėliavoms, buvo išklausyti Kanados, JAV ir Lietuvos himnai. Invokaciją skaitė kun. Aug. Simanavičius, OFM, Toronto lietuvių vardu sportininkus pasveikino KLB Toronto apyl. pirm. Vyt. Bireta ir ŠALFASS atstovas.

Sportininkų susipažinimo vakare-baliuje Prisikėlimo salėje prisirinko tiek jaunimo, kad nebeužteko vietos. Visa tai rodo, kad sportinė jaunimo veikla yra labai gyva ir daug žadanti. **A. S.**

SPORTAS LIETUVOJ

Tarptautinės plaukymo varžybos įvyko Charkove. Vilnietis A. Juozaitis, plaukdamas 200 m. krūtine, du kartus pagerino Lietuvos rekordą 2:27,28 ir 2:24,98. Senasis rekordas buvo 2:27,40 ir priklausė panevėžiečiui K. Buinickui. Baigmėje Juozaitis atplaukė trečias.

Dar geriau plaukė A. Juozaitis kitose Charkove įvykusiose varžybose: baigmėje krūtine jis atplaukė antras (100 m.), vos keliomis sekundės dalimis atsilikęs nuo I v. Jo laikas — 1:06,41 sek., pirmos vietos — 1:06,39. Jam trūko vos 0,45 sek., kad patektų į praėjusių metų geriausių pasaulio plaukikų dešimtuką.

A. Juozaitis Taline įvykusiose plaukymo rungtynėse Sov. Sąjunga — R. Vokietija 100 m. krūtine nuplaukė per 1:05,4 ir 200 m. per 2:23,8 ir laimėjo trečias vietas. Šie Juozaičio laimėjimai yra labai augšto lygio. 100 m. plaukimas yra aštuntas per visą pasaulio sporto įstoriją ir 200 m. — dvyliktas.

Tarptautinėse savigynos imtynių varžybose Baku mieste kaunietis Antanas Songaila lengv. svoryje laimėjo I v.

Kauno krepšinio mokyklos mergaitės dalyvavo Sov. Sąjungos mergaičių krepšinio pirmenybėse ir laimėjo I v. Kaunietės įveikė visas savo varžoves.

Pasibaigė Sov. Sąjungos vyrų augščiausios klasės krepšinio pirmenybės. Kauno Žalgirio komanda, ilgą laiką buvusi III v., nusmuko į penktą. Gerai visose pirmenybėse pasirodė Vilniaus Statyba, kuri iškilo į VI v. Pirmenybėse iš viso dalyvavo 12 komandų.

Tarptautinė aviacijos federacija patvirino Petro Motiekaičio pasiektą augščio rekordą. Straigtasparniu modeliu su gumos varikliu jis pasiekė 812 m. augštį. Ankstyvesnis rekordas buvo 598 m. ir priklausė italui G. Pelegi.

Vilniaus Eglės rankininkės viešėjo Alžyre, kur žaidė 4 draugiškas rungtynes ir visas laimėjo. Jos nugalėjo Alžyro mergaičių rinktinę 21:4 ir 18:6 ir moterų rinktinę 9:2 ir 18:4.

Tarptautiniame bokso turnyre Minske dalyvavo 86 boksininkai iš 7 šalių. Gerai pasirodė vilnietis A. Jančauskas. Pussunkiame svoryje jis laimėjo I v.

Šilutiškis B. Mačernis pasiekė naują Lietuvos rekordą sunkumų kilnojime.

Antanas Songaila Leningrade įvykusiose Europos savigynos pirmenybėse puslengviame svoryje laimėjo I v. Vilnietis A. Zulonas tose pačiose pirmenybėse laimėjo II v.

K. S. APYGARDOS GOLFO TURNYRAS įvyks gegužės 29 d., 1 v.p.p., Gormley Green golfo aikštyne. Kviečiame visus dalyvauti. Turnyrui vadovaus Leonas Radzevičius. **K.S.A.**

VYČIO ŽINIOS

Aušros golfo turnyre ypač gerai žaidė A. Stauskas, sunkiose sąlygose įveikęs ilgoką H.T. aikštyną su 80 smūgių. M. Ignatavičius dalijosi III vietą (84 smūgiai).

Tarpusavio turnyre sužaistos trejos rungtynės. Alg. Banelis nugalėjo L. Radzevičių, V. Balsys (I) — S. Rukšą ir H. Stepaitis — dr. S. Pacevičių.

Jauniai A 18 CYO baigmėje sužaidė 37:37 su OLOPH komanda. Pirmenybių nugalėtojas dar neišaiškintas.

Stalo teniso A grupės žaidėjai jau sužaidė du ratus. Laimėtojų lentelė: 1. P. Tutlys 17-1, 2. E. Augaitis 14-4, 3. L Janušauskaitė 13-5, 4. K. Banelis 13-5, 5. J. Karpis 8-10, 6. A. Sinkevičiūtė 7-10, 7. V. Banelis 7-11, 8. V. Bartminas 4-14, 9. Algis Slapšys 3-15, 10. E. Slapšys 2-16.

V. Nešukaitytė Vidurio Kanados stalo teniso pirmenybėse vyrų klasėje 3:2 pasekme nugalėjo Kanados nr. 2 žaidėją E. Mal iš Vankuverio. Tose pačiose pirmenybėse J. Nešukaitis senjorų klasėje laimėjo I v., G. Nešukaitytė merg. 15 m. klasėje — irgi I v. A. Sinkevičiūtė merg. 13 m. klasėje laimėjo III v.

Mūsų rėmėjams — Vl. Bakūnui Pembroke, Vyt. Pulkiui, M. Ignatavičiui ir Alg. Baneliui nuoširdžiai dėkojame. **A. S.**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ilginimu, atrodo, norima nutildyti Kvebekui nepalankią kanadiečių reakciją angliškose provincijose. Spaudoje jau buvo pasirodžiusių balsų, raginusių neprisidėti prie olimpiados deficto padengimo federaciniu mastu, jeigu Kvebekas nevertina karalienės. Tas deficitas paskutiniais duomenimis yra priartėjęs prie bilijono dolerių.

Saugumo užtikrinimu olimpiadoje rūpinsis 16.000 policininkų ir karių, jų tarpe 1.500 RCMP saugumiečių, kurių pagrindinis uždavinys bus atvykusių ekstremistų sulaikymas aerodromuose, kad nepasikartotų 1972 m. olimpiados Muenchene įvykiai. Nuo arabų teroristų rankos ten žuvo 11 Izraelio atletų, olimpiados dalyvių. Problemą taipgi sudaro Mafia stiliaus kišenvagiai, Kolumbijos sostinėje Bogotoje turintys net specialią mokyklą. Montrealio policija jiems gaudyti bus paruošta specialiu apmokymu. Žinomi kišenvagiai Kanadon iš viso nebus įleisti, bet spėjama, kad kaikurie jų jau yra atvykę. Policija apklausinėja kaikurių organizacijų, etninių grupių narius, norėdama nustatyti pavojingus asmenis, kurie olimpiados metu greičiausiai bus izoliuoti.

Pastaruoju metu išryškėjo olimpinio kaimelio atletams nepakankamumas. Apgyvendinti 12.000 atletų tas $80 milijonų pareikalavęs kaimelis yra aiškiai permažas. Dėl šios priežasties kiekviename dviejų miegamųjų bute teks patalpinti net po 12 atletų, kurių 4 miegos viename miegamajame, 2 — kitame, 2 — virtuvėje ir 4 — salone. Didelei daliai atletų teks naudotis bendromis prausyklomis koridoriaus gale. Devyniolikos augštų pastate tūkstančiui atletų aptarnauti tėra po vieną keltuvą. Tai viena klaidų, kurią padarė prancūzas architektas R. Taillibert, už olimpinių įrenginių projektus gausiantis apie $40 milijonų, o tų klaidų yra ir daugiau net pačiame stadijone. Šį architektą be jokio konkurso pasirinko Montrealio burmistras J. Drapeau. Įrenginių statybą tikimasi užbaigti laiku, bet dalį projektų teko prastinti, atsisakant ilgiau užtrunkančio įgyvendinimo. Išvengti statybininkų streikų tikimasi valandinio atlyginimo padidinimu 65 centais.

Pirmą kartą Kanados istorijoje grupė automobilių savininkų Ontario teisme pradėjo bylą prieš Fordo bendrovę, reikalaudami atlyginti nuostolius už pergreitą 1970-1974 m. pagamintų automobilių rūdijimą. Tokių automobilių Ontario provincijoje buvo parduota apie 371.000. Kiekvienam jų savininkui bus reikalaujama po $1.000. Taigi, bendras ieškinys siekia net $371 milijoną. Jiems pagalbą pažadėjo Kanados ministeris B. Mackasey tiesioginiais pokalbiais su Fordo vadovybe.

Kvebeko senatorius L. Giguere, figūruojantis vadinamoje "Sky Shops" byloje Ontario teisme su kitais penkiais žymiais liberalais, Kvebeke susilaukė vagystės kaltinimo. Jam ten pradedama byla už $16.536,-15 pasisavinimą iš liberalų rinkiminio fondo. Šio fondo patikėtiniu jis yra buvęs nuo 1970 m. balandžio 20 d. iki 1975 m. balandžio 1 d. Senatorium jį paskyrė premjeras P. E. Trudeau.

Federaciniame parlamente vis labiau aštrėja opozicinių partijų reikalavimai pravesti oficialų tyrimą, liečiantį įvairias sutartis ne tik Montrealio Dorval, bet ir naujajame Mirabel aerodrome. Šiuos klausimus pirmasis iškėlė ir juos dabar tebekelia konservatorių atstovas E. Mackay. Jo atskleista "Sky Shop" bendrovės byla jau yra atsidūrusi Ontario teisme. Leidimas šios bendrovės neapmokestinamų prekių parduotuvei Dorvalio aerodrome buvo pratęstas be varžytinių aplinkiniais keliais. RCMP policija nustatė, kad šion bylon yra įsivėlę penki žymūs liberalai, jų tarpe ir senatorius L. Giguere. Jų dabar laukia teismo sprendimas. Opozicijai rūpi gilesnės šio incidento šaknys. Premjeras P. E. Trudeau atsisakė oficialaus tyrimo. Pasak jo, jeigu kanadiečiams toks jo sprendimas nepatinka, savo nuomonę jie galės pareikšti federacinio parlamento rinkimuose. Konservatorius E. Mackay, išnaudodamas šią progą, pareikalavo naujų rinkimų, suteikiančių žodį rinkėjams. Priešingu atveju jis žada ir toliau skelbti medžiagą, kompromituojančią vyriausybę ne tik Dorvalio, bet ir Mirabel aerodromų sutartimis. Didžiausią mįslę sudaro klausimas, iš kur jis yra gavęs liberalus inkriminuojančią medžiagą.

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W.
Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400
AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.
Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas 533-4414

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
• Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
• Visi automobilių mechaniniai taisymai.
• Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt. Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
• pajamų mokesčių atskaitas
• pensijų planus
• RRSP — registruotą pensijų planą
  • invalidumo pajamas
  • nuosavybių draudą
  • šeimos apsaugą
• Studentų draudos fondus mokslui eiti
Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life
2 Carlton St., suite 714
Namai: 766-5857
Raštinė: 363-7881

STEPHAN'S Furs 406 Roncesvalles Ave. tel. 536-5936
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
☆ rezidenciniai
☆ komerciniai
☆ investacijos
☆ mortgičiai
☆ įkainojimas
☆ namų drauda

Alfonsas A. Garbenis
Per paskutinius 25 metus Al. Garbenis (tėvas) tarnavo Toronto lietuviams namų reikalais. Toliau tarnaus tėvas ir sūnus Garbeniai

Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.
AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ
12 KAMBARIŲ, plius užbaigtas rūsys, 4 virtuvės, platus įvažiavimas su garažu; pajamos — $150.00 į savaitę; yra savininko butas; reikia greitai parduoti, savininkas išvažiuoja iš Toronto. Kaina sumažnta.
16 KAMBARIŲ su įrengtu rūsiu, vandeniu šildomas; privatus įvažiavimas ir garažas; [illegible] pilnai įrengtas; pajamos ir gražus 5 kambarių butas savininkui. PARDUOTA
19 KAMBARIŲ didelis gražus namas, legaliai pakeistas į 5 butus, plius rūsys, didelis sklypas, privatus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai; palikimas; prieinama kaina.
14 KAMBARIŲ legalus tributis, plius atskiras sklypas su garažais, arti Bloor gatvės požeminio; gera investacija ateičiai.
KRAUTUVĖ Bloor gatvėj parduodama su "Cleaners" verslu ir pastatu bei visais įrengimais; vienas savininkas per paskutinius 40 metų; pirmą sykį parduodamas.
KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE
MISSISSAUGA, vienaaugštis (back split),4 miegamųjų, beveik naujas namas, akmeninis priekis; savininkas jau išvažiavęs į Arizoną; reikia greitai parduoti; prašoma kaina tik $67.000; greitas užėmimas.
MISSISSAUGA, 3-[illegible] PARDUOTA su įrengtu rūsiu; privatus įvažiavimas ir [illegible] garažas; prašoma kaina $66.000.00.
KINGSWAY, gražus 2-jų miegamųjų vienaaugštis, gydytojo namas, vandeniu šildomas, du židiniai, dvi prausyklos, pilnai įrengtas rūsys, privatus įvažiavimas, prijungtas garažas; savininkas yra užpirkęs kitą namą; prašoma kaina — $74.000.00.
CLENDENAN gatvė atskiras plytų namas. legaliai pakeistas į 6 butus; visi butai moderniai įrengti; nuomojamas su baldais; pajamos — $14.400.00 į metus; prašo $120.000.00.
ANNETTE — JANE, įmokėti tik 5.000.00 — 6 kambarių pilnai modernizuotas plytų namas [illegible] įrengta šildymo sistema, 2 vonios; prašoma kaina $62000.00; savininkas ima atgal mortgičius.
ANNETTE — RUNNYMEDE 10 kambarių atskiras namas, 3 virtuvės ir 3 prausyklos; gražiai dekoruotas; geros pajamos ir geras butas savininkui; prašo tik $63.900.00; įmokėti $10.000.00.
STAYNER, ONT., 14 akrų ūkis su dviem trobesiais, tvartas ir daržinė, ūkis yra miesto ribose; palikimas; tikrai geras pirkinys; prašoma kaina — $57.000.00.
WASAGA, ONT., savininko statytas vienaaugštis (back split), 8 kambariai, gražių plytų; prijungtas garažas dviem mašinom; gražus vaizdas prie upės, 2 prausyklos ir židinys.
PT. SEVERN — WAUBAUSHENE, gražus 1 akro statybos sklypas (Ropės subdivision), ežero privilegijos, įvestas vanduo; kelias asfaltuotas (šiais metais); palikimas; savininkas Floridoj; parduoda pigiai.
VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS

Alfonsas A.	Alfonsas Wm.	Stasys
GARBENIS	GARBENIS	DARGIS
489-1543	769-0656	248-9196

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už 1 m. term .dep.	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.
KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE
PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.
BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.
SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.
RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.
PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.
ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.
Pranas-Frank Kerberis
P. KERBERIS, 2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

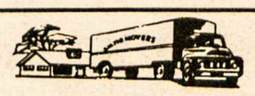
BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Trident Real Estate Ltd.
2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje
TELEFONAI: įstaigos: 766-9771 namų 270-6075
Vyt. V. Girdauskas

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Šioje skiltyje esu rašęs, kad JAV 200 m. nepriklausomybės sukaktį minės Čikagos Lietuvių Opera trimis naujomis lietuviškomis operomis gegužės 8, 9, 15 ir 16 d. d. Marijos Augšt. Mokyklos auditorijoje. Taip pat ši sukaktis bus paminėta ir V-tąja tautinių šokių šventė rugsėjo 5 d. Čikagoje, kur dalyvaus taut. šokių šokėjai iš viso laisvojo pasaulio, jų tarpe eilė grupių ir iš Kanados.

Tam tikra dalis lietuvių (į rengėjų komitetą įėjo 27 organizacijų atstovai) JAV nepriklausomybės 200 m. sukakties minėjimą surengė balandžio 25 d. McCormick Place, vienoje iš iškilmingiausių Čikagos salių. Nors dėl šio minėjimo kilo nemažai kontroversijos, nors kaikurie laikraščiai ir radijas neskelbė jų apmokamų skelbimų, bet šventė, neutralių stebėtojų nuomone, meniniu požiūriu gerai pavyko. Dėmesio centre buvo Čikagos simfoninis orkestras, atlikęs komp. Vl. Jakubėno kūrinius. Solo dainavo sol. P. Bičkienė ir sol. A. Brazis. Tautinių šokių pašoko dvi grupės. Pasirodė ir A. Valaišaitės išraiškos šokio studijos šokėjos. Dėl žiūrovų skaičiaus nuomonės nevienodos: vieni sako, kad buvo 1,500 žiūrovų, o kiti skelbia, kad bilietų buvę parduota 3,500. Kaip ten bebūtų, tas minėjimas lietuviams gėdos nepadarė, o jei atsirado nemažas finansinis nuostolis, tikėkime, jį padengs tie, kurie šventę organizavo ir ją rėmė.

NORIME VIENYBĖS

Paskutinę savaitę prieš minėtą šventę daugelis paštu gavome minėjimo rengėjų komiteto kvietimus šventėje dalyvauti. Ten tarp kitko buvo rašoma: "Rengimo komitetas deda visas pastangas, kad būtų paruošta gera minėjimo programa, kad didžiulę McCormick salę pripildytų Chicagos ir jos apylinkių visuomenė, kad masės lietuvių atvyktų su savo svečiais amerikiečiais, kad minėjimo dieną būtų užmiršti dabartiniai mūsų tarpusavio nesutarimai, kad tą dieną visi gyventume vienybėje ir lietuviško solidarumo dvasioj..." Kadangi minėjimo rengėjų komitete pagrindinį vaidmenį vaidino Reorganizuotos Bendruomenės ir ALTos žmonės, tikime, kad tame atsišaukime buvo išreikšta jų nuomonė.

Tą pačią savaitę paštu gavome ir LB kandidatų į LB tarybą priešrinkiminį atsišaukimą, kuriame skaitome: "Jūsų dalyvavimas šiuose rinkimuose yra ypač svarbus dar ir dėl to, kad, Bendruomenei aktyviai įsijungus į Lietuvos laisvinimo darbą ir šioje srityje jai pasiekus našesnius rezultatus, nežinia kieno iniciatyva yra pradėtas jos griovimas. Bendruomenę siekiant sugriauti, yra bandoma įtaigoti visuomenę net nedalyvauti šiuose rinkimuose, kad sumažinus balsuotojų skaičių, tuo parodant mažėjantį jos populiarumą..."

Komentarai čia nebūtini. Toliau gyvenantieji skaitytojai aiškiai supras, kaip susiskaldę yra lietuviai didžiausioje laisvojo pasaulio kolonijoje — Čikagoje. Kartais net brolis brolio turi saugotis, kad už nesąmoningai ištartą žodį neiškeltų bylos teisme ar neišmestų iš patriotinio laikraščio bendradarbių tarpo.

Ko mes norėtume? Parafrazuojant pirmųjų pareiškimą, kad ne tik minėjimo dieną, bet VISAM LAIKUI būtų užmiršti dabartiniai mūsų nesutarimai, kad ne tik "tą dieną", bet VISĄ LAIKĄ visi gyventumėm vienybėje...

LB TARYBOS RINKIMAI

LB tarybos rinkimai JAV vyko balandžio 24 ir 25 d.d. Ypač Čikagoje oras pasitaikė labai blogas, abi dienas smarkiai lijo, o sekmadienį vienu metu lietus maišėsi su sniegu. Rašant šią apžvalgą, rinkimų duomenys ir balsavusių skaičius dar nebuvo paskelbti. Atrodo, kaikuriose kolonijose šiemet balsavo mažiau žmonių. Tai liudija Cicero, Detroito ir dar kaikurių vietų pirmieji pranešimai. Tuo tarpu iš Klevelando žinios geros — ten balsavo daugiau, negu praėjusį kartą. Pilną rinkimų apžvalgą iš įvairių kolonijų Čikagoje tikiuosi paskelbti kitą savaitę.

SUSIRGO KONSULĖ

Praėjus JAV 200 m. Nepriklausomybės šventės lietuvių rengtam minėjimui, kuriame dalyvavo ir trumpą žodį pasakė gen. Lietuvos konsulė Čikagoje J. Daužvardienė, rytojaus dieną pastaroji greitosios pagalbos automobiliu buvo išvežta į Sv. Kryžiaus ligoninę. Tikiuosi, kad "TŽ" su šia žinia konsulę pasieks jau jai grįžus iš ligoninės. Tik prieš dvi dienas, t.y. balandžio 24, Lietuvos Dukterų dr-jos rengtame baliuje vargstančiųjų šalpai su konsule ilgokai pasikalbėjome. Ji buvo gerai nusiteikusi. Kalba sukosi apie mūsų spaudą, apie artėjančią tautinių šokių šventę, į kurios parengiamuosius darbus ji yra aktyviai įsijungusi.

PREMIJA RED. BR. KVIKLIUI

Šiemet kun. dr. J. Prunskio per Lietuvių Katalikų Mokslo akademiją skirtą $1,000 premiją už žurnalistinį darbą vertintojų komisija paskyrė vienam iš "Draugo" redaktorių, aktyviam lietuvių spaudos bendradarbiui ir didžiulių parodų rengėjui Broniui Kvikliui. Tai bus bene penktoji žurnalistikos premija, skirta kun. J. Prunskio. Iki šiol tas premijas yra gavę — a. a. prof. J. Brazaitis, dr. J. Eretas, Vl. Būtėnas ir "TŽ" red. kun. dr. P. Gaida. Apie Br. Kviklio rengtą didžiulę parodą Jaunimo Centre ryšium su JAV nepriklausomybės 200 m., organizuotos lietuvių išeivijos JAV 100 m. ir dienraščio "Draugo" 60 m. sukaktimis plačiau parašysiu ateities pranešimuose. Premijos gavimo proga nuoširdūs sveikinimai kolegai Broniui Kvikliui, nekartą daug man padėjusiam bei talkinusiam.

BRONIUS KVIKLYS, vienas "Draugo" dienraščio redaktorių, laimėjęs šių metų žurnalistikos premiją, skirtą LK Mokslo Akademijos

Ateitininkų žinios

Studentų Ateitininkų Sąjungos pavasario kursai įvyks gegužės 28-31 dienomis Rotary Sunshine Camp, Rush, New York (netoli Ročesterio, į pietus). Kursų tema: "Ateitininkas trijų dimensijų įtakoje: ateitininkiškos, lietuviškos ir gyvenamos aplinkos". Kursų kaina $30.00. Smulkesnių žinių teiraukitės pas draugovių pirmininkus arba Jūratę Krokytę (716) 544-3468 Ročesteryje.

Norintieji vykti į tuos kursus iš Toronto prašomi kreiptis į Rūtą Urbonaitę tel. 762-6083.

Studentų Sąjungos stovykla įvyks rugpjūčio 29 — rugsėjo 3 d.d. Wasagoje prieš pat Darbo Savaitgalį. Ji baigsis penktadienį, nes daug kas vyks į tautinių šokių šventę Čikagoje. Pagrindinė tema — "Jaunimas ir moralė".

Sveikiname Almį Kuolą ir Danguolę Stončiūtę, sukūrusius šeimą — pačią svarbiausią ir mažiausią bendruomenę. Linkime Kristaus palaimos ateičiai. K.

Skautų veikla

● Sveikiname Romuvos komiteto pirm. Br. Saplį ir skautininkę P. Saplienę savo draugų tarpe gegužės 1 d. atšventusius 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Linkime ir toliau būti gerais lietuviško ir skautiško darbo pavyzdžiais.

● Iš jaun. skaučių "Rūtos" dr-vės šv. Jurgio šventės sueigoje į skaučių "Dainos" dr-vę perjo I. Balsytė, L. Laurinavičiūtė, M. Šaltmiraitė ir D. Simonavičiūtė.

● Norinčios važiuoti į "Aušros spindulių" vyr. skaučių ir sk. vyčių sąskrydį Beaumont, Ohio, gegužės 28-31 d.d. registruojasi pas "Šatrijos" tuntininkę s. D. Keršienę. Č. S.

Pavasario festivalyje Guelph mieste gegužės 5 d. buvo pastatyta "Elgetos Opera" (autorius J. Gay, muzika B. Britten). Atlikėjų sąraše (Gentlemen of the Road) įrašytas ir sol. J. Vaškevičius.

Ottawa, Ontario

GAVĖNIOS REKOLEKCIJOS lietuviams įvyko balandžio 25 d. Our Lady of Perpetual Help šventovėje. Jas vedė iš Amerikos atvykęs kun. Liudvikas Vėželis, OFM. Pamokslo metu misijonierius gražia lietuvių kalba (jis yra gimęs ir augęs Amerikoje) kalbėjo apie artimo meilę. Pamokslininkas kalbėjo ne tik žodžiais bet ir širdimi, nes jo paties gyvenimas yra paaukotas artimui. Maždaug tuo pačiu metu, kai iš Europos ir kitų karo nuniokotų kraštų tūkstančiai benamių važiavo į Amerikos kontinentą ieškoti ramesnio ir lengvesnio gyvenimo, kun. Liudvikas savanoriškai išvyko į pietinę Korėją, kur išgyveno 18 metų. Tenai išmoko korėjėčių kalbą ir dirbo jų tarpe: statydino šventyklas, mokyklas, vaikų prieglaudas. Jis ne tik statydino, bet ir statė: iš purvo ir šiaudų gamino plytas, mūrijo sienas, darė baldus. Rūpindamasis vietinių gyventojų dvasine bei medžiagine gerove, reikalui esant, neužmiršdavo ir į sunkumus patekusių amerikiečių karių reikalų. Šiuo metu misijonierius yra laikinai apsigyvenęs Ročesteryje, kur dirba ne tik lietuvių tarpe, bet ir rūpinasi korėjiečių, gyvenančių įvairiose Amerikos vietovėse, dvasiniu gyvenimu. Po metų - kitų žada vėl grįžti Korėjon tęsti savo pradėto darbo.

ŠALPOS FONDO VAJUS Otavoje vyksta visą gegužės mėnesį. Otavos lietuviai pastoviai remia Suvalkų trikampyje gyvenančius lietuvius. Per praėjusius 5 metus išsiųsta šimtai svarų įvairių drabužių. Šalpos Fondo įgaliotinė prašo prisidėti prie vajaus ne tik drabužiais, bet ir pinigais, nes siuntinių persiuntimas brangiai kainuoja. vip.

APIE III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ pranešimą 1976. III. 28 padarė Ladas Giriūnas ir Eimutis Vilbikaitis, gausiai iliustruodami jį skaidrėmis. Kiti trys Otavos dalyviai šiame kongrese — Regina Aulinskaitė, Birutė Bogušytė ir Kazimieras Satkevičius papildė pranešimą savo pastabomis. Iš Otavos kongrese dalyvavo 5 asmenys; L. Giriūnas buvo oficialus atstovas ir aktyvus kongreso programoje. Pranešimas buvo labai gerai padarytas, skaidrės gerai parinktos.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS nariai Otavoje praėjusią žiemą sudarė sporto klubą "Gintaras", išsirūpino nemokamas patalpas sporto rūmuose ir kas 1-2 savaites sportuodavo.

GENĖS KONGELIENĖS tapybos paroda balandžio mėnesį buvo sugrengta Otavos Public Library patalpose. G. Kongelienė yra "Ottawa Arts Society" narė ir dažnai dalyvauja parodose. Ši buvo trečia jos individualinė paroda. Šiuo metu G. Kongelienės tapybos tematika yra kosminė metafizika ir simbolizmas.

J. V. D.

A. M. JURAŠIENEI reiškia padėką už pasakytą kalbą Anapilio sodybos pirm. A. Rinkūnas (viduryje) ir Lietuvos Kankinių par. komiteto pirm. J. Žiūraitis

Nuotr. S. Dabkaus

TORONTO

CBC televizija, matyt, finansuojama daugiakultūrių reikalų ministerio, pradėjo rengti eilę vaidinimų apie imigrantus. Hamiltono "Aukuro" ir Toronto "Aitvaro" vadovės informuoja, kad CBC dramos skyrius, gavęs Petro Jurkšaičio rankraštį apie lietuvio ateivio gyvenimą Kanadoje, jį nupirko kartu su autoriaus teisėmis ir pritaikė televiziniam vaidinimui. Tai atliko Ann Reiser. Anksčiau buvo paskelbta, kad veikalas pavadintas "Canadianization of Peter Adams", dabar rašoma, kad jis pavadintas "Canadianization of Tony Adams". Dėl tikro pavadinimo, primenančio asimiliaciją, kilo nepasitenkinimas lietuviuose. E. Kudabienė informuoja, kad pavadinimas bus pakeistas. Pasak jos, tame vaidinime nėra dvipatystės, nes pagrindinis veikėjas manęs, jog pirmoji žmona žuvusi. Veikalas jau baigtas filmuoti. Pagrindinį vaidmenį atlieka kanadietis aktorius Albert Salmi. Vaidina ir daugiau kanadiečių aktorių. Iš lietuvių aktorių filme dalyvauja: E. Kudabienė, A. Dargytė-Byszkiewicz, M. Kalvaitienė, Stp. Ramanauskas, A. Ulbinas, L. Radzevičiūtė. Kaip technikas filmuojant dalyvavo V. Siminkevičius. Šis veikalas numatomas rodyti televizijoje ateinantį rudenį.

Timmins, Ont., katalikų vyskupas J. Landriault, gavęs iš KLK Centro brošiūrą apie religijos persekiojimą Lietuvoje, rašo: "Nuoširdus ačiū už knygelę "No Greater Love . . .", informuojančią apie krikščionę mergaitę Nijolę Sadūnaitę sovietų okupuotoje Lietuvoje. Meldžiuosi, kad Viešpats stiprintų visus krikščionis, kenčiančius dėl Jėzaus vardo."

Lietuvių Profesionalų ir Verslininkų Sąjunga kreipiasi į visus Toronto ir Hamiltono bei kitų vietovių profesionalus bei verslininkus, prašydama juos pranešti sąjungai, jeigu jie gali duoti vasaros darbų lietuviams studentams bei vyresniems moksleiviams. Vasaros darbų gavimas šiais metais yra labai sunkus. Turintieji darbus prašomi kreiptis telefonu į p. Kondratą 533-5454 Toronte tarp 6 ir 8 v. v. Lietuviai studentai ir moksleiviai prašomi irgi skambinti p. Kondratui tuo pačiu telefonu ir laiku, jeigu jie nori gauti vasaros darbą.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas praneša, kad įstaigos praplėtimo ir atnaujinimo darbai užbaigti. Visus darbus vykdė mūsų kooperatyvo nariai. Medžiagos buvo pirktos daugiausia iš lietuviškų firmų. Reiškiame nuoširdų lietuvišką ačiū Prisikėlimo parapijos vadovybei už perleidimą organizacijų kambario ir sutikimą padidinti mūsų įstaigos patalpas. Nuoširdus ačiū už patarimus architektui J. Mickevičiui ir už rūpestingai atliktus darbus — vadovui J. Greičiūnui, staliui J. Zaliauskui ir kitiems dirbusiems. Šia proga atsiprašome visus narius už nepatogumus, kuriuos jie patyrė vykstant šiems darbams.

Kviečiame visus narius dažniau atsilankyti ir taupyti mūsų banke, kitus lietuvius — tapti nariais, nes mūsų tikslas yra ne pelnas, bet patarnavimas lietuviams. Valdyba ir vedėjas

Aleksandrai Valeškienei, jos deimantinei amžiaus sukakčiai atžymėti, sūnus Edvardas suruošė jaukų pobūvį S. ir K. Simonaičių namuose. Oficialiajai daliai vadovavo A. Kalūza.

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVIAI IR ŽYDAI

Dviejuose "TŽ" numeriuose, t.y. 16 ir 17, buvo išspausdintas Stepo Varankos straipsnis "Žydų kančios ir kovos". Jame buvo paliestas žydų klausimas ir Lietuvoje. Ten rašoma (nr. 17): "Lietuvai daromi iš žydų pusės priekaištai, kad turėjo SS dalinius ir naikino žydus. Tie priekaištai yra neteisingi. Apie Prancūziją ir kitas valstybes, kurios turėjo SS dalinius ir reiškėsi prieš žydus, tylima". Čia aiškiai slypi iš žydų pusės tendencija. Kurie rašo apie žydus nacių laikais Lietuvoje, gerai žino, kad lietuviai priešinosi ir vengė sudaryti SS dalinius, kad Lietuva jų neturėjo. Tai retas atsitikimas (o gal tik vienintelis tos rūšies) anuometinėje padėtyje, kokioje Lietuva tuo laiku buvo. Kodėl tylima apie Prancūziją, tai žydų reikalas, bet Lietuva yra mūsų reikalas. Jis yra nemalonus dabar ir bus nemalonus ateinančiom kartom. Apie mus rašo tendencingai, o mes tylime!

Toliau ano straipsnio autorius sako: "Žydai turėtų daug giliau ir objektyviau išnagrinėti lietuvių - žydų santykius vokiečių okupacijos metais". Kodėl tik žydai? Man atrodo, kad tą reikalą turėtų nagrinėti abejі — ir lietuviai, ir žydai. Jei nebūtų įmanoma kartu tai atlikti, vieni lietuviai turėtų surinkti ir paruošti medžiagą. Lietuviai nenaikino savo kaimynų, o priešingai — juos gelbėjo nelaimės metu. Kodėl gi turėtų, neskaitant išimčių, kokių buvo ir pačių žydų tarpe, lietuviai naikinti žydus, su kuriais per ilgą laiką sugyveno? Yra žinoma, kad žydai tolimesnėje praeityje, kaip ir Lietuvos nepriklausomybės metais, turėjo gerų ekonominių pirmenybių, kurių dėka jie įsitvirtino kultūrinėje, religinėje, tautinėje srityje. Tai nebuvo jiems draudžiama. Neužmirština, kad žydai prisidėjo prie lietuvių tautos naikinimo jos nelaimių metu. Nevenkime tiesos ir objektyvumo iš betkurios pusės. Reikėtų pagaliau surasti būdą bendrai (kad ir sudarant mišrią komisiją) ar atskirai ištirti tą reikalą ir pateikti neiškraipytus, be tendencijos duomenis. Jie tikrai reikalingi ne vien tik dabarčiai, bet ir ateičiai. Neturėtume laukti metais— su vyresniaja karta gali gali dingti daug ir vertingos medžiagos.

V. Ignaitis

GERBIAMI "TŽ" RŪPINTOJAI

Siunčiu Jums $40 už ketverius metus, t. y. iki 1981 m. Jeigu kiltų kaina, papildysiu, kaip ir iki šiol dariau. Jei iki to laiko Lietuva būtų laisva, norėčiau pasiųsti į Žemaitiją betkuriam žemaičiui į Kulių parapiją. Jei aš laisvos Lietuvos nebematysiu, nors mano mielas laikraštis tepasiekia žemaičio akis. Linkiu visiems "TŽ" darbuotojams ištvermės.

A. Žemgulytė

"The Toronto Star" dienraštis įsivedė naują skyrių "Metro International", spausdinamą kiekvieną trečiadienį šeimos sekcijoje. Jame pranešami būsimi įvairių tautybių renginiai Toronte. Pvz. gegužės 5 d. laidoje pranešta apie airių, belgų, italų, rusų, indiečių renginius. Jų tarpe paminėtas ir graikų rengiamas daugiakultūris festivalis, kuriame buvo pakviesti dalyvauti arabai, armėnai, austrai, estai, korėjiečiai, lenkai, škotai ir rusai. Festivalis jau įvyko Monarch Park Secondary School. Programa prasidėjo 12 v. d. ir baigėsi 11 v. v. Šiuo dienraščio skyriumi galėtų nemokamai pasinaudoti ir lietuviai. Pranešimus iš anksto siųsti: "The Toronto Star", Metro International (Family Section), 1 Yonge St., Toronto M5E 1E6. Telefoniniai pranešimai nepriimami.

Ontario konservatorių partijos vadovybė š.m. balandžio pabaigoje Toronto viešbutyje suruošė specialų pobūvį-vakarienę etninių grupių atstovams. Įėjimas vienam asmeniui atsiėjo $25. Dalyvavo 1300 asmenų. Tuo būdu iniciatoriai norėjo sutelkti lėšų numatomai etninių grupių įstaigai Toronte. Jos sąmatą — $75,000 metams. Iš lietuvių dalyvavo: KLB krašto valdybos atstovai — pirm. J. R. Simanavičius, vicepirm. I. Šernaitė-Meiklejohn, p.p. Čuplinskai, Kuzmai, Petruliai, Leparskai.

Vaikų drabužių firmą "Sportif" praėjusiais metais įsteigė Nijolė Banelienė ir Birutė Spudienė. Firmos gaminiai jau paplito Ontario, Kvebeko ir rytų provincijose (žiūr. skelbimą 10 psl.). Drabužių siuvimo skyriui vadovauja Birutė Čepaitienė.

Patikslinimas. "TŽ" 19 nr. Toronto kronikoje, kur rašoma apie B. ir A. Matulaičių išleistuves, yra netikslumas. Turėjo būti: "Parkside Meat Market" parduotuvę įsteigė E. Punkris ir J. Krasauskas. A. Matulaitis įsijungė jon po kelerių metų kaip dalininkas.

Litho-Art spaustuvė
971 College St., Toronto 4, Ontario
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį.
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime.
Valteris Drešeris

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario
Tel. 533-5454
Lietuviams daroma NUOLAIDA

Canadian Art Memorials Ltd.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meninį darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Įvairūs siuntiniai ir dovanos
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

V. BAČĖNAS All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIC

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Šį sekmadienį, gegužės 16, bus Sutvirtinimo sakramento iškilmės abiejų parapijų vaikams Prisikėlimo par. šventovėje 11.30 v. r. Sventės išvakarėse, šeštadienį, 2.30 v. p. p. bus sutvirtinamųjų ir jų globėjų repeticija.

— Pakilioje dvasioje praėjo Motinos Dienos pamaldos. Dalyvavo labai daug tautiečių. Giedojo par. choras ir sol. R. Strimaitis. Po pamaldų daug kas skubėjo į lietuvių kapines aplankyti mirusių motinų.

— Ilgąjį gegužės mėnesio savaitgalį 11 v. pamaldos bus laikomos Wasagoje.

— Gegužės 10 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a. a. Valerijonas Sibulis, miręs Wasaga Beach.

— Šią savaitę įvedama vėsinimo sistema mažoje Anapilio salėje, kuri bus tinkama mažiems renginiams (iki 120 asmenų).

— Šį savaitgalį tvarkoma Anapilio aplinka. Darbams vadovauja V. Žemeckas iš Oakvillės.

— Pamaldos šį sekmadienį: 10 v. r. už a. a. Gintą Masaitį, 11 v. už a. a. Oną Vanagienę (velionės 10-sios mirties metinės) ir a. a. Raimundą Laurinavičių.

— Pakrikštytas Andrius Josiukas.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Šį antradienį, 7.30 v. v., repetuoja choras šventovėje; 8.00 v. v. renkasi posėdžio parapijos taryba.

— Ketvirtadienį konfirmandų pamoka 7 — 8.30 v. v.

— Sekmadienį, 9.30 v. ryto, pamaldos su sekmadienio mokykla. Pamokslo tema — "Piktoji tamsuma".

— Tuoj po pamaldų pas Editą Šernienę, 2221 Greenhurst Ave., Mississaugoje, įvyks moterų dr-jos susirinkimas. Visos narės, visos parapijos p-lės bei poros nuoširdžiai kviečiamos atsilankyti.

— Parapijos sargui išvykus į Vokietiją atostogų, nuoširdžiai dėkojame už patalpų priežiūrą per dvi savaites Mortai Adomavičienei, Marijai Dambarienei, Anei ir Augustui Langams, Onai Metienei, Madei Preikšaitienei, Augustei Stankaitienei ir Elenai Urbanavičienei.

Lietuvių Namų žinios

— Motinos Dienos popietėje dalyvavo netoli 400 asmenų. Tokį skaičių buvo sunku aptarnauti, tačiau iki 3.30 v. visi buvo pavalgydinti. Gal paskutiniems kaikurių patiekalų pritrūko. LN Moterų Būrelis visas mamytes papuošė gražiomis žiedų puokštėmis. Svečių knygoje pasirašė: A. Ignaitis iš Niujorko, E. Korupa iš Los Angeles, O. Barisienė ir R. Barisa iš Sherville, Quebec.

— LN biblioteka sulaukė pagalbininkės Gundos Adomaitienės asmenyje. Nuo š.. m. gegužės 9 d. ji sekmadienį nuo 1 iki 3 v. p. p. skaitytojams keis knygas. Biblioteka gavo iš W. Drešerio $25 dovaną naujoms knygoms pirkti ir už ją dėkoja.

— Iš Europos yra gautas laiškas, liečiąs Punsko lietuvių reikalus. Dėlto visi Punsko lietuviai gegužės 16, sekmadienį, 3 v. p. p., yra kviečiami susirinkti Lietuvių Namuose laiškuose iškeltų klausimų aptarti. Rinktis Vytauto Didžiojo menėje, kur vyksta sekmadienio popietės, ir kreiptis į J. Strazdą prie informacijos staliuko.

— Per 1976 m. pirmuosius 3 mėnesius LN išmokėjo $48.700 įvairių skolų. Jų liko dar $582.000.

— Gegužės mėnesį LN nario įnašo įmokėjo: Petras Balčiūnas ir Roman Civinskas po $100, Bronius Jakutis $50, Paulius Mikšionis $5.

— Gegužės mėnesį LN nario įnašus vakaro metu iš nesaugomos drabužių kabyklos dingo šviesus Pr. Alšėno apsiaustas. Kas juo per apsirikimą apsivilko, prašomas grąžinti į LN raštinę.

PADĖKA

Ačiu dr. Vingiliui už laiku pastebėtą mano ligą ir pasiuntimą ligoninėn. Patekęs į ligoninę, patyriau daug nuoširdžios globos iš savo artimųjų draugų bei pažįstamų. Nuoširdžiai dėkoju už lankymą ligoninėje, atsiųstas gėles, dovanas, atvirukus. Reiškiu nuoširdžią padėką klebonui kun. P. Ažubaliui, sūnui Vytautui su šeima iš Timmins, Ont., O. J. Rinkevičiams, p. Paciūnui, S. Baneliui, p. Balčiūnienei, p. Rusinienei, J. Ališauskui, A. Basalykui, V. Karasevičiui, J. Šarūnui, Uršulei Paliulis, Vladui Paliuliui, O. Mitalienei, A. Seliokui, K. ir S. Simonaičiams, Aug. Daukantui iš Collingwood, Ont. ligoninės sesutei Natalijai Nevulytei, B. Girdauskui iš Lietuvos, p. p. Dranginiams, Ignatavičiams, Plečkaičiams, L. O. Rimkevičiams, Pakštams, Krišč iūnams, Uogintams, Kaminskams, Nausėdams, Baltrūnams (Colgan, Ont.), Paketūrams (Rodney, Ont.), A. Lengertaičiui iš Čikagos. Dar kartą visiems nuoširdžiausias ačiū.

Jonas Senkus ir žmona

"Litas", Montrealio Lietuvių Kredito Unija, skirstydama savo metinį pelną kultūrinei veiklai, nepamiršo ir spaudos — "N. Lietuvai" paskyrė $250, "T. Žiburiams" — $100. Auka jau gauta. "TŽ" leidėjai reiškia "Litui" didžią padėką ir linki geriausios sėkmės.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname Alfonsą ir Rozaliją Puidokus, paminėjusius mūsų salėje 50 metų vedybų sukaktį. Mišiose prieš vaišes ir vaišėse dalyvavo vysk. Fulton, atstovaudamas Toronto katedros vadovybei. A. Puidokas yra katedros zakristijonas.

— Nuoširdžiai užjaučiame Niną Kušlikienę, Vokietijoj mirus jos mamytei, ir Eugeniją Žemaitaitienę, Lietuvoje mirus jos mamytei.

— Sutvirtinimo sakramentas bus teikiamas šį sekmadienį, gegužės 16, per 11.30 v. Mišias. Sutvirtinamųjų su globėjais repeticija bus šį šeštadienį, 3 v. p. p. Bus klausoma ir išpažinčių.

— Antroji rinkliava bus daroma šį sekmadienį popiežiaus labdaros darbams.

— Susituokė Čikagoje mūsų parapijos ir Toronto kolonijos veiklus darbuotojas Almis Kuolas ir Danguolė Stončiūtė. Ruošiasi susituokti Laimutė Joana Gataveckaitė ir James Lindsay.

— Gegužinės pamaldos—po 11.30 v. Mišių sekmadieniais; antradieniais ir ketvirtadieniais, 7 v. v., giedama litanija su palaiminimu; kitomis dienomis tuoj — po 8 v. Mišių, šeštadieniais — po 9 v. Mišių.

— Pensininkų pobūviai — trečiadieniais, 4 v. p. p., Parodų salėje.

— Mūsų parapijos kat. moterų skyriaus susirinkimas — gegužės 16 d., po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Programoje — kun. A. Prakapo paskaita aktualia tema. Šis susirinkimas bus paskutinis šį sezoną.

— Pakrikštyta Rūta Larisa, Eduardo ir Kristinos Liormanų dukrelė.

— Mišios šeštadienį, 8 v. r. — už Povilą Čiurlį, užpr. P. I. Čiurlių; 8.30 v. — už kenčiančią Bendriją Lietuvoje, užpr. St. Sergalienės; 9 v. — Novenos Mišios; 9.20 v. — už Mariją Krikščiūnienę, užpr. A. B. Arūnų; sekmad., 8 v. — už Vladą Stanulį, užpr. T. Stanulio; 9 v. Novenos Mišios; 10 v. — už Liudviką Racevičių, užpr. N. Racevičienės; 11.30 v. — už Mariją ir Bronių Krasauskus, užpr. T. O. Krasauskų; 7 v. v. — už parapiją.

PADĖKA

Nuoširdžiai esame dėkingos: Montrealio Aušros Vartų parapijos chorui, vyrų oktetui, dirigentei - muzikei Madaleine D. Roch; solistams — Ginai Čapkauskienei, Antanui Kebliui ir akompaniatoriui Jonui Govėdui už taip gražų, turiningą koncertą, atliktą Atvelykio šeštadienį Anapilyje ir už gražias giesmes sekmadienį per šv. Mišias (Haendelio "Aleliuja" visų širdis kėlė į augštybes); mūsų draugijos dvasios vadui kun. kleb. Petrui Ažubaliui už tartą žodį, pradedant koncertą, už globą ir visokeriopą paramą; "Tėviškės Žiburių" redaktoriui kun. dr. Pranui Gaidai už patarimus ir aprašymus laikraštyje; "Tėvynės prisiminimų" radijo valandėlės vedėjui J. R. Simanavičiui už pagarsinimą koncerto radijo bangomis; meno vadovui sol. A. Kebliui ir seniūnui H. Celtoriui už palaikymą ryšio laiškais ir telefonu tarp Montrealio ir Toronto; kun. Jonui Staškui — už meniškai nupieštą plakatą; Kazimierui Manglicui — už gražų pavasario vaizdelį, nupieštą programoms papuošti; Kazimierui Kaknevičiui — už koncerto programos pranešinėjimą, loterijos pravedimą ir visą talką tą vakarą; St. Marijošienei — už koncerto bilietų platinimą; talkinusioms E. Simkevičiūtei ir D. Smailytei; loterijos fantus aukojusioms — Margio vaistinei (kvepalai), p. Kerbelienei (taurės ir padėklas), Vyt. Aušrotui (virimo knyga); menininkėms — P. Kvietienei (paveikslas), S. Pacevičienei (keramikos vaza), R. Žiūraitienei (paveikslas); koncerto atlikėjus sveikinusiems: Prisikėlimo par. choro vadovui E. Krikščiūnui, "Varpo", Lietuvos Kankinių parap. choro atstovėms, Klevelando Čiurlionio ansamblio vadovams p. p. Mikulskiams (Alf. Mikulskis tėvišku nuoširdumu ištiestomis rankomis, lyg norėdamas apglėbti visus scenoje esančius, džiaugėsi, sveikino ir linkėjo dainuoti Lietuvos laisvei).

Labai dėkingos esame: kun. kleb. P. Ažubaliui, parapijos chorui, muzikui St. Gailevičiui, V. Balčiūnaitei, A. Matulaičiui, sol. V. Verikaičiui už sekmadienio popietės vaišes, tartus žodžius ir dainas, skirtas montrealiečiams. Malonu buvo stebėti, kai abu chorai bendravo. Tai buvo nepaprasta šventė Anapilyje.

Dėkojame: p. p. Žutautams už gražų, skanų raguolį, B. Mažeikienei, S. Pacevičienei, V. Smilgienei ir A. Ščepavičienei už tortus; visoms mieloms sesėms — draugijos narėms už įdėtą darbą, pyragus - tortus, fantus loterijai, o sesei O. Kuniutienei dar už rūpestį ir vadovavimą ruošiant šeštadienio vaišes; draugijos narių vyrams, talkinusiems transportacija ir kitokiais darbais.

Visiems ir visoms iš toli ir arti atsilankiusiems į mūsų rengtą koncertą - balių, parėmusiems dvasiškai ir finansiškai tariame nuoširdžiausią ačiū.

KL Katalikių Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių Parapijos (skyriaus) valdyba ir jos įgaliota

pirm. **Stf. Petraitienė,**
Toronto, Ont.

Gegužės 15, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose įvyksta

Pavasario KONCERTAS-balius

PROGRAMOJE:
1. "Miss Vilnius" rinkimai
2. Duetai solistų V. Verikaičio ir R. Strimaičio, akompanuojant muz. J. Govėdui
3. Šokiai, bufetas

Visi maloniai kviečiami dalyvauti

Įėjimas — $4, moksleiviams ir pensininkams — 2

KLB Toronto Apylinkės Valdyba

Pirmas pokongresinis KLJS suvažiavimas gegužės 22-23 d.d. Windsore

• Informacija 519-453-7078
• Registracija 519-969-6131

Kviečiam visus ryžtingai planuoti naujus projektus

Rengia KLJS valdyba ir Windsoro jaunimas

sportif
RŪBAI VAIKAMS
LIETUVIŠKA FIRMA

GAUNAMI ŠIOSE KRAUTUVĖSE:

TORONTO
Madelaine Children's Fashion
Pied Piper
Holt Renfrew

OAKVILLE
Young House of Fashion

HAMILTON
Doll's House

KITCHENER
Doll's House

LONDON
Calico Cat

MONTREAL
Boutique Enfants Deslongchamps
Gavroche
Children's Corner
Yellow Balloon
Holt Renfrew

QUEBEC CITY
Bam Bim

HALIFAX
Bib'n Tucker

Pagerbtos motinos ir mokiniai

"Varpo" choras savo metiniame koncerte gegužės 8 d. Lietuvių Namuose labai gerai pasirodė. Nors dėl įvairių kliūčių nevisi choristai galėjo dalyvauti koncerto programoje, tačiau atliekami kūriniai skambėjo pakankamai stipriai. Choro eilėse buvo matyti nemažai jaunų veidų. Maloniai atrodė nauja moterų apranga. Jaunas dirigentas Jonas Govėdas, kuris iki šiol garsėjo daugiau kaip solistų akompaniatorius, šį kartą pasirodė ir kaip subrendęs dirigentas, mokąs niuansuotai kūrinius interpretuoti ir chorą valdyti. Programa buvo sudaryta iš 4 dalių. Dvi jų atliko mišrus choras, kitas dvi — moterų ir vyrų chorai. Kaikurie dalykai torontiečiams buvo visai nauji. Koncerto užbaigoje varpiečiai pagerbė motinas Vanagaičio "Lopšine", nes tai buvo Motinos Dienos išvakarėse. Vienintelį padėkos žodį klausytojams tarė "Varpo" pirm. P. Dunderas. Aplamai, šiuo koncertu choras pasirodė kaip pajėgus meno vienetas, atgavęs savo stiprybę, prarastą įvairiose krizėse. Koncertu gėrėjosi per 300 klausytojų, kurių dauguma dalyvavo ir šokiuose.

PARDUODAMAS LAIVAS "moulded mahogany", 15½ pėdų, 18 HP Evenrud motoras. Skambinti 766-1228.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atleika visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-3684.

ARIZONA. Norintieji apsigyventi Arizonoje ir įsigyti nekilnojamą turtą geromis sąlygomis kreipkitės pas Donatą Zakarą, 1239 E. Las Palmaritas, Phoenix, Arz. 85020, tel. 602-997-5218. Toronte informacijų teirautis 536-1901.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v.

Iškiliosios lietuvaitės ("Miss Vilnius") rinkimai bus gegužės 15, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose, kur KLB Toronto apyl. valdyba rengia pavasario balių-koncertą. Kandidatės yra kviečiamos registruotis pas apylinkės valdybos pirm. V. Biretą tel. 261-4312 arba pas V. Dauginį tel. 533-1121. Sąlygos: kiekviena kandidatė taria trumpą žodį lietuviška tema. Į koncertą pakviesta labai daug svečių. Meninę programą atliks solistų duetas — V. Verikaitis ir R. Strimaitis, akompanuojami J. Govėdo. Rengėjai kviečia lietuvaites gausiai dalyvauti "Miss Vilnius" rinkimuose, o visus tautiečius — koncerte-baliuje.

Dail. Stasės Smalinskienės tapybos paroda įvyks gegužės 29-30 d. Anapilio parodų salėje. Parodą globos Anapilio moterų būrelis.

SPRINGHURST BEACH, netoli vandens, išnuomojamas visam vasaros sezonui arba parduodamas vasarnamis 3-jų miegamųjų su visais patogumais. Skambinti Toronte 767-3897 arba 705-429-3696 Wasagoje.

IŠNUOMOJAMAS apstatytas butas: kambarys ir virtuvė su atskira prausykla, vienam arba dviem vyram prie Bloor-Keele poženiminio. Tel. 767-4736, Toronte.

Kviečiame visas Anapilio Moterų Būrelio nares prisidėti prie kapų lankymo dienos, gegužės 30, darbų. Laukiame pagalbos virtuvėje, iškeptų pyragų arba įvairių kepinių bufetui.

Malonėkite pranešti, kuo ir kaip prisidėsit, A. Ščepavičienei, tel. 766-3726. **AMB**

A.a. Valerijus Sibulis, 77 m. amžiaus, staiga mirė Wasagoje gegužės 7 d. Velionis Kanadoje išgyveno per 50 m. Buvo viengungis, ilgą laiką dirbo Kanados miškuose. Aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje, buvo stipriai patriotinio nusistatymo. Paskutiniu laiku gyveno Wasagoje. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse.

A.a. Valerijono Sibulio laidotuvių proga vietoje gėlių paaukojo "T. Žiburiams" po $10: M. ir P. Skučai, T. ir A. Sekoniai, gyveną Wasaga Beach, Ont.

Motinos Dienos proga Wasagoje ir Stayneryje gyveną tautiečiai paaukojo "TŽ" $25 kaip padėką už patarnavimus informacijos srityje. Už duosnią auką reiškiame nuoširdžią padėką.

IŠNUOMOJAMAS NAMAS — šeimai arba porai 1551 Queen St. W., Toronto. Tel. 534-4993.

MONTREALQUE

Grįžus iš Toronto. Gausūs plojimai, sveikinimai, gėlės. Sypsosi publika, šypsosi solistai, choristai ir mūsų dirigentė, atrodo, patenkinta. Net ir visada rimtas muz. J. Govėdas bando juokauti. Čia kalbu apie Montrealio Aušros Vartų parapijos chorą ir okteto koncertą Toronte-Anapilyje, kurį suruošė K. L. Katalikių Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius. Aš tenai buvau tik viešnia, kviesta padėti, paįvairinti programą. Galbūt dėlto turiu daugiau teisės painformuoti mielus skaitytojus, kiek daug pasišventimo ir darbo buvo įdėta rengėjų ir programos atlikėjų.

Iš šalies stebėjau mūsų choro ir okteto repeticijas. Nedažnai tenka mūsų chorui pavažiuoti toliau, o jau iš Montrealio į Torontą — tai beveik į užsienį.

Mūsų mylima ir gerbiama dirigentė M. Roch, atrodo, ir lietuviškai geriau pramoko bedainuodama lietuviškas dainas ir repetuodama net kelis vakarus į savaitę. Choro vadovas sol. A. Keblys kelias savaites nemiegojo dėl visokių rūpesčių, o seniūnas H. Celtorius rūpinosi ūkiniais reikalais ir skaičiavo pinigus, kurių vis trūko.

Iš praktikos žinau, jog betkoks išėjimas į sceną reikalauja daug darbo, daug jėgų ir sveikatos. Koks džiaugsmas, kai esame mielai ir šiltai priimti.

Šio straipsnelio tikslas yra padėkoti mieloms rengėjoms — uoliai pirm. S. Petraitienei, V. Ottienei ir visoms už tokį puikų priėmimą ir rūpestį. Manau, kad ir klebonas P. Ažubalis buvo patenkintas, nes visa tai buvo didesniam Anapilio klestėjimui ir mūsų lietuviškos kultūros išlaikymui. Mes turime daug gražių salių, tiktai norisi, kad jose netrūktų publikos, meninių parengimų ir linksmo jaunimo juoko. Visi šio koncerto dalyviai ir aš buvom patenkinti bei nustebinti tokiu nuoširdžiu ir duosniu priėmimu. Parsivežėm visas gėles, kad jos primintų tas malonias valandas, praleistas Toronte.

Mūsų širdys ir mūsų dainos su jumis! **Gina Čapkauskienė**

Aušros Vartų choras Anapilyje. Ankstyvas, saulėtas šeštadienio rytas. Prie AV šventovės autobusas jau laukia. Skuba automobiliai, taksiai, renkasi choristai. Niekas nevėluoja. Visi jau savo vietose. 7 v. r. paliekame Montrealį...

Jau ir Torontas — Anapilis. Čia laukia nuoširdžios, draugiškos, linksmos šeimininkės ir skanūs pietūs...

Repeticija baigiasi. Renkasi publika. Jų tarpe nemažai muzikų: p. p. Mikulskiai, Gailevičius, Viskontienė, Krikščiūnas, Verikaitis, Govėdas ir daug lietuviškos dainos mylėtojų.

Koncertas baigiasi. Gėlės plaukia į sceną dirigentei poniai M. Roch, solistams Ginai ir Antanui.

Šeimininkės kviečia pasistiprinti. Mažojoje Anapilio salėje laukia ne užkanda, bet tikras balius su šampanu. Didžiojoje salėje tautiečiai šoka, linksminasi, dalijasi koncerto įspūdžiais. Daug pažįstamų. Įvairūs praeities prisiminimai. Vėlyvą naktį poilsis viešbutuje.

Sekmadienis. Pamaldos, Lietuvos Kankinių par. choro suruošti puikūs atsisveikinimo pietūs. Muz. Gailevičius prie pianino. Dirigentė M. Roch stovi iškėlusi savo pirštelį. Sustojo abiejų chorų dainininkai. Suskamba švelnūs muzikos akordai. Pasigirsta daina "Oi toli, toli". Tai muz. Gailevičiaus kompozicija. Galingu baritonu traukia sol. Verikaitis dedikuotą dainą M. Roch pagerbti. Muz. Gailevičius įteikia dirigentei M. Roch jo sukurtas keturias Mišių giesmes, o kat. moterų pirm. S. Petraitienė — knygą "Lithuanians in Canada". Vėl skamba bendra chorų daina ir Verikaičio arijos.

Čia taip linksma ir smagu. Norisi dar pabūti, bet autobusas jau laukia. Laikas važiuoti. Šeimininkai palydi svečius. Prie autobuso vėl skamba: "Sudiev, sudiev"... Autobusas jau rieda. Pro langus suskamba "Ačiū, ačiū, ačiū". Iki pasimatymo Montrealyje!

Daug kur teko koncertuoti, bet Anapilio draugiškumas, nuoširdumas ir vaišingumas pasiliks neužmirštamas. Nuoširdus ačiū KLK Moterų Lietuvos Kankinių par. skyriaus pirm. S. Petraitienei, visad besišypsančiai montrealietei Veronikai Ottienei ir visiems kitiems. **A. A.**

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Balandžio 24 d. choras par. svetainėje surengė vakarienę, į kurią atsilankė apie 200 asmenų. Ta proga pasirodė su savo dainomis moterų ir mišrus chorai, kurie buvo klausytojų sutikti gausiais plojimias. Vakarienės metu buvo turtinga loterija su 50 laimikių. Buvo ir antroji — speciali loterija, kuriai ilgametis choro veteranas C. Ambrasas padovanojo galioną "vodkos". Ji davė $81 pelno. Abi loterijos davė $389,80 pelno. Bendras vakarienės pelnas — apie $1.000. Dalį šios sumos choristai žada paaukoti savo parapijai. Tai labai gražus sumanymas, rodantis mūsų parapijos vieningumą.

— Gegužės 2 d. mirė G. Miliuss-Andriukaitytė, dr. Andriukaičio sesuo, 51 m. amžiaus. Palaidota gegužės 6 d.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS 1975 M. FINANSINĖ APYSKAITA

I. Pajamos

1. Rinkliavos	$7.433.70
2. Specialios rinkliavos	492.37
3. Parapijos mokestis	2.543.00
4. Aukos Mišioms	1.659.00
5. Santuokos ir laidotuvės	1.842.00
6. Votyvinės žvakės	1.081.69
7. Metrikų ištraukos ir palūkanos	740.95
8. Aukos	7.005.32
9. Nuomos	1.450.10
10. Parengimai	4.616.27
Iš viso	$28.864.40

II. Išlaidos

1. Algos	$6.678.20
2. Mokesčiai	342.29
3. Patarnavimai ir honorarai	1.102.00
4. Automobilio išlaikymas	300.00
5. Giedoriai	1.422.06
6. Maistas	1.590.00
7. Kulto reikmenys ir žvakės	1.127.70
8. Švaros palaikymas	805.18
9. Telefonai	505.18
10. Šviesa	785.40
11. Šildymas	3.098.37
12. Drauda	53.70
13. Taisymai ir užraktų perdėjimai	1.609.40
14. Palūkanos	813.87
15. Mokestis arkivyskupijai	500.00
16. Raštinė	120.60
17. Išmokėtos rinkliavos	524.01
18. Labdara ir įvairios išlaidos	377.05
19. Išmokėta skolų	4.000.00
Iš viso	$25.755.55

Per balandžio mėnesį "Litas" paaugo $223,903 ir pasiekė $6,685,996 balansą. Tuo būdu nuo pradžios metų "Litas" padidėjo $474,931, taigi beveik puse milijono dolerių. Balandžio 15 d. visiems nariams buvo prirašytos pusės metų palūkanos už terminuotus indėlius $74,606 ir balandžio 30 d. trijų mėnesių palūkanos už einamąsias sąskaitas $7,777. Palūkanos už taupomąsias sąskaitas pirmajam pusmečiui bus prirašytos birželio mėn. gale.

"Lito" Aušros Vartų skyriui nuo š.m. rugpjūčio 1 d. reikalinga prancūzų kalbą žodžiu ir raštu mokanti tarnautoja ar tarnautojas. Smulkesnių informacijų kreiptis į "Litą" tel. 766-5827. **Pr. R.**

Olimpinių žaidimų metu 4 asmenų šeimai (vaikai suaugę) reikalinga nakvynė dviem savaitgaliam: liepos 17-18 ir liepos 31 — rugpjūčio 1. Rašyti: H. Lapas, 10 Teakwood Grove, Don Mills, Ontario M3B 2J1.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.